

ספר

מצמיח קרן ישועה

שאלות ותשובות, הנהגות, עובדות, סיפורים, מאמרים, כתבי יד
מאת מורינו ורבינו, עמוד צלותהון דישראל, גיבור ואיש מלחמה, מארי דרזין,
חסידא קדישא ופרישא

הגה"צ כמהר"ר ח"ר ישועה חי בן שושן זלה"ה

יו"ל בס"ד לקראת יום השלושים לפטירתו של רבינו זיע"א ע"י

מרדכי אלמקייס

מח"ס שו"ת "ויכתוב מרדכי" ועוד

נתיבות, תשרי תשע"ט

יו"ל ע"י

רשימת ספרי המכון בסוף הספר

כתובת המכון:

הרב רן יוסף חיים מסעוד אביחצירא שליט"א

רח' תאשור 6 ג' עפולה

טלפון: 052-7727591

RANTORAH@gmail.com

הרב מרדכי אלמקייס נר"ו

ת.ד. 309 נתיבות

טלפון: 054-3155662

elmakias72@gmail.com

כל הארה והערה, ולו גם הקטנה ביותר תתקבל בברכה בכתובת הנ"ל

תמונת פני קדשו של מורינו ורבינו החסיד העניו המקובל האלקי
כמהר"ר ישועה חי בן שושן זצוקלה"ה
נפטר יום כ"ז אלול תשע"ח ומנו"כ בהר הזיתים

מצמיח קרן ישועה

תוכן עניינים

הקדמה.....	1
שו"ת "מצפים לישועה".....	א'
"יראת ה' בשחיטה" – מאמר מחכם ישועה זלה"ה.....	ט"ו
סיפורים הנהגות ושו"ת – הרב שמעון ברק שליט"א.....	כ"ב
סיפורים ועובדות מפי תלמידיו ומכריו.....	ל"ד
הספרו של הרה"ג גלעד בן שושן שליט"א בהלוויה.....	נ"ט
סיפורים שסופרו בימי השבעה – ר' אברהם אזנקוט.....	ס
מאמרים על חכם ישועה – הרב אריאל לוי שליט"א.....	ס"ד
"בציפייה לישועה" – מאמר מאת דביר עמר.....	ע"ד
"לוחם, חבר, חסיד" – מאמר מאת פרופסור ר' יואל אליצור.....	ע"ז
"קצין חי"ר, מקובל ומחובר להר הבית" – מאמר מאת חגי סגל.....	ע"ט
כתבי יד של חכם ישועה זלה"ה.....	פ"ב
תפלה להצלת היישוב בעם ישראל	
רשימת הספרים בהוצאת מכון "מרי"ח ניחוח	

חכם ישועה בן שושן זלה"ה עם הבה"ח יאיר אלמקייס נר"ו

מצמיח קרן ישועה

הקדמה

קורות חייו של רבינו בקצרה:

רבינו נולד בירושלים בכ"ב טבת תש"ז לאביו חכם יעקב ולאמו אורה רות. בגיל צעיר התחיל ללמוד קבלה אצל הגאונים המקובלים חכם מרדכי עטיה, חכם דוד ציון לניאדו וחכם מרדכי שרעבי. לאחר מכן למד יחד עם המקובלים הגאונים רבי דוד בצרי ורבי יעקב משה הלל.

שנה לפני פרוץ מלחמת ששת הימים התנדב לסיירת שקד בפיקודו של בנימין בן אליעזר, שם שירת כלוחם וכקצין. במלחמת יום הכיפורים שירת כמפקד פלוגה בגדוד צנחנים ונפצע קשה בקרב פנים אל פנים מול חייל מצרי, ולמרות זאת המשיך להילחם כשהוא פצוע. לאחר המלחמה שירת כקצין בהגמ"ר ביהודה ושומרון.

היה חבר במחתרת היהודית שפעלה בשנות השמונים. יחד עם יהודה עציון ומנחם לבני הגה ותיכנן לפוצץ את כיפת הסלע בהר הבית. הרב האמין כי "השליטה המוסלמית בהר הבית היא שורש הקלקולים בעם ישראל, ושליטה זו מקנה לאסלאם מקור יניקה רוחני, שממנו שואבים מאמיניו את כוח חיותם בארץ". הוא העריך אז, כי הסרת ה"שיקוף" מהר הבית ופיצוץ המסגדים, תביא לעצירת הנסיגה מסיני. בסופו של דבר נגנזה התוכנית ודבר קיומה נחשף רק בחקירות המשטרה לאחר חשיפת המחתרת. הוא הורשע ונידון לארבע וחצי שנות מאסר. אחד השופטים במשפטו הגדיר אותו כ"ספרא וסייפא, גיבור מערכות ישראל".

שימש גם כמוהל מומחה וערך בריתות עם כוונות הרש"ש.

הרב היה בין גדולי המקורבים אל מרן הראשול"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל, והיה נוסע אליו הרבה גם בשעות הקטנות של הלילה¹. הרב בן שושן גם היה חלק מ"בית דין גאולה" שהקים עם מרן הגאון רבי מרדכי אליהו זצוק"ל ועם יבדל לחיים טובים הגאון המקובל רבי דוד בצרי שליט"א.

בחודשי חייו האחרונים הרב חלה במחלה קשה, ובשבועיים וחצי האחרונים אושפז בבי"ח. ביום ששי כ"ז אלול נחלש מאוד ואפי' היה קשה לו להניח תפילין. סמוך לחצות יום קרא קריאת שמע ואמר וידוי ו"הריני מוחל וסולח" ואמר "יהי רצון שיבנה בית המקדש" ועצם את עיניו². הובא למנוחת עולמים בו ביום בערש"ק אחר חצות יום בבית העלמין בהר הזיתים בהשתתפות אלפים המבכים מרה את הסתלקותו.

¹ זה ראיתי במו עיני מס' פעמים שהיה איזה עניינים על הפרק היה נוסע לחכם מרדכי אליהו גם בשעות הקטנות של הלילה.

² על שעותיו האחרונות שמעתי מידי"ן הרה"ג דביר זעפרני שליט"א.

מצמיח קרן ישועה

מעט זכרונות שעלו בראשי וכתבתי אותם כאן בתור הקדמה

* את חכם ישועה זכיתי להכיר כשהייתי מזכיר בישיבת השלום. הוא היה מגיע כמעט כל יום (ולפעמים מס' פעמים ביום) לישיבה ויושב ומדבר עם הרב דוד בצרי ועם הרב יעקב עדס ועוד. בפעמים הראשונות שראיתי אותו וראיתי שעומדים לפניו שאלתי את החברים בישיבה מי הוא זה? ותשובתם בפייהם: זה חכם ישועה בן שושן, אחד מהל"ז צדיקים נסתרים, אתה עוד תכיר אותו אם תהיה כאן בישיבה.

ואכן עם הזמן זכיתי להכיר אותו וגם היו לי כמה וכמה שיחות איתו הן בענייני חולין והן בענייני עבודת ה'. גם זכיתי שהשתתף בחתונתי וכן היה מוהל אצל ב' בניי הראשונים. אין ספק שפטירתו היא אחת האבידות הגדולות שידע הדור הזה.

* זכורני לילה אחד הגיע חכם ישועה לישיבת השלום וביקש לצלם איזה מסמך, נכנסתי איתו לחדר של המכונת צילום וסייעתי לו לצלם את המסמך (חלק מהצילומים לא יצאו טובים והוא גנז אותם ולאחר מכן הסתכלתי וראיתי שמדובר בפסק דין על ביאת המשיח³, אך הרב לא סיפר לי מה זה מעצמו).

לאחר מכן הוא ביקש להזמין מונית וליסוע לכותל המערבי, ביקשתי להצטרף והוא הסכים, וכך עלינו על המונית הרב, בנו של הרב, אני ועוד בחרו ישיבה בשם מאיר בן לולו. כשהגענו לכותל הרב חיפש מקום גבוה להניח שם את הדף שצילם. לאחר שמצא מקום שנראה לו טוב, ביקש ממאיר שירים את בנו על כתפיו והסביר לבנו היכן להניח את הפתק, וכך היה.

אחרי תפילה קצרה בכותל הרב עלה איתנו לכיוון העיר העתיקה, מקום אשר משם רואים את הר הבית והמסגד המשוקק, ודיבר איתנו כמה דקות על בניית בית המקדש ולקחנו משם מונית וחזרנו לישיבה.

* ביום בו היה את הפיגוע הגדול בארה"ב, בו הפילו את בנייני התאומים, נכנס הרב זצ"ל לישיבה בהתרגשות גדולה ואמר לרב בצרי: עכשיו זה הזמן לפוצץ את אל אקצא ואף אחד בעולם לא יגיב. שאל אותו הרב בצרי? יש לך איך לפוצץ את המסגד? ענה לו: לצערי לא...

* הרב דוד בצרי היה אומר בישיבה⁴, מי שרוצה שיהיה לו בן יר"ש שיקח את חכם ישועה להיות המוהל שלו.

* אחד מהמזכירים של הרב בצרי, לאחר שנולדו לו מס' ילדים, אשתו עמדה מלדת במשך מס' שנים. כאשר שוחח על כך יום אחד עם חכם ישועה, אמר לו: כאשר יצא לאשתך ל"ט

³ בסוף ספר זה יש צילום מאחד הדפים.

⁴ אולי אמר זאת בשם חכם מרדכי אליהו.

מצמיח קרן ישועה

בערב שבת היא תתעבר. ואכן לאחר תקופה ארוכה זה יצא והיא התעברה ונולד לו בן, והייתי בברית, כאשר חכם דוד בצרי היה הסנדר וחכם ישועה המוהל.

* ערב אחד שוחחתי איתו בישיבת השלום בקומה השניה, ופתאום ראינו על אחד השולחנות את הספר "אחים יקרים", הרב התרגש ואמר לי: בספר הזה כתוב עלי ועל המחותר. תקרא אותו יש שם דברים יפים.

* תמיד היה מצפה לישועה בכליון עיניים. כאשר היו שואלים אותו "חכם ישועה מה נשמע? מה שלום כב'?" היה תמיד עונה: "מצפים לישועה". וזו היתה משאת נפשו להביא את הגאולה.

* בימי ספירת העומר היה הרב מגיע לאחר הספירה לישיבה. בדרך כלל בימי סוף השבוע של הספירה, שאז הכוונות מרובות יותר⁵. והיה הרב נכנס בהתלהבות כאשר נראה כאילו נמצא טפח מעל הקרקע והיה אומר לחכם דוד ב"ה סיימנו לכוון את הכתרים.

* בימי הסליחות היה מגיע לפעמים בסוף הסליחות, ולאחר שהיינו מסיימים את הסליחות בישיבה היה שר את הפיוט "חון תחון" בהתרגשות יתירה.

* כאשר התחתנת, זכיתי והוא הגיע אלי לחתונה ובירכני. לאחר מס' ימים פגשתי אותו בישיבה והוא אמר לי: אם הייתי יודע באיזה שעה אתה מגיע לבית אחרי החתונה, הייתי מחכה לך מתחת לבלוק ומנגן לך עם כינור עד שתעלה לבית.

* לפני בערך 7-8 שנים הלכתי יחד עם מורי ורבי הגה"צ ח"ר ראובן דרעי שליט"א לישיבת נהר שלום לאזכרה של הגאון המקובל רבי מרדכי שרעבי זצ"ל, כשעברנו ליד ישיבת השלום פגשנו שם את חכם ישועה והסיגריה בידו. חכם ראובן שאל את חכם ישועה: כב' עוד מעשן? חכם ישועה ענה לו בחיוך: כב' רוצה סיגריה? והלכנו ביחד לביתו של חכם ישועה וישבנו שם מס' דקות והם שוחחו ביניהם על כמה עניינים ומשם המשכנו לישיבת נהר שלום. ומי יעמוד בסוד קדושים מה התכוונו בדבריהם.

* באחד הביקורים שלי אצלו הייתי עם ידידי רבי י.ד. שליט"א, רבי י. דיבר עם הרב ובין הדברים אמר לו שעוד זכה להכיר את אביו וזכרונו לברכה (זה היה בתקופה שאביו של חכם ישועה עוד היה חי, והרב הנ"ל טעה וחשב כי כבר נפטר). חכם ישועה לא הקפיד כלל, אלא תיכף ומיד אמר "זכרונו לברכה ולטובה ולחיים ארוכים ובריאות". הרב הנ"ל מיד התנצל על הטעות אך חכם ישועה הרגיע אותו שהכל בסדר וזה באמת ברכה שאביו יזכה ויחיה עוד שנים רבות.

⁵ בעוה"ר אין לי ידיעה בעניינים אלו אבל כך שמעתי מהחכמים בזמנו.

מצמיח קרן ישועה

* בפעם האחרונה שהייתי אצלו זה היה בתאריך י' אדר תשע"ח, הייתי אצלו ביחד עם בני אייר נר"ו כדי לקבל את ברכתו לקראת הבר מצוה שלו.⁶

הרב היה באותו זמן בבית הכנסת מול ישיבת השלום. עליתי לשם והוא ישב בבית המדרש והיה מייחד ייחודים. עמדתי מולו כמה שניות והוא הרים את עיניו והסתכל עלי במבט מזוגג, הבנתי שהוא עסוק ויצאתי מבית המדרש וחזרתי כעבור חצי שעה.

הרב כבר סיים את הייחודים והוא ירד איתי מבית המדרש למטה ודיברנו מחוץ לבית המדרש. הרב סיפר לי שלפני זמן מה הוא חיפש אותי כי הבן שלו היה בנתיבות וכו' ונתתי לו את המס' טלפון שלי. שוחחנו גם על חכם דוד בצרי ועוד. בין הדברים אמרתי לו שאני מבקש מחילה שהפרעתי לו מקודם כשהוא היה באמצע הייחודים. הרב הסתכל עלי ולא הבין מה אני רוצה. אמרתי לו שמקודם עליתי והרב היה מייחד והרים את העיניים וכו'. הוא אמר לי, אין לך על מה לבקש מחילה כי לא ראיתי כלום ולא שמתי לב, כשאני מייחד אני לא רואה ולא שם לה מה הולך מסביב.

* בהספד שהספידו בנו הרה"ג חיים בן שושן שליט"א בהלווייה העיד כי זקן המקובלים הגאון רבי יצחק כדורי זיע"א היה קם לפניו. כמו"כ אמר כי בשעת פטירתו היו פניו אדומות כמו שהיו בשעה תוקע בשופר.

* שמעתי מידי"ן הגאון רבי דביר זעפרני שליט"א כי פעם בא אליו עם שאלה אודות ספירת העומר. הכניס אותו הרב לחדר הפנימי וביקש ממנו לסייע לו להוציא מהארון בריסטול עם שירטוטים של כוונות הספירה ואמר לו, עכשיו יהיה אפשר להסביר ולהבין את הכל.

* עוד סיפר לי ידי"ן הגאון רבי דביר זעפרני שליט"א כי כאשר היה הרב עושה ייחודים לא היה מרגיש כלום ממה שקורה מסביבו, וסיפר כי פעם אחת לקח את הרב ברכב ונסעו לקבר יוסף, ובדרך, באיזור יצהר או צומת תפוח, זרקו עליהם אבנים. הרב היה עסוק באותו זמן בייחודים ולא שם ליבו ולא הרגיש כלום. לאחר מס' דקות שם לב כי הרב דביר מבוהל, ושאל אותו מה קרה. הוא ענה לו שזרקו עליהם אבנים. הרב חייך והוציא סוכריה מהכיס ונתן לו ואמר לו זה ממתיק את הדינים.

לאחר פטירתו נחשפתי להרבה חומר שנכתב עליו, וכן הרבה סיפורים שסיפרו תלמידיו ומכריו. כמו"כ יש ברשותי מחברת ובה כתבתי הרבה שו"ת ששאלתי ממנו וענה לי. לכן אמרתי בליבי להוציא ספר קטן זה לקראת יום השלושים לפטירתו כדי לעשות לו נח"ד ולמען יהיו שפתותיו דובבות.

אין לי ספק כי עם הזמן יתאסף עוד הרבה מאוד חומר עליו ומסתמא המשפחה תוציא זאת בצורה מסודרת, אך פטור בלא כלום אי אפשר.

⁶ בסוף ספר זה יש צילום כת"י שכתב לו על הסידור לקראת הבר מצוה.

מצמיח קרן ישועה

השתדלתי לדייק בכל הפרטים כפי מה שיכלתי, וכן להביא כל דבר בשם אמרו. אמנם אם חלילה יימצאו אי אלו דברים לא מדוייקים, יתלו בי את התקלה ולא ברבינו זיע"א. ואשמח מאוד אם יודיעוני ושכמ"ה.

הכו"ח בדמע ובכאב על סילוקו של צדיק
המצפה לישועת ה' בקרב הימים ממש
מרדכי אלמקיים
מח"ס שו"ת ויכתוב מרדכי ועוד שא"ס

שו"ת מצפים לישועה

שו"ת

מצפים לישועה

והוא שאלות ששאלתי ותשובות שהשיב לי מורי ורבי המקובל האלקי, מארי

דרזין, קדוש יאמר לו

כמהר"ר ישועה חי בן שושן זלה"ה

בין השנים תשס"ב-תשס"ה

הצב"י מרדכי אלמקייס

נתיבות, תשרי תשע"ט

שו"ת מצפים לישועה

מודעה רבה לאורייתא

שו"ת זה הוא ממה ששאלתי והשיב לי חכם ישועה זצ"ל בין השנים תשס"ב-תשס"ה חלקם נשאלו בטלפון וחלקם פנים מול פנים. את הדברים כתבתי מיד לאחר השיחה עם הרב והשתדלתי לדייק בלשון ובתוכן.

אם ימצאו אי אלו שגיאות חלילה, יש לתלות את הדברים בי ולא ברב חלילה. את שם השו"ת "מצפים לישועה" כתבתי כבר בזמנו כשכתבתי את הדברים על המחברת, והטעם הוא כי תמיד כשהייתי שואל לשלומו היה עונה במתק שפתיו ובחרדת קודש:
"מצפים לישועה"

שו"ת מצפים לישועה

ציצית

א. שאלה: האם הציציות צריכות להיות בפנים או בחוץ?
תשובה: הספרדים תמיד מכניסים הציציות, אך מי שנהג להוציא יכול להמשיך כך.

תפילין

ב. שאלה: לפי מש"כ הרנ"ש במצת שימורים להחמיר בהנחת תפילין דרש"י ודר"ת יחדיו משום שהם או"א והו"ו תרין רעין דלא מתפרשין לעלם, ואם לא מניחם יחד פוגם בעולמות, וכ"כ ג"כ בשו"ת ישכיל עבדי ח"ח. האם אפשר לומר לפי"ז שגם קודם החתונה צריך להניחם יחד, והאם אין בכך יוהרא?
תשובה: אפשר להניחם יחד גם קודם החתונה ואין בכך יוהרא.

תפילין שימושא רבא

ג. שאלה: מתי ראוי להתחיל להניח תפילין דשימושא רבה?
תשובה: אפשר תמיד. רק היכא דלא אפשר בציבור יתפלל מנחה בבית בשעה שהציבור מתפללים וילך לשמוע חזרה במנין.

ד. שאלה: אם אין אפשרות להתפלל מנחה עם תפילין דשימושא רבא בזמן שהציבור מתפללים?
תשובה: יתפלל קודם לכן ואח"כ ילך יותר מאוחר לשמוע חזרה. אך לא יעשה הפוך, דהיינו לא ישמע קודם חזרת הש"ץ ואח"כ יתפלל.

תפילה

ה. שאלה: מה עדיף, י' ראשונים או לצאת לביהכ"נ מעוטף בטלית ומוכתר בתפילין?
תשובה: עדיף שיצא מביתו עם טו"ת, אך לכתחילה רצוי שניהם.

ו. שאלה: האם עדיף להתפלל כל השבוע תפילת מנחה בכולל חוץ מיום ששי, או יתפלל כל השבוע (כולל יום ו') בביתכנסת אחר כדי שיקבע מקום לתפילתו?
תשובה: יתפלל בכולל וזה קביעת מקום כיון שרבנן הוו מצלי ביני עמודי.

ז. שאלה: אם מגיע מאוחר לתפילה האם יאמר ברכו עם הקהל או יתפלל יחיד את כל התפילה על הסדר?

שו"ת מצפים לישועה

תשובה: עדיף שלא יאחר, ואם איחר יעשה הדילוגים כמ"ש הבא"ח (שו"ת רב פעלים חאו"ח ח"ב סי' ג'). וחשוב מאוד לומר הקטורת. ואם אין זמן גם לזה – חתפלל עם הציבור ואח"כ ישלים ולא יברך ברכת ברוך שאמר וישתבת.

ח. שאלה: לפי מש"כ מהר"י סרוק זי"ע והרמ"ע מפאנו זי"ע והחיד"א בנחל קדומים (פר' ואתחנן אות א') שלא להתנועע בתפילה, מה הנכון לעשות?
תשובה: העיקר להתפלל בכוונת הלב ולא להתנועע סתם אלא אם בא בכוונת הלב באיתערותא דליבא, ולא ברעש ה'.

ט. שאלה: האם המנהג לשים ידי האב על הבן בברכת כהנים בתפילה הוא מנהג נכון?
תשובה: לא נהגנו לעשות ככה. ומה שיש מי שנהג הוא כדי שהילד לא יראה את הכהן בעשיית הברכה, אך אין האבא מברך אלא הכהן.
כמו"כ כאשר מברכים יש לשים רק יד אחת ולא ב' ידיים, כי רק כהן שם ב' ידיים. ופעמים אנשים מבקשים לשים ב' ידיים וזה אסור, כי רק כהן שם ב' ידיים.

י. שאלה: האם עדיף להתפלל תפילת ערבית ביחיד קודם חצות או במנין לאחר חצות?
תשובה: יתפלל ביחיד ואח"כ ישמע הקדישים וכו'.

אכילה

יא. שאלה: האם מותר לאכול לב העוף, דהא איכא אוהרת רבינו האר"י?
תשובה: מותר לאכול, וגם חבל לזרוק אותו ואם לא אוכל אז אפשר ליתנו למי שאוכל לב.
ויש לזהר במליחת הלב קודם שמשרים אותו במים יש לפתחו ולחתוך קצוותיו כי זה דם הנראה לעין.

יב. שאלה: האם מותר לאכול כבד העוף?
תשובה: פוק חזי מאי עמא דבר ולא הקפידו בכך, ורק יש לזהר בצלייתו לעשות שתי וערב.

ברכות

יג. שאלה: מה מברכים על מצה בשאר ימות השנה?
תשובה: עד פסח שני מברכים עליה המוציא, ומפסח שני והלאה מזוונות. והטעם הוא כי דרך העולם שעד תאריך זה נשארים ברשותם מצות וזה כמו לחם שלהם ומכאן ואילך לא.

שו"ת מצפים לישועה

ענייני לילה

יד. שאלה: מה טוב ללמוד קודם השינה?
תשובה: מדרשים, מדרש רבה ותנחומא.

ערב שבת

טו. שאלה: בערב שבת שנוהגים להתפלל מנחה עם טלית, האם עדיף להתפלל יחיד עם טלית או במנין ללא טלית?
תשובה: במנין ללא טלית. וביום ששי בבוקר אפשר להניח אחרי תפילין דרש"י ור"ת גם שימושא רבא.

שבת

טז. שאלה: האם אפשר לומר שיר השירים בערב שבת מיד לאחר מנחה ללא בגדי שבת?
תשובה: רצוי לומר עם בגדי שבת כי הוא הכנה לשבת.

יז. שאלה: בהדלקת נרות שבת, האם קודם לברך או קודם להדליק?
תשובה: מרן פסק קודם לברך והבא"ח פסק קודם להדליק, ולכן קודם תדליק ותעזוב הגפרור שיפול מידה ותכסה פניה ותברך ואח"כ תגלה פניה ונחשב שהדליקה עכשיו. ודע כי זו שעת רצון גדולה מאוד ותבקש בקשות.
(לאחר זמן מה אמר לי כי אשתו הרבנית תחי' קודם מברכת אך מי שנהג כבא"ח לא ישנה ממנהגו).

יח. שאלה: מש"כ ללבוש בגדי לבן בשבת, האם זה דווקא לבן או העדר השחור? ונפק"מ לבגד בהיר.
תשובה: אם נמצא במקום שא"א לו ללבוש לבן כלל, ילבש בהיר.

יט. שאלה: מאיזה גיל ראוי להתחיל ללבוש בגדי לבן בשבת?
תשובה: כשמרגיש שראוי.

כ. שאלה: מה יברך את ילדיו בערב שבת כשחוזר מבית הכנסת?
תשובה: יהי שם ה' מבורך וכו', בך יברך ישראל וכו', המלאך הגואל אותי וכו', ברכת כהנים.

שׁו"ת מצפים לישועה

כא. שאלה: האם צריך לייחד פיג'מה לשבת?
תשובה: אם לובש כל יום פיג'מה – צריך.

כב. שאלה: בקריאת התורה בשבת, שמוסיפים על העולים, מה נקרא ששי?
תשובה: נוהגים להוסיף לאחר ששי.

כג. שאלה: האם בשבת עדיף לעלות לס"ת לשחרית או למנחה?
תשובה: קשה להכריע כי כ"א הוא בחינה אחרת.

כד. שאלה: האם לומר בשבת בסעודה שלישית אתהפיוט "בני היכלא"?
תשובה: אם הבא"ח כתב שאין לאומרו אז אין לאומרו.

יום טוב

כה. שאלה: האם אפשר ללבוש ביו"ט בגדי שבת או שצריך לייחד ליו"ט בגדים?
תשובה: עדיף לייחד בגדים ליו"ט.

תשעה באב

כו. שאלה: בתשעה באב כאשר אין בעירו מניין שמתפללים שחרית עם תפילין, האם עדיף להתפלל עם מנין ללא תפילין או ביחיד עם תפילין?
תשובה: עדיף להתפלל ביחיד עם תפילין.

סליחות

כז. שאלה: האם עדיף לומר סליחות בחצות או קודם שחרית?
תשובה: אם אחרי הסליחות מתפלל בהנץ החמה אז עדיף, אך אם הסליחות זה ביום אז עדיף לאחר חצות.

ראש השנה

כח. שאלה: מה לקבל ע"ע להתחזק לקראת יום הדין?
תשובה: לא לקבל כלום, רק להשתדל להתחזק באמונה, ביטחון, זה א"ב, אמונה, ביטחון, תורה, תפילה, גמ"ח.

כט. שאלה: האם יש עניין לעשות מלקות גם בערב ראש השנה?

שו"ת מצפים לישועה

תשובה: אם נמצא במקום שעושים יעשה אך אין זה מעכב. והעיקר הוא לעשות תשובה כמ"ש הרמב"ם בהל' תשובה וללמוד בשערי תשובה של רבינו יונה מגירונדי זיע"א.

ל. שאלה: בשנה זו (תשס"ב) שחל ר"ה בשבת, האם לומר התשליך בשבת או ביום א'?

תשובה: לומר בשבת.

לא. שאלה: בר"ה שחל בשבת, האם ראוי ללכת רחוק כ-20 דק' הליכה ועי"ז לטלטל הסידור ע"י קטן כדי לומר התשליך ע"י בריכה הנמצאת באופן קבוע, או לומר בבית ע"י דלי או גיגית?

תשובה: עדיף ללכת לעשות התשליך ע"י בריכה קבועה.

יום הכיפורים

לב. שאלה: בחודש תשרי האם לעשות ברכת הלבנה לפני יום כיפור או אחרי יום כיפור?

תשובה: לפני יום כיפורים ואפי' ביחיד, כדי להכנס עם עוד זכות.

חנוכה

לג. שאלה: האם צריך שיהיה השמן של הדלקת נר חנוכה ראוי לאכילה?

תשובה: עדיף ורצוי.

לד. שאלה: האם להכין הפתילות לבד מצמר גפן או לעדיף לקנות מוכן?

תשובה: פעם היו מכינים לבד כי ידעו להכין, אך כעת שאין יודעים להכין היטב אז לא יהיה הידור לחנוכה, לכן טוב לקנות פתילות מוכנות מכותנה, אך בשביל ההכנה טוב לשרותם קודם בשמן כדי שידלקו יפה.

לה. שאלה: בחנוכה, האם עדיף שיהיו הפתילות מצמר גפן ממש או אפילו מצמר גפן מעובד שכך הוא דולק יותר טוב?

תשובה: מצמר גפן לא מעובד יותר טוב.

לו. שאלה: האם לשים בבזיך הכל שמן או חלק מים?

תשובה: לשים הכל שמן. גם אם יש מעט מים הפתילה תספוג מים ויסכסך את האש.

לז. שאלה: האם לעשות את השמש משעווה או משמן?

תשובה: משמן.

שׁו"ת מצפים לישועה

לח. שאלה: האם להדליק את החנוכיה לאחר הברכה הראשונה או בסיום כל הברכות?
תשובה: אני מדליק לאחר הברכה הראשונה, אבל זה מכיוון שאני מכוון ולא רוצה לעכב את כולם בגללי. אבל צריך לנהוג כמו השו"ע.

לט. שאלה: באמירת ז"פ יושב בסתר לאחר ההדלקה, האם לכפול אמירת פסוק "ויהי נועם" נועם?
תשובה: בפעם הראשונה לכפול ב"פ אך בשאר הפעמים לא לכפול "ויהי נועם". אמנם הפסוק "אורך ימים" וכו' יש לכופלו בכל פעם ופעם.

פורים

מ. שאלה: מתי נכון לעשות את סעודת פורים? כי ראיתי להרה"ג יעקב הלל שליט"א שכתב לעשותה בבוקר, וראיתי בקונטרס "מילי דחסידותא" שכתב באות של"ז שלדעת הרש"ש צריך ב' סעודות, א' בבוקר וא' בצהריים?
תשובה: לפי דברי האר"י צריך לעשותה בבוקר, וכך הוא הסדר: לאחר תפילת שחרית יתן תיכף מתנות לאביונים ואח"כ משלוח מנות ויעשה הסעודה תיכף, כדי להמשיך האור לכל היום, וכך אני נוהג. ואם ירצה אח"כ לעשות עוד סעודה יכול, אבל העיקר הוא בבוקר.

יום העצמאות

מא. שאלה: האם ביום העצמאות אומרים תחנון?
תשובה: לא. כי אז היה קיבוץ גלויות גדול ואתחלתא דגאולה, וניסים גדולים נעשו לעם ישראל.

מב. שאלה: האם לומר הלל ביום העצמאות?
תשובה: מנהגינו לא לומר. ואם כבר אומרים אז בסוף התפילה ללא ברכה.

צניעות וקדושה

מג. שאלה: מהו אורך החצאית המינימלי שצריך להיות?
תשובה: הכי טוב כמה שיותר ארוך אך האורך המינימלי הוא 10 ס"מ מתחת הברך.

מד. שאלה: האם מותר לאשה ללבוש בגדי ג'ינס?
תשובה: במקום שנוהגים ללבוש – אפשר, ובמקום שאין נוהגים – אין לפרוץ גדר.

מה. שאלה: מה לומר לאשה שלוחצת יד לאחיה?

שו"ת מצפים לישועה

תשובה: הרי הרמב"ם פסק שזה מנהג שוטים וצריך לזה דעת, ולכן אין מה לבעוס. ואני כשהייתי עם אריק וגאולה כהן והיא היתה מושיטה לי יד, הסברתי לה שאני לא מושיט יד לנשים, ובהתחלה נפגעה אך אח"כ הבינה.

מו. שאלה: האם בטיפות היוצאות ע"י חיבוק ונישוק יש משום איסור ז"ל? כי שמעתי מהגאון רבי ישראל מאיר יונה שליט"א שאמר בשם מרן הגר"ע יוסף שליט"א שאם נשאלים על כך יש להעלים עין.
תשובה: אם כך אמר הגר"ע יוסף שליט"א אין לי מה להוסיף, אבל החכם עיניו בראשו.

רוח רעה

מז. שאלה: אם נטל לתינוק ידיים על כלי שמשמש בו, האם הכלי צריך טבילה?
תשובה: מספיק לשטוף אותו וא"צ טבילה.

חינוך וילדים

מח. שאלה: האם מותר לאשה הרה לקנות בגדים לילד קודם הלידה?
תשובה: אין איסור, אך נהגו לקנות רק אחר הלידה.

מט. שאלה: עד איזה גיל צריך להכות קלות את התינוק כאשר צוחק בשנתו?
תשובה: עד גיל 6 או 9.

נ. שאלה: מאיזה גיל יש ענין לשים ע"י התינוק תמונות צדיקים?
תשובה: איני יודע. אך טוב וכדאי לקרוא ד"ת לידם, ואני נהגתי לקרוא ליד ילדי את התנ"ך על הסדר.

נא. שאלה: עצה להשפיע טוב על התינוק.
תשובה: טוב לקרוא ליד הילד ביום ו' שמו"ת עם טעמים.

נב. שאלה: כתב הרב אהרון זכאי שליט"א שלא טוב לעבור מעל תינוק, כי זה מפריע לגדילה שלו, האם יש לחוש לכך?
תשובה: אין לעבור כלל מעל אדם חי, וגם אין להעביר תינוק מעל שולחן שאוכלים עליו.

נג. שאלה: כתב הרב אהרון זכאי שליט"א שלא טוב לתינוק להסתכל על מראה כי זה מפריע לצמיחת השיניים שלו, האם ראוי לחוש לכך?
תשובה: לא שמענו מזה.

שו"ת מצפים לישועה

קריאת תהלים וקברי צדיקים

נד. שאלה: האם בקברי צדיקים צריך להכניס הציציות?
תשובה: צריך להכניס.

נה. שאלה: הנמצא בקברות צדיקים בלילה קודם חצות, האם מותר לקרוא תהלים?
תשובה: לא הולכים בלילה על הקברות כלל. אמנם על קבר רשב"י יש נוהגים ללכת (קודם חצות) אך אנחנו לא נהגנו, וגם ההולכים שם קודם חצות לא יקראו תהלים. ואחרי חצות מותר להשתטח על קברי צדיקים.

נו. שאלה: האם מותר לקרוא תהלים לאחר חצות לילה?
תשובה: מותר.

נז. שאלה: כשנמצא בקברות צדיקים כגון במערת המכפלה, האם עדיף תפילה בתוך ציון הצדיק ללא ברכת כהנים או תפילה מחוץ לציון עם ברכת כהנים?
תשובה: למערת המכפלה מותר לכהנים להכנס כמו שפסק ח"ר מרדכי אליהו שליט"א כיון שיש פותח טפח מהקבר למצבה. ובקברות אחרים עדיף שיתפלל תוך הקבר מאשר בחוץ, כיון שבחוץ יש היסח הדעת. אמנם אם אין בחוץ היסח הדעת כגון בית כנסת וכיו"ב עדיף שיתפלל עם ברכת כהנים כיון שיש בזה כמה בחינות.

נח. שאלה: האם יש עניין לטבול במקוה האר"י?
תשובה: אומרים שיש בזה עניין, לכן אם נמצא שם כדאי לטבול.

שחיטה

(ומסתעף אליו אריכות בענין חשיבות לימוד ההלכה)

נט. שאלה: האם כדאי ללמוד שחיטה?
תשובה: אם זה יוציא אותך מהלימוד ואח"כ תלך לעבוד בזה לא כדאי, כי המצב של המשחטות היום קשה, כי לוחצים מאוד על השוחט ואפשר ותצא תקלה תחת ידו ח"ו, ואני בתור שוחט לא הייתי יוצא לעבוד במשחטה. אך אם זה לא מחייב ולא בשחות של הכולל, כדאי ללמוד, ואם כבר אז גם שחיטת בהמות.

ס. שאלה¹: האם כדאי להמשיך בלימוד שחיטת בהמות?
תשובה: בוודאי.

¹ שאלה זו נשאלה זמן רב אחרי השאלה הקודמת.

שו"ת מצפים לישועה

סא. שאלה: האם כדאי לא ללמוד שחיטת בהמות, כיון שאח"כ יהיו נסיונות לצאת לעבוד בחו"ל?

תשובה: תלמד ואל תצא לעבוד בחו"ל. אם לא תלמד עכשיו, לעולם לא תוכל ללמוד אח"כ כי כעת אתה צעיר. אני מכיר רבנים שלמדו איסור והיתר והלכו להיות רבני מושבים וכיו"ב ועד היום הם שם ולא המשיכו ללמוד את שאר חלקי התורה.

ואע"פ שמעלתם גדולה יותר כי מי שהוא פוסק ואפי' פוסק גדול אך יושב ספון בביתו, וכנגדו א' שלא כ"כ גדול בתורה אך מתעסק עם ציבור, הרי השני קודם להעלותו לתורה, א"כ רואים שמעלת המתעסק עם הציבור גדולה. אך צריך למצות את עצמו וללמוד, ומה שאפשר ללמוד – ללמוד ולא לדחות.

סב. שאלה: לפי"ז יוצא שאם יש לא' הצעה להיות רב מושב, מוטב שיסרב? **תשובה:** לא אמרתי שזה לא טוב, אלא שהאדם אח"כ מרוב טרדות הציבור וכיו"ב אין לו זמן להמשיך ללמוד עניינים אחרים.

סג. שאלה: לפי מה שנתבאר חשיבות לימוד ההלכה, האם לעזוב את לימוד הגמ' ולפנות ללימודי הלכה?

תשובה: לא צריך לעזוב חלילה את הגמ'. ודאי שצריך לעיין היטב בגמ' וללמוד ולסבור. אך צריך לדעת כי יש ד' חלקים בשו"ע ובטור ב"י, חלק ראשון או"ח – כל יהודי במשך שנה אחת נתקל לפחות בכל העניינים המוזכרים שם, כמו היכן מותר להפסיק בתפילה, דיני הנהגת הבוקר וכו', ולכן חייב כל א' וא' לדעת את חלקי או"ח על בוריים ולסכמם סעיף סעיף עם המקור בגמ' ולפי איזה דעה וכיו"ב.

אח"כ חלק שצריך לדעת, אך לא כולם יודעים וגם לא כולם משתמשים בהלכות אלו, זה חלק יורה דעה. לא כולם צריכים לדעת הלכות שחיטה אע"פ שכולם אוכלים, כיוון שזה כבר מוכן, והיום כבר כמעט שהנשים לא יודעות כיצד למלוח עוף וכיצד להכינו לשרייה, וגם בעניין בשר בחלב בערך יודעים.

והחלקים האחרים אבן העזר וחושן משפט זה כבר לדיינים. אבל או"ח כל אחד חייב ללמוד מהתחלה סימן בטור עם ב"י ואח"כ שו"ע עם באר היטב לפחות שעה ביום.

סד. שאלה: האם יש עניין שלא תהיה הקת של סכין השחיטה בצבע אדום? **תשובה:** לא.

סה. שאלה: באיזה חברה של סכיני שחיטה כדאי להשתמש?

² שאלה זו נשאלה כמה שבועות לאחר השאלה בענין אם כדאי להמשיך ללמוד שחיטת בהמות, לאחר שהיתה לי הצעה לעבוד בחו"ל.

שו"ת מצפים לישועה

תשובה: אני השתמשתי עם מילר כי זה מה שהיה הטוב אז, אבל היום צריך לשאול את מי שמתעסק בשחיטה.

סו. כמה עניינים בהלכות שחיטה:

צריך לדעת להעמיד הסכין היטב ולחשוב לקיים את מצוות הבורא כדי להתיר את האסור ולתקן את כל העניינים התלויים בשחיטה ולכווין לדעת רבותינו ולכל המצוות התלויות בכך, וכן צריך לשחוט מידי פעם כדי שלא ישכח.

סז. שאלה: האם יש קפידא כאשר מנבלים תרנגול, דהא הנשמה לא הגיעה לתיקונה?
תשובה: אין קפידא כיון שזה דרך העולם, ואם לא ילמדו שחיטה לא יהיו שוחטים.

סת. שאלה: כמה שחיתות יש לשחוט ע"י רב לאחר שמקבל תעודה?
תשובה: עד שמרגיש שהוא בטוח בעצמו שיכול לשחוט לבד.

תערובות

סט. שאלה: אם נפלו טיפות של מאכל בשרי לתוך דגים ואין ידוע אם יש בדגים ס' לבטל את הטיפות או לא, האם המאכל מותר באכילה?
תשובה: מותר.

בישולי עכו"ם

ע. שאלה: האם אוכל שבישל מחלל שבת נאסר באכילה?
תשובה: לא נאסר. אמנם צריך לברר בעניין נאמנות ואם מומר לדבר א' נשה מומר לכל התורה.

חופה וקידושין

עא. שאלה: בקידושי אישה, עם איזה טבעת יותר טוב לקדש, עגולה או מרובעת?
תשובה: אני מורה לבניי לקדש עם טבעת מרובעת.

עב. שאלה: אם שנתים לאחר החתונה נתגלה כי אחד העדים פסול לעדות, האם הכתובה פסולה?
תשובה: לא, דמחזיקין אותו אחזקתו דאז, ואז כשר היה. ואם רוצה יקדש שנית מספק.

שו"ת מצפים לישועה

ברית מילה

עג. שאלה: פג שמת, האם למול אותו ולקרוא לו שם?
תשובה: כן, והח"ק יודעים לעשות זאת.

עד. שאלה: האם נכון לקרוא עבריינין למי שמל עם סכין שאין לה ב' פיות?
תשובה: הוא לא עבריינין כי לא עבר על כלום, אבל מנהג יש כאן וצריך למול בחרב פיפיות, והוא עובר על מנהג.

עה. שאלה: יש מוהלים שעושים מציצה ע"י כלי ולא בפה מחשש לחיידקים, האם נכון הדבר?

תשובה: מציצה צריכה להיות בפה ולא ע"י כלי. ובעניין החיידקים, אני דיברתי עם כמה רופאים מוהלים מומחים ואמרו לי שעם כל הסטרליות יש הרבה חיידקים באוויר ובאיזור המילה, והמציאות היא שב"ה אין מי שניזוק, ואם זה היה איזה ניתוח אחר אז ב"מ, אבל אני כשאני חולה אז אני שם מסכה על הפה כדי שלא ידבק התינוק ואני אומר למישהו אחר למול.

עו. שאלה: מה העניין במציצה?
תשובה: ע"פ הפשט כדי להוציא את הדם שלא ייקרש בפנים ואת החיידקים.
וע"פ הסוד כדי להוציא את הדינים, כי צריך לעשות מציצה עם יין ויין זה דין והדם זה דין וד"ל.

לימוד קבלה

עז. שאלה: האם צריך לחכות לגיל מ' כדי ללמוד את חכמת הקבלה?
תשובה: לא צריך לחכות עד גיל מ', אלא כאשר רואה שמיושב בדעתו בלימוד הש"ס והפוסקים וכשירגיש שראוי לכך אז יתחיל, אבל לא הרבה אלא שעה בשבוע ולאט לאט יעלה יותר.

עת. שאלה: האם אפשר ללמוד קבלה לבד או חייב עם מישהו?
תשובה: עדיף ללמוד עם רב מוסמך כמו חכם דוד [בצרי].

עניינים שונים

עט. שאלה: מה הכי טוב לעשות עם הפיאות?
תשובה: העיקר הוא שבשעתהתפילה לא יהיו מאחורי האוזן.

שו"ת מצפים לישועה

פ. שאלה: יש עדות מסויימות שמקפידות שלא לשפוך מים רותחים על הקרקע, האם יש עניין בזה?

תשובה: מותר ולא שמענו מזה.

פא. שאלה: האם מותר לקרוא בספר "חמדת ימים"?

תשובה: הייתי קורא בו עד ששמעתי שיש אומרים שמחברו הוא נתן העזתי.

מצמיח קרן ישועה

יראת ה' בשחיטה

מאמר מהגה"צ ח"ר ישועה בן שושן זצוקללה"ה¹

"וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמור, דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושבתה הארץ שבת לה" (ויקרא כ"ה א' ב'). הפרשה הזו, פרשה שבה, כמו שכותב רש"י "מה ענין שמיטה אצל הר סיני והלא כל המצוות נאמרו בסיני? אלא מה שמיטה נאמרו כללותיה ופרטותיה ודקדוקיה מסיני אף כולן נאמרו כללותיהן ודקדוקיהן מסיני כך שנוי בת"כ... ובא הכתוב ללמד כאן על כל דיבור שנדבר למשה מסיני היו כולם כללותיהן ודקדוקיהן וחזרו ונשנו בערבות מואב" עכ"ל. ידוע שהתורה בלשון קצרה ועד שאמרו חכמים "הררין התלויים בשערה".

כל ענין הלכות שחיטה, בקושי מצינו, והנה כל הפרטות והדקדוקים שיש כולם מסיני. בנקודה הזו אנחנו צריכים לדעת את "אתה היראת לדעת", לזכור ולדעת בעצמנו שכולנו הראנו לדעת במעמד הר סיני "כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו", ונאמר "ראשית חכמה יראת ה'", היראה באה מתוך הראיה והראיה באה מתוך היראה. ובמיוחד אתם יודעים, להלכות טריפות, להלכות שחיטה, כמה אדם צריך להיות ירא את ה' כדי להאכיל את ישראל, אם ח"ו איזה שהיא פגימה שאדם לא הרגיש בה, וכמ"ש מרן "והרבה צריך ישוב הדעת ויראת שמים לבדיקת הסכין, הלא תראה כי יבדוק אדם פעמים שלוש ולא ירגיש בפגימה דקה ואח"כ ימצאנה, כי הכין לבו באחרונה, ובחי' חוש המישוש כפי כוונת הלב" (יו"ד סי' י"ח סעי' י"ז), או דרס או עקר וכו', לולי יראת ה' שבו היה יכול לומר השחיטה בסדר אין שום בעיה. לחלק מכם אמרתי, והבאתי את הדוגמא הזו של סירכא שנקלפת או לא נקלפת, שהבית דוד פסק אם הריאה זזה זה טרף, אם הסירכא יצאה בלי שהריאה תזוז זה כשר. וכותב שם מרן "ואין סומכין על קולא זו אלא בבודק כשר וירא את ה' מרבים" (יו"ד סי' ל"ט סעי' י"ג), בכל הענין הזה, זאת אומרת יראת השם.

¹ שיחה זו נאמרה ע"י הרב זצ"ל בשיבת השלום בירושלם בתאריך י' אייר תשס"ג, לפני קבוצת שוחטים. השיחה הוקלטה ואח"כ הקלדתי אותה ושלחתי לרב לעבור על זה ולתקן והוא עבר על הכל ותיקן מה שהיה טעון תיקון. ראה בסוף ספר זה בכתבי יד שהבאתי מכתב ששלח לי בעניין זה. מאמר זה נדפס בשו"ת "ויכתוב מרדכי" ח"א עמ' שפ"ג.

מצמיח קרן ישועה

"מה פירוש יראת ה'?" בפרשה הקודמת למדנו "קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם" (ויקרא י"ט ב'), "קדושים תהיו – פרושים תהיו", שיזהר אדם במה שמותר לו.

מה פירושו של דבר יראת ה'? פירושו של דבר, לא שאני בא ומתאר לי כביכול את הקב"ה ואיך אני ירא ממנו. אלא יראת ה' פירושו של דבר: נצטוונו בתורה במצוות עשה ולא תעשה שבה. אז בכל דרך שאני הולך אני מודד ושוקל לפי הפלס של התורה, לפי ההלכה האם מותר, אם אסור, אם מצוה לא מצוה, וכל הדברים האלה עפ"י התורה. זאת אומרת שאדם חי את מציאות הקב"ה, דבק בו ית', ומתוך כך שהוגה בתורתו ויודע את תורתו אז שומר מצוותיו. ושומר מצוותיו – בכל מעשה ומעשה שהוא עושה הוא שוקל עפ"י תורת ה'. זה יראת ה', לראות כל הזמן את מציאותו ית' בדרכינו. כמו שאמר הכתוב "בכל דרכיך דעהו והוא יישר אורחותיך", בכל דרך שאדם הולך. ואין לך דבר בתורה שאין בו הלכה. ולכן מרן כותב שיהא "ירא מרבים" כי ללא היראה – ללא הראיה לא יהיה המורא, ואם לא יהיה המורא אז הכל הפקר. וכשיש את היראה אז באמת האדם מתקדש, שומר על מציאותו ושומר על מציאות כלל ישראל. צא ולמד, אדם מאכיל את ישראל טהרות, ולעומת זאת ח"ו אם אדם האכיל נבילות וטריפות הוא לא יכול לספור כמה הוא האכיל, כמה כזיתות אכלו מזה, כמה אכלו מזה, ומי אכל, הרי זה איום ונורא. לכן כשאדם נזהר בדבר, עושה את הדבר הראוי והברור, והכל מסיני, את כל זה קיבלנו בסיני, כללותיהן ופרטותיהן מסיני.

וכשאדם בא ומביא לפניו כבש, טלה, גדי, האם זה בכור או שאינו בכור. צריך לברר את זה. אם זה בכור, גם היום יש דין קדשים, ולכן משתדלים לפני כן לעשות שותפות עם הגוי במבכירות. ואם לא הספיקו וכבר המליטה, אז ירעה עד שיסתאב, עד שנעשה בעל מום קבוע. היה סיפור שאחד לא הספיק, זה על דרך הבדיחה אבל זאת המציאות שהיתה, בא איזה מושבניק נכנס לאיזו ישיבה פה גדולה בירושלם שאל מי כהן פה, אמרו לו זה כאן, אמר לו בא אתי אני רוצה לתת לך איזה מתנת כהונה. הוריד אותו, הוציא מהטנדר חבילה של קש, הוציא עגל קטן אמר לו זה בכור, סגר את הרכב וברח. מה הוא יעשה הכהן הזה צריך לגדל אותו, ואיפה יגדל אותו, ועד שירעה עד שיסתאב, היה סיפור ארוך.

היה פה מעשה בירושלם, ויזכר לטוב חכם דוד בצרי, שאל את אחד מהשוחטים שהיו יראים, ירא ה' ממש, שאל אותו, תגיד לי כאשר אתם שוחטים בבית המטבחים, מבררים יודעים אם זה בכור או לא בכור, ברור לך מה שאתה שוחט? אמר לו לא, אף פעם לא חשבתי על

מצמיח קרן ישועה

זה. אמר לו: מחר אתה הולך לבית המטבחים, תברר, יש לעגלים מספרים וכו', אז צריך לדעת מה הוא בא לשחוט. למחר אמר להם אני לא שוחט עד שתבררו אם יש פה בכור או אין פה בכור. אמרו לו מה פירוש לא שוחט? מה אתה ממציא לנו המצאות? אז הסוחרים אמרו טוב נלך לאשכנזים, הלכו לאשכנזים, האשכנזים אומרים להם, מה? מה שהספרדים לא רוצים, אתם רוצים לתת לנו? וגם הם לא שחטו. ראו הסוחרים כך התקשרו מיד למועצה הדתית לרב הראשי, ע"ה זכר צדיק לברכה רבי שלום משאש, שזה היום החודש שלו שנתבקש לישיבה של מעלה, ושאל את השוחט הזה ע"ה קראו לו ר' אדמון שעיו, ושאל אותו מה הענין? אמר לו תשמע, באים שוחטים פה, ואנחנו לא יודעים והם לא יודעים אם יש פה בכורות או אין פה בכורות ואיך נשחט? אמר לו הרב אם כך אל תשחט עד שיבררו. הלכו לקחו את כל העגלים והבקר למשחטה בכפר סבא או משהוא כזה, אז גם שם אמרו להם, מה קרה שבירושלם לא רוצים לשחוט? והתעורר הענין הזה של הבכורות. בסופו של דבר היום בכל הארץ, בכל המשחטות כשמביאים את הבהמות עם המספרים, אז המספרים בדוקים ואפשר לבדוק אם יש שם בכור או אין שם בכור, ועפ"י רוב אין בכור שם, כי מקפידים. ולכן זה גרם גם כן שהמגדלים יסמנו וימכרו את המבכירות, ויעשו שותפות עם הגוי עוד קודם שיגיעו לידי המלטה, אז זה היה תיקון גדול.

ובתיקון הזה אני רוצה לומר לכם שני דברים, שהם למעשה דבר אחד. כשאדם ירא ה' לא חושב על מה אני עושה, אלא מה עומד לפניו, להאכיל את ישראל כשר או להפך ח"ו, אז הוא צריך לתת דין וחשבון בעצמו, מה אני עושה, ועל זה כתוב "לא תגורו מפני איש כי המשפט לאלקים הוא". אם אדם ירא אולי יסלקו אותו מהעבודה ובלי זה מה הוא יעשה, אין, צריך לעמוד בתוקף, אם יש בעיה אז יש בעיה ולא מדלגים עליה, כי דילוגא פירושו של דבר להאכיל את ישראל לא כשר. וכמו שראינו, בכורות זה קדשים, אז כמה ישראל ניצלו מכל הענין הזה של אותה שאלה ששאל חכם אחד את אותו שוחט, ואותו שוחט אמר שלא ישחט עד שיברר בדיוק, וכמה נמנע מישראל לאכול איסור. אז כמה כזיתות יש באותם פרות שלא נשחטו, ואם כן כמה היו אוכלים בלאו הזה, וזה אחריות גדולה מאוד. אז למי שהכניס את עצמו בעול הזה של השחיטה ולא יפחד, ואם צריך לעשות תקנה אז עושים תקנה. ואם מזרזים, אז לא להזדרז, אני שוחט על פי הקצב שלי, וח"ו לא יצא דבר שאינו מתוקן מתח"י. יכול יצא שכרו בהפסדו, אז הרויח עוד כמה פרוטות אבל ה' ירחם מה יהיה הלאה, אם התרנגולת היא טריפה או משהו כזה, מרוב המהירות וכל זה. צריך לבדוק כמה

מצמיח קרן ישועה

פעמים את הסכינים, צריך לראות ולשמור שכל השחיטה כהלכתה, ולבדוק שזה שחט רוב סימן בעוף ורוב שניים בבהמה, ולבדוק שלשחוט את הורידים וכל זה שלא ישאר הדם בלוע וכיו"ב, וכל מה שקשור לכל דקדוק ודקדוק. ובמיוחד כששוחטים גם בהמות, אז את כל הבדיקות פנים לראות ולבדוק בנחת רוח – שום דבר לא רודף אחרי האדם, כשאדם יש עליו את האחריות להאכיל את ישראל יש זמן, אז יש אנשים שממהרים – שימהרו, אני יש עלי אחריות ואני בודק כל דבר ודבר. אין אפשרות אחרת, כי אחרת אדם לוקח על עצמו אחריות, ואיזה אחריות הוא לוקח על עצמו, ואם ח"ו יצאה תקלה תח"י, מה יעשה?

הדברים לא פשוטים, וכל זה בא מתוך יראת ה', "ראשית חכמה יראת ה'" "ויראת ה' היא אוצרו" האוצר הגדול שהאכיל את ישראל כשר, ואם להפך אז ח"ו. לכן כשבאים לענין הזה אז "דע לפני מי אתה עומד", ושלא ינסו למהר אלא לפשפש, הכל בסבלנות ונחת דבר דבור על אופניו, ובשעה שאדם שומר ואוכל את המותר לו ופורש מהאסור לו, אז באמת זוכה והוא קדוש, והוא פרוש. אחרת כתוב "ונטמתם בם" – "אל תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ השורץ ולא תטמאו בהם ונטמתם בם" (ויקרא י"א מ"ג), אומר רש"י "אם לא תטמאו – באכילתם" "ונטמתם בם" – אם אתם מטמאין בהם בארץ אף אני מטמא אותם – אני אומר בלשון לא נוכח – נסתר – בעולם הבא ובישיבה של מעלה, "כי אני ה' אלוהיכם" – כשם שאני קדוש שאני ה' אלוהיכם כך והתקדשתם, קדשו את עצמכם למטה, והייתם קדושים – לפי שאני אקדש אתכם למעלה ובעולם הבא", עכ"ל. אז המשמעות היא שכאשר אנחנו מקדשים את עצמנו פה הקב"ה מקדש אותנו למעלה בעוה"ז ובעוה"ב, וזה "והייתם קדושים כי קדוש אני ה' אלוהיכם".

"להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל" (ויקרא י"א מ"ז) פירש"י "בין הטמא ובין הטהור – צריך לומר בין חמור לפרה? והרי כבר מפורשים הם? אלא בין טמא לך לטהור לך, בין נשחט חציו של קנה, לנשחט רובו", "ובין החיה הנאכלת – צריך לומר בין צבי לערוד? והלא כבר מפורשים הם? אלא בין שנולד בה סימני טריפה כשרה, לנולד בה סימני טריפה פסולה" עכ"ל, ואין בין זה לזה אלא כחוט השערה!!!. החיה הנאכלת לכם – שיש במינה שאתה אוכל, אבל יש במינה שאתה לא אוכל – מהו? אם נולדו בה מיני טריפה ופסולה, אז צריך להבדיל בין הטמא ובין הטהור. ואצל ישראל כתוב שהקב"ה מבדיל אותם, "ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי", "ואבדל" – בלי יו"ד – כלומר

מצמיח קרן ישועה

שההבדלה היא הבדלה שורשית, מוחלטת, להיות לי, ואז מתקדשים בקדושתו יתברך. וזהו בהר סיני, הכל בקבלה מסיני. ושם נאמר "אנכי ה' אלקיך", כאשר אדם מקבל על עצמו 'אנכי ה' אלקיך' ומקבל אלהותו ית' עליו אז נעשה מרכבה לה' ית', לשכינה. וכאשר נעשה מרכבה לשכינה הקב"ה מקדש אותו, אז הוא באמת יכול ללכת ולעשות את כל המעשים הללו, כי הוא קשור ודבק בה' ית', "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום". ונדע שכל המציאות היא מציאות שניתנה לנו בחירה, ואנו בוחרים בה, וע"י כן עושים את המצוות ונמנעים מלעשות את העבירות, לא עוברים על המצוות.

וכמו שמביא האוה"ח ע"ה פה "כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושביתה הארץ שבת לה" (ויקרא כ"ה ב'), אני נותן לכם את הארץ, אבל יחד עם זה שנתתי לכם שיירתי לעצמי, "ושביתה הארץ שבת לה". כלומר הארץ לכם בשש השנים אבל השנה השביעית היא לה' קודש. וכך העוה"ז ניתן לנו, יש בו את הבחירה והקב"ה מקדש אותנו בקדושתו. אומר האוה"ח על זה "ושביתה הארץ שבת לה" שהקב"ה עשה עמנו חסד, ומה הוא החסד? כשאדם נותן מתנה לחבירו הוא מתנה תנאי – בטל תנאי בטלה מתנה, אבל הקב"ה עשה חסד אתנו נתן לנו מתנה אבל שייר לעצמו בה. מה פירוש? נתן לנו את הארץ, "שש שנים תזרע שדך, שש שנים תזמור כרמך – שלך – ואספת את תבואתה, ובשנה השביעית שבת לה", הארץ שייכת להקב"ה. אז מה הרווחנו בזה? הרווחנו בזה שאם השתמשנו בארץ בשבת הזו אז המתנה לא בטילה, אלא השתמשנו בדבר שאינו שייך לנו. אם אינו שייך לנו צריך לשלם עליו, וזה "אז תרצה הארץ את שבתותיה כל ימי השמה".

לפני כן בא ענין העבדים – מכירת השדות – וכי ימוך אחיך – "ועשיתם את חוקותי ואת משפטי תשמרו ועשיתם אותם וישבתם על הארץ לבטח ונתנה הארץ פריה ואכלתם לשובע וישבתם לבטח עליה". כתב רש"י: "ואל תדאגו משנת בצורת, "ואכלתם לשובע" – אף בתוך המעיים תהא בו ברכה", לא צריך לדאוג, אם נעשה צרות אם לא נהיה ממושמים, אם נעמוד על הדין כפי שהוא, יפטרו או לא יפטרו וכל זה – אל תדאג, מדוע? "ויראת מאלקיך כי אני ה' אלקיכם", והקב"ה מפרק את הכל.

"וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית וכו' וציויתי את ברכתי" (ויקרא כ"ה כ' כ"א), זוהי מידת הביטחון בקב"ה. אז אמרנו קבלת עול מלכותו יתברך, והפועל היוצא מ"אנכי ה'

מצמיח קרן ישועה

אלקיך" זה לבטוח בה', כי הביטחון הוא הפועל היוצא של האמונה. ובדרך כלל, ראינו איך הקב"ה אומר לישראל "זכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולותייך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה", המדבר הגדול והנורא, והקב"ה המציא להם את המן, את הבאר, ואם לא אכלו את המן יום אחד לא נשאר למחר אלא "ויבאש", אין להם בבנק אין להם בלי זה. המציאות שלהם היתה יום יום, רק שבת היה "והכינו את אשר יביאו" משישי לשבת, אבל כל מציאותם היא בו ית' במוחלט, ויודעים מתוך אמונה ברורה שמחר ירד מן. כך הקב"ה אומר "וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית הן לא נזרע ולא נאסוף את תבואתינו, וצויתי את ברכתי לכם בשנה השישית ועשת את התבואה לשלש השנים" (ויקרא כ"ה כ' כ"א), זה מידת הביטחון בקב"ה.

אז מה המציאות הזו? המציאות הזו היא מציאות של דביקות בה' ית', כאשר אדם בוטח בקב"ה ודבק בו ועושה את רצונו "ועשיתם את חוקותי ואת משפטי תשמרו ועשיתם אותם וישבתם על הארץ לבטח" (ויקרא כ"ה י"ח), אז "אנכי ה' אלקיך", זה "אתם הדבקים בה' אלקיכם". "ויראת מאלקיך" זה דביקות בה', לבטוח בה' – זה דביקות בה', אז "חיים כולכם".

"וצויתי את ברכתי לכם", יש פה נקודה מעניינת מאוד שהאזה"ח מביא, "כי ימוך אחיך ומכר מאחוזתו ובא גואלו הקרוב אליו וגאל את ממכר אחיו" "ואיש כי לא יהיה לו גואל והשיגה ידו ומצא כדי גאולתו וחישב את שני ממכרו וכו' ושב לאחוזתו" (ויקרא כ"ה כ"ה – כ"ז) אומר האזה"ח ע"ה "כי ימוך אחיך – פרשה זו תרמוז ענין גדול והערה ליושבי תבל. כי ימוך אחיך, על דרך אומרו 'בעצלתיים ימך המקרה', ואמרו ז"ל (במגילה) עשיתם לאותו שנאמר בו 'המקרה במים עליותיו' מך, כי כשהתחתונים מטים מדרך הטוב מסתלקים ההשפעות ומתמסכן עמוד הקדושה, כי העיקר תלוי בתחתונים – מה אנחנו עושים, האם אנחנו מאכילים הראוי להאכל או ח"ו להפך ונטמתם בס, אז הכל תלוי בתחתונים, ואם האדם נוטה מדרך הטוב מסתלקים ההשפעות ומתמסכן עמוד הקדושה ח"ו, כי הכל תלוי בתחתונים – מה אנחנו עושים – ואמר ומכר מאחוזתו, ירצה על המשכן משכן העדות אשר היא אחוזתו ית', שבו השרה שכינתו, ובעוונותינו נמכר הבית ביד האומות, כאמרם ז"ל בפירוש פסוק מזמור לאסף אלקים באו גויים בנחלתך. והודיע הכתוב כי גאולתו היא ביד הצדיק אשר יהיה קרוב לה', על דרך אומרו בקרובי אקדש, הוא יגאל ממכר אחיו. כי

מצמיח קרן ישועה

האדון ב"ה יקרא לצדיקים אח כביכול דכתיב למען אחי ורעי, והגאולה תהיה בהעיר ליבות בני אדם, ויאמר להם הטוב לכם כי תשבו חוץ גולים מעל שולחן אביכם, ומה יערב לכם החיים בעולם זולת החברה העליונה אשר הייתם סמוכים סביב לשולחן אביכם, הוא אלקי עולם ב"ה לעד. וימאס בעיניו תאות הנדמים ויעירם בחשך הרוחני. גם נרגש לבעל נפש כל חי עד אשר ייטיבו מעשיהם ובזה יגאל ה' ממכרו. ועל זה עתידין ליתן את הדין כל אדוני הארץ גדולי ישראל ומהם יבקש ה' עלבון הבית העלוב. ואומרו ואיש כי לא יהיה לו גואל – על דרך אומרים ז"ל אין איש אלא הקב"ה דכתיב ה' איש מלחמה, שלא יהיה לו גואל כי אין איש שם על לב, אין מנהל ואין מחזיק ביד אומה ישראלית להשיבה אל אביה, אל תאמר כי ח"ו אבדה תקוה – בשעה שאדם מתטמם, אוכל נבילות וטריפות הוא נעשה מטומטם. יש רב אחד ידוע היה אומר מדוע כשהיו האנשים האלה קצינים גבוהים בצבא והלכו ועשו מלחמות גדולות וכו' היו מצליחים, מה קרה להם שפתאום נשתנתה דעתם ונתבלבלה עליהם דעתם, דברים בלתי הגיוניים, איך הם עושים דבר כזה? אומר הקב"ה "ונטמתם בם" אם אוכלים נבילות וטריפות נעשים מטומטמים – כל זמן שהיו בצבא אכלו כשר, יצאו בחוץ ה' ירחם. הכל תלוי במעשי התחתונים, איך אנחנו מנהלים את דרכינו, איזה אחריות גדולה יש לנו. אדרבה עי"ז שיושבים ועובדים את ה' ומאכילים את ישראל את הראוי להם נעשים קדושים, אז "כי קדוש אני", אז גם הקב"ה מקדש את ישראל, ממילא "גאולה תהיה לו" – אלא והשיגה ידו ומצא כדי גאולתו, אמרו ז"ל כי היסורין והגלות הם תיקון האומה להכשירה. והוא מה שרמזו 'השיגה ידו', על דרך אומרו "יד ה' היתה בם" שהיא מידת הגבורה החובטת באומה בגלות המר, ובאמצעות זה ישיג למצוא כדי גאולת הבית – זה מרמז על היסורים והגלות שעברו על ישראל בחוץ – ואומרו וחישב וגו', הנה לצד שהמכר הוא בעוונותינו כאומרו "הן בעוונותיכם נמכרתם", והעוון הוא חוב על האדם, בשעת קריעת השטר צריך לעשות חשבון החוב שעליו ולפרוע הנשאר. והוא אומרו "וחישב את שני ממכרו" השנים שנשאר הבית מכור, ויתנכה לפי שיעור השנים מעוונות ישראל, והעודף ישיב. על דרך אומרים ז"ל במשפטי התשובה ותיקוניה תשובת המשקל, אם אדם נהנה מהעוון יסגף עצמו כשיעור מה שנהנה מהחטא ובזה יפרע חובו. וכמו כן יעשה אדון העולם כשיתקרב זמן הגאולה, והוא מאמרים ז"ל שיהיו חבלי משית, ובזה יושב לאחוזתו פירוש חוזר אל הקב"ה. גם על ישראל, על דרך אומרו "ושב ה' את שבותך" ואמרו ז"ל ישיב לא נאמר אלא ושב. ואמרו 'ואם לא מצא ידו די השיב' – פירוש אם יראה האדון כי אין כח בעם לסבול חבלים עוד, ורבו חובותיהם למעלה ראש ואפס

מצמיח קרן ישועה

בהם כח הסבל, יהיה ממכרו עד שנת היובל, שהוא זמן המוגבל לגאולה בעיתה, ואז יוצא ביובל ושב לאחוזתו כי קץ הגלות ישנו אפילו יהיו ישראל רשעים גמורים ח"ו עכ"ל.

אנחנו מקוים שבע"ה באמת "ועמך כולם צדיקים", איזה סנגוריא יש לעורר על עם ישראל, בכל המקומות הלכו ועשו רבנות ועשו בתי שחיטה והתקינו להם, כך שמי שרוצה למצוא דבר שלא ראוי צריך לטרוח עליו. לעומת זאת אם צריך למצוא כשר – העופות כולם שחוטים כדת וכדין ומוכשרים, הכל כהלכה, זה דבר שהוא לא פשוט. אז, חוץ מכל הסנגוריות של עם ישראל תורה עבודה וגמילות חסדים וכו'.

אז כל זה בחינת "קדושים תהיו כי קדוש אני ה' מקדשכם", שנזכה בימים האלה שישראל מיטהרים לפני ה' ית' בעומר, שנזכה לתקן את כל מידותינו ולשוב אליו, ומתוך כך נזכה לקדושה של מעלה, לאכול מן הזבחים, מהשלמים, קרבנות, עולות ראיה ושלמי חגיגה, לעשות חובותינו תמידין כסידרן ומוספין כהלכתן. וכבר בשבועות הזה נזכה ל"זרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם". ותגלה ותראה מלכותו עלינו מהרה בחסד וברחמים. אמן. יראו עינינו וישמח ליבנו. תזכו לחיים טובים ולשלום, אמן.

מצמיח קרן ישועה

סיפורים הנהגות ושו"ת על חכם ישועה בן שושן זצוק"ל וזיע"א
הרב שמעון ברק שליט"א – מעלה אדומים

מניעת קטרוג על עם ישראל

לפני כעשרים שנה, ליל מוצאי שבת קרוב לחצות הלילה, נקלעתי לישיבת השלום באולם הקטן למטה (בניית האולם למעלה עדיין לא הושלמה). לידי יושב הרב יעקב עדס שליט"א ולומד בבכי, בחדר הפנימי יושב הרב דוד בצרי שליט"א.

אל חדרו של רבי דוד נכנס בצעדים מהירים יהודי נכבד עם שטריימל ופאות. ולאחר מס' דקות מגיע חכם ישועה זצ"ל, לבוש לבן, עם סיגריה בפיו, וחיוך גדול, ותוך כדי ברכת שבוע טוב לבבית מתעניין בלימודי (גמ' מס' שבת...), ומיד נכנסו הוא והרב עדס לחדר הפנימי.

ואני שומע מאחורי הדלת קטעי דברים בערכה של התשובה, ומה אפשר עוד לעשות כדי להחזיר את עמ"י בתשובה. ואיזה עצרות צריך לארגן, ועם מי לדבר וכו' וכו'. וכנראה תוך כדי הדברים נאמרו גם דברי קטרוג ל"ע.

ופתאום אני שומע צעקות נוראיות: "איך אפשר לדבר ככה על עם ישראל?" "אנחנו יודעים כמה מסרו עצמם להריגה על קדושת ה'"?! "מי יכול לדבר על בחורי ישראל?" "הולכים לצבא ומוסרים נפשם על קידוש ה', מי יכול לעמוד במחיצתם!" "מי יכול להעיז לקטרג על עם ישראל ויצא נקי"?!
דממה.

אחרי מספר דקות של שתיקה, קם חכם ישועה ויצא מהחדר.

בכל ברית מילה שהיה חכם ישועה עורך, היה מזכיר את דברי המדרש על אליהו הנביא, שהיה קנאי, ולכן, אם המוהל לא בסדר, או הסנדק לא בסדר (היה מדלג על זה כשהסנדק היה גדול, דוגמת הרב אליהו זצ"ל), או אבי הבן, או מישהו מהנוכחים לא בסדר, אזי אליהו אינו יכול להגיע, ולכן השי"ת מוחל לכל הנוכחים. ובתוך כדי דיבור היה מזכיר הצדקות של עמ"י, וכמה מוסרים נפשם על יישוב ארץ ישראל, וכמה מוסרים נפש על קיום התורה והמצוות, וכמה הנשים מוסרות עצמן על גידול הילדים וכו' וכו'.

חכם ישועה היה ש"צ נאמן בתפילותיו ובמעשיו למען עם ישראל ולמענו ית'. ולא יתכן להיות ש"צ נאמן, אם אינו מאמין בזכותם של ישראל, ואם אינו מתאמץ לבטל כל קטרוג מעליהם, ורק ללמד זכות עליהם.

זהירות שלא לשנות מהמנהג ואפילו לא בנגינה

שבת קודש פרשת שמיני התארח חכם ישועה זצ"ל בקרית ארבע לכבוד ברית מילה. הברית נערכה במערת המכפלה, ואנו התפללנו יחד בבית הכנסת "אחוזת אברהם" עם הנץ החמה. כבדו אותי לקרוא בתורה. וכשהגעתי לפסוק "אשר לא צוה אותם", מיהרתי בנגינת ה"תרי טעמי", משום שהטעם הנ"ל מחבר, ואינו מפסיק כידוע. לאחר התפילה אמר לי החכם יישר כח על הקריאה, אבל היית צריך להאריך יותר ב"תרי טעמי". וכששאלתי והרי

מצמיח קרן ישועה

טעם זה מחבר? וגם יש רב גאון ומפורסם שאמר שיש לקרוא טעם זה בלי ניגון כמעט? הסביר לי: א. את משמעות נגינת ה"תרי טעמי" במילים אלו, ובפרט ע"פ מ"ש בשעה"פ פרשת שמיני ד"ה "ובזה יצדקו" (בסופו). ב. יש להתרחק משינויי נוסחאות הן בסידור והן בנגינת הטעמים ובכלל, ולדבוק במסורת המקובלת מדור לדור.

שכחת ברכת החודש

עוד מעשה היה בבית הכנסת הנ"ל, ששכחו לומר ברכת החודש בשבת מברכין במקומה (לאחר ההפטרה), והחזן כבר אמר "אשרי". אחד המתפללים (אורח מבוגר ובר אוריין) הציע להמתין עד אחרי החזרת הס"ת, ואז לברך החודש, ובה ירוויחו כמנהג הבבלים לברך החודש כשארזון הקודש פתוח (מנהגם לו' זה בפתחת ההיכל). אך החכם לא רצה, ועמד על כך שיברכו החודש מיד, לפני "ימלוך" וכשאר"ק סגור.

קביעת מועד החופה

מעשה היה שהזמינו אותי לסדר חופה וקידושין אור ליום שלישי. בין המחותנים נתגלעו חילוקי דעות: האחד טען שהחופה תיראה יפה על רקע הנוף של השקיעה, ולכן יש לערוך החופה מבעוד יום. והשני טען שביום השני לא נאמר בו "כי טוב", ובשלישי נאמר פעמיים "כי טוב", ולכן יש לערוך החופה בלילה.

הסברתי שלא כדאי להתווכח על כך, אך זה לא עזר. אני חשבתי שיש הידור לערוך החופה ביום, הן מצד מנהג ירושלים, והן מצד שהוא זמן שליטת החסדים, והן מצד שיש פוס' שהקפידו בזה (אמנם בשו"ת ר"פ ח"א אהע"ז סי' ו כתב שאפי' מידת חסידות אין כאן). וכשהתיעצתי עם החכם, לא התייחס לכל הנ"ל, אלא ציטט את הגמ' (נזיר כג:): א"ר יהושע בן קרחה: לעולם יקדים אדם לדבר מצוה, שבשביל לילה אחת שקדמתה בכירה לצעירה קדמתה ארבע דורות לישראל וכו'.

אציין שכמו המעשה שכתבתי כאן, הרבה פעמים היתה דרכו, כשנשאל בענייני הנהגות ועבודת ה' להעדיף דברי חז"ל המפורשים בתלמוד ובמדרשים וכו', מאשר לומר דברים ע"פ המקובלים שאינם מפורשים בדברי גדולי המקובלים.

תשלום עבור ברית מילה

מן המפורסמות הוא, שחכם ישועה לא לקח אגורה שחוקה עבור ביצוע ברית מילה, ולא זו בלבד, אלא גם הנסיעה היה מוכן שתהיה על חשבוננו, והיה מוכן לטלטל עצמו בדרכים בחוסר נוחות ובאריכות הזמן.

פעם התלוויתי אליו לברית שעשה במערת המכפלה, ואבי הבן התחכם, והניח שטר של מאתיים ₪ בתוך התיק, בלי שהחכם יראה וישים לב. כשהחכם רצה לארוז כלי המילה ופתח את התיק, ראה את השטר מונח שם. לא אשכח באיזה מיאוס הסתכל על השטר. אמר: "קחו את זה ממני". שאלתי לאן? אמר לי: קח לך. אמרתי: אבל שילמו לך? אמר לי: אני

מצמיח קרן ישועה

לא רוצה את זה, קח את זה. אמרתי: גם אני לא רוצה! ראיתי שהעניינים לא מתקדמים לשום מקום, ואז אמרתי לו שאקח את זה לת"ת (ת"ת של ברוך מרזל שיחיה). אמר לי "אין יותר טוב מזה". וכך הכניס את כלי המילה לתיק, והכל בא על מקומו בשלום..

בד"כ לא הסכים שאני אקח לו התיק, אלא הוא בעצמו, ולעתים נדירות הסכים, כנראה כשהיה בטוח שהוא עושה לי טובה ולא להיפך..

אציין, שכשאני למדתי מילה, התייעצתי עמו, אם יהיה מותר לי לקחת כסף עבור ביצוע הברית, ועבור ביטול הזמן. והוא אמר לי, שאם אני לומד תורה ואין לי הכנסה קבועה ומסודרת, אני יכול לקחת, ואח"כ חיזק דבריו, ונתן לי להבין שבאופן זה, הוא לכתחילה ולא בדיעבד.

גם כשפגעו בחכם מאוד, מחל וסלח ולא הקפיד

בתקופה שלמדתי מילה, חיזרתי הרבה אחרי המצוה, שיתנו לי למול, ומטבע הדברים מעטים מאוד ההורים שמוכנים ורוצים שמוהל מתחיל ימול את בנם.

ומעשה שהזמינו אותי מקרית ארבע למול תינוק, ובאתי לבית התינוק ג' ימים קודם הברית, ובדקתי אותו וראיתי שעל פניו הכל בסדר, ויש אישור רופא וכו'. ערב לפני הברית התקשר אלי אבי הבן וביטל את הגעתי, ואמר שחמיו רוצה מוהל אחר ותיק יותר. אני התאכזבתי מאוד, אך אמרתי לו שזה בסדר.

בלילה שאחרי הברית בשעה מאוחרת, התדפקה אחת השכנות על דלתנו, ואמרה שהתינוק איבד הרבה דם, והוא בטיפול נמרץ ובסכנת חיים (המוהל השני היה בסדר גמור, הבעיה היתה בקרישת הדם). והוסיפה ואמרה שההורים חושבים שאני הקפדתי, ומבקשים שלא אקפיד, והם מוכנים לשלם לי עבור זה, העיקר שהתינוק יבריא. אמרתי לה, מי אני שבגלל קפידא שלי יקרה דבר כזה, אבל בכל אופן נתפלל לרפואתו. וב"ה יום למחרת התינוק יצא מכלל סכנה. אני שמחתי מאוד מאוד שלא אני מלתי את התינוק הזה, כי עוד היה עלול לצאת קול שזה בגללי...

כשספרתי המעשה לחכם, אמר לי שמכאן צריך ללמוד כמה יש לזהר במ"ש בהלכה (שו"ע תחי' ה' מילה) שאבי הבן לא יחזור בו ויתן המילה לאחר. והוסיף לספר, שגם אצלו קרה הרבה פעמים שבטלו את הזמנתו, ולא בצורה יפה ומכבדת, ולפעמים בבזיונות, כשהוא כבר היה מוכן לצאת לברית.

אבל, העיד על עצמו, שלמרות שהיה לו קשה מאוד, תמיד מחל בלב שלם על כל הבזיונות. ואין אדם נוגע במוכן לחברו אפי' כמלוא נימה וכו'.

מחמיר גדול בצהבת

מפורסם הוא כמה היה חכם ישועה מחמיר בצהבת, ואפי' צהבת קלה בערכים של 12 ואפי' 11, לפעמים היה חושש ונמנע מלעשות את הברית. וגם כשהגיע לאולם, וגם ובפרט בשבת,

מצמיח קרן ישועה

אחר שטרם במיוחד, והאורחים טרחו, והכל ערוך ומוכן, אם היה חושש, לא היה מל, בשום פנים.

והיה אומר שצריך לעשות סעודה על מצות "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם". אציין, שהיו מקרים גבוליים, שהוא לא היה מוכן למול, אך היה אומר, שיתכן ומוהל אחר יעשה את הברית, והסכים שמוהל אחר יבדוק את הילד ואם יכשר בעיניו, ימול, למרות שזה נגד דעתו. ואמר מראש, שהוא מוחל על כבודו בזה לגמרי.

והיו מעשים איתי, שהתייעצו איתי בקשר לברית מילה שחכם ישועה דחה. ולרוב הייתי אומר שיעשו מה שאמר החכם. והיו מקרים בודדים שאמרו לי שהחכם לא מוכן למול, אבל מוכן שיראה אותו מוהל אחר, ואם יכשר בעיניו ימול אותו. ופעם הזעיקו אותי למערת המכפלה, שהייתה שם משפחה גדולה והרבה אורחים בלא עה"ר, ופגשתי את חכם ישועה יוצא מהמערה. ואמר לי: תסתכל בין העיניים טוב, ותראה שהוא צהוב. אבל אתה צריך להחליט בעצמך, אם לא יראה לך צהוב – תמול אותו, ואני מוחל לך מעכשיו!

נכנסתי ובדקתי את התינוק, ולא היה נראה לי צהוב. אבל אני פחדתי להמרות את דבריו לכאן ולכאן, ושאלתי את הרב ישראל אביחי שליט"א (ר"י בית אל) שנכח שם (הוזמן לשמש סנדק). הרב ישראל אמר לי: אתה מוהל, אני לא מוהל, אני לא מבין בזה, אתה תחליט! התקשרתי לרב מרדכי ששון ראש המוהלים בירושלים (שחכם ישועה היה מתייעץ עמו רבות והעריכו מאוד מאוד, ובפרט שמח על הוצאת ספרו בהל' מילה), וספרתי לו המעשה. אחרי חקירות ודרישות הורה לי למול. וכך היה.

בערב התקשרתי לביתו של חכם ישועה, ובירך אותי ברכות חמות, ואמר לי שלא אדאג, ושעשיתי כהוגן, וכך היה עלי לנהוג.

להחמיר בדיני נפשות

מעשה בברית מילה שהוזמנתי למול בתאריך ה' בתשרי תשע"ח, והסבא דאג מאוד, עקב הרגשה פנימית ולא מוגדרת שהייתה לו. בדקתי את התינוק, ומהצטרפות שיקולים שונים שלא היה בכל אחד מהם לבדו כדי לדחות הברית, ובהתייעצות עם החכם ובס"ד, החלטתי לדחות את הברית (אוושה קלה בלב, משקל נמוך אבל בנורמה, צהבת כנ"ל, אכילה בצורה לא כ"כ מסודרת לטעמי ועוד). וזאת, אע"פ שמנהל מחלקת ילודים בהדסה עין כרם ורופאת ילדים נוספת אישרו את הברית.

בליל ו' בתשרי הופיעו חרחורים משונים, והבהילו את התינוק לבדיקות מקיפות. בסיומם התברר שהאוושה בלב אינה עניין רגיל של מה בכך, אלא יש כאן בעיה לבבית חמורה, ואם התינוק היה נימול בזמנו היה עלול למות ח"ו (התינוק הנ"ל נימול בניתוח בסוף חודש אייר..).

לאחר יום כיפור סיפרתי את המעשה לחכם. ועל זה אמר לי מה שהיה רגיל על לשונו, דברי הרמ"ק באור יקר (וירא). על הכפילות "אברהם אברהם" שהיה אברהם שיכור בחשק המצוה וכו' עד שהוצרך השי"ת להעירו ולעוררו כדרך שמעירים שיכור וישן. ואמר לי מוסר גדול על מוהלים ורופאים שאינם דנים מספיק בכובד ראש בשאלות של דחיית הברית, ופזיזים

מצמיח קרן ישועה

בהחלטותיהם. ובמיוחד, שיש להעיר לב ההורים שרוצים לקיים ברית מילה ביום השמיני, כמעט בכל מחיר, שזה מסוכן, ויש בזה איסור.

באותה הזדמנות שאלתי לגבי קריאת שם לתינוק חולה קודם הברית, ואמר לי שאין צורך לחכות עד שיעבור חודש ואז לקרוא בשם (כך אמרו לי בשם הרב אליהו ע"ה), אלא אם ברור שהברית תדחה להרבה זמן (ולא למס' ימים, כמו במקרים של צהבת ילודים רגילה), יש לקרוא בשם מיד, כדי שיוכלו להתפלל לרפואתו מיד ובהקדם.

אציין כאן, שלמרות שהיה מבוגר ממני בהרבה, והיה מוהל מומחה ומפורסם עוד לפני שנולדתי, היה שואל אותי על חידושים שישנם בתחום, ובאיזה חומרים אני משתמש, ובאיזה שיטה, וכו' וכו' ונתן לי הרגשה שהוא מתייעץ אתי, בעוד שהאמת היא שאני לומד ממנו.

כוונות המילה

כששאלתי אותו כיצד התחיל לכוין בעת המילה, הרי ביצוע הברית מחייב תשומת לב מירבית, גם בפן המעשי, ולא רק בכוונה. סיפר לי איך התחיל לכוין, וגם אמר לי שהוא התלבט אם לכוין בפועל בעת הברית. והרב אליהו ע"ה ("חכם מרדכי") אמר לו שחזן מהמעלה העצומה של הכוונות בכלל, והכוונות בברית בפרט, "חשוב שאנשים ידעו שיש דבר כזה" (כוונות בכלל ובפרט כוונות הברית), והרב אליהו עצמו דרבן אותו לכוין בפועל בעת ביצוע הברית.

יש לציין, שבהרבה בריתות שהייתי אתו, התחיל לכוין דוקא מ"מלך העולם", שם ממשיכים השפע העיקרי, וכדי שלא להאריך מדי דילג על ההכנה שבברוך אתה ה' א-הינו. כמו כן, התלהב במיוחד כשהיה מכוין במילים "על המילה" (שסגולתה עצומה לרוחניות הילד) ובמילים "אל חי חלקנו צורנו".

אפשר להשיג השגות רוחניות על ידי תיקון המידות

פעם אמר לי על חכם פלוני (הרב חיים כהן "החלבן") שיש לו השגות חשובות. וזכה להשיגם על ידי תיקון וזיכוכ המידות.

לימוד הלכה

אמר לי שבשביל להיות יהודי שלם צריך ללמוד הרבה הלכה, ובפרט להשקיע הרבה הרבה בלימוד הבית יוסף. ולפעמים נכון להבחין במבחני הרבנות הראשית לישראל (יש מרביות ששללו הבחינות הנ"ל, ויש שעודדו).

לזרז את התפילות בשביל להספיק מנחה בזמנה

כו"כ פעמים הגיע מורי ורבי חכם שמואל דרזי ע"ה לתפילות שארגן חכם ישועה יחד עם הרב אליהו ע"ה, והיו הרבנים מכבדים אותו מאוד. וזכורני פעם אחת, שנמשכו התפילות, והגיע

מצמיח קרן ישועה

סמוך לשקיעה, והרב דרזי דחק ברב אליהו לסיים את התפילות והסליחות, בכדי להספיק להתפלל מנחה קודם השקיעה. וראינו על הרב אליהו ועל חכם ישועה שרצו להמשיך בתפילות ובסליחות, גם אם יתפללו חלק מתפילת מנחה לאחר השקיעה. אבל הרב דרזי היה תקיף, והעיף מבט בשעון ואמר לרב אליהו שאם לא מתחילים מנחה עכשיו הוא הולך, אז הרב אליהו רמז לסיים התפילה. אחרי תפילת ערבית נתנו לרב דרזי את המקרופון לשיר "ארץ הקדושה" ו"חנונו יה חננו בזכות רחל אמנו", והיה שמח שמחה גדולה.

עם הרב יהודה צדקה ע"ה

סיפר לי חכם ישועה ע"ה, שכשהשתחרר מהכלא, הלך לישיבת פורת יוסף, וראה אותו הרב צדקה וקם לקראתו, וחיבק אותו בחום ובאהבה ואמר לו: עדיין לא הגיע הזמן, "עד עלות השחר", "עד עלות השחר" !!!

יישוב ארץ ישראל ובמקום סכנה

זכינו אשתי ואני, והיינו המשפחה הראשונה שגרה בגבעת גל, דרומית מזרחית לקרית ארבע (בשנת התשס"ה). אחרינו הגיעה משפחת הכהן, וכיום גרות שם עשרות משפחות כ"י). גרנו שם במשך שמונה חדשים, ובשבתות בבוקר לא היה מניין בגבעה, ואני הייתי יורד מדי שבת להתפלל עם הנה"ח בקרית ארבע. חכם ישועה אמר לי שאם הוא היה פוסק, היה אומר לי שאסור לי ללכת שם לבד. אמרתי לו שאני חמוש, וב"ה אני מפתח במיוחד.. אמר לי אעפ"כ... שאלתי: ומה אעשה? אמר לי, אני לא פוסק..

לא צריך דם!!!

בתקופה שהיו הרבה פיגועים ונרצחים הי"ד, היה החכם מרבה לפזם "רחם, רחם נא ה"א" וכו'. וכשהיה דורש בציבור בד"ת, היה מרבה להזכיר מ"ש בפרשת העקדה "וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחוט את בנו וכו'" והכוונה שם להוציא את הדם שהוא תוקף הגבורות למתקם, "ואל תעש לו מאומה" מום, כי על ידך יתמתק הדם בלי שתוציאנו. והיה צועק "לא צריך דם" ! "רבנו של עולם ! לא צריך דם" !!!

צניעות בטרמפים

אמר כמה פעמים, שנהג לא יעלה נשים ברכבו אם יתכן וישאר איתן לבד. וכוונתו הייתה שלפעמים אדם לוקח טרמפ גברים ונשים, ובאמצע הדרך הגברים יורדים, והנהג נשאר עם אשה לבד ברכב, והדבר מצוי בעיקר ביישובים. ופעם בא אליו מקרה של אדם שנקלע למצב כזה, ולמרות שלא נתגלגל לעבירה ממש, עכ"ז היה במצב קרוב לזה, והוצרך לתת לו תיקון.

מצמיח קרן ישועה

ספר תורה בבית העלמין

בתקופת הגירוש מגוש קטיף, ערך תפילות רבות, בהרבה מקומות. וזכורני שבוקר אחד נסענו מנין יחד עמו להתפלל על ציון אוה"ח הקדוש, במשך מספר שעות (והתענינו עד אחר חצות היום). וקראנו שם הקטורת וז' כורתי ברית, ועת שערי רצון, והחכם ייחד כו"כ ייחודים, ואח"כ התעכבנו מעט על ציון הרש"ש, שם קראנו תפילת הרש"ש (אח"כ הלכנו לטבול, ושמתי לב שלא הקפיד לחבוש כפה קודם שאר הבגדים, אלא חבש הכפה אחר שהיה לבוש).

המיוחד אז היה, שהחכם לקח עמו ספר תורה אשכנזי קטן (כמדומה שהיה שייך לאדמו"ר חשוב אחד), עטוף היטב, והניחו על הציון, במשך כל הזמן הזה. ויסוד ענין זה מהזוה"ק ויחי (רכ"ה ע"א. שם מזהיר הזוהר שאין לעשות כן אלא אחרי תשובה מעליא, ובתענית, ובתנאי שהצרה גדולה עד מאוד, ושם כתוב שאוי לו לדור שזקוק לזה).

אחרי שנים, שאלתי אותו כיצד עשינו זאת, והרי הר"ן (תענית ד"ה ע"ב למטה) כתב שאין לצאת עם התיבה והס"ת לביה"ק, אלא שאחר התפילה יוצאים כולם יחד אל ביה"ק וצועקים שם, ושלא כמנהג קצת המקומות שמוציאים את התיבה לביה"ק ומתפללין שם. וכתוב שם בחידושי אנשי שם לעיין בזוה"ק ויחי ואחרי, שמשמע משם שמוציאים הס"ת ממש לביה"ק. וכ"פ הרב כה"ח (סי' תקעט אות ב ואות יט), וכתב עוד (סי' קלה אות עז) דבמיוחד ע"פ דברי הזוה"ק (אחרי מות) יש ליזהר שלא יוציאו הס"ת לביה"ק, כיון שחוששים שמא אינו מוגה כראוי ומגרעות נתן ח"ו, ואין לומר שהוא מוגה היטב ומדויק, דאפי' האמוראים העידו על ס"ת שבימיהם שלא היו בקיאים בחסירות ויתרות, ומה נעני בתרייהו אנן יתמי דיתמי. ובפירוש מקדש מלך על הזוהר הנ"ל וז"ל: אפקי אורייתא סמוך לבי קברי. משמע שמוציאים ס"ת סמוך לקברות ולא יכניסוהו לתוך הקברות. וכן דקדק מורנו ז"ל. ופעם א' היתה עצירת גשמים והוציאו ס"ת, והיו מוליכים אותו מקבר צדיק זה לקבר צדיק אחר ולא נענו. ואמר להם מורנו, לא נכון לעשות כן והיינו טעמא שלא נענו. וכמה פעמים אחרות היתה עצירת גשמים והוציאו ס"ת ואמר מוריניו שלא יכנסו לבין הקברות רק סמוך לקברות כפשט לשון הזוהר, ושבח לאל מיד נענו והיה קידוש שמו ית' בעולם עכ"ל. כל זה שאלתי בטלפון.

הרב שתק שתיקה ארוכה מאוד. ואז אמר: לא עשינו זאת מדעתנו, כך הורו לנו גדולים, ולא הסכים לפרטם. וכשהתעקשתי עוד, השיב לי הרב שבהזמנות אבוא אליו, והוא יסביר לי יותר. ומאז באתי אליו כו"כ פעמים, אבל אף פעם לא היה מתאים להכנס לזה, ולצערי עד היום לא קבלתי תשובה ברורה על ענין זה.

סדר אמירת הקטורת

תמיד כשהיינו מתפללים תפילות מיוחדות, היינו פותחים בקבלת התשובה והוידוי, ומיד בסדר הקטורת. ואחר שקראנו פס': "ויאמר ה' אל משה קח לך סמים" וכו' ג"פ ביושר, היינו קוראים ג"פ מילות הפס' למפרע: "יהיה בבד בד" וכו'. ואח"כ היינו קוראים אותיות הפס'

מצמיח קרן ישועה

כשהם מנוקדות כך: "היהי דבב דב" וכו'. והמקור לזה משעה"כ דרושי תפילת השחר "ואח"כ תאמר ג"כ אותיות הפס' ותנקד האותיות" וכו'.

אבל בספר עטרת תפארת לבא"ח (בחלק השו"ת, אצלי ע"מ 126) ביאר שצריך לו' האותיות כך: הא, יוד, הא, יוד, דלת, בית וכו' ולכוין בניקוד. וכך נהג מורי חכם שמואל דרוזי ע"ה.

וכששאלתי את חכם ישועה על כך, אמר לי לא לשנות מאיך שאנו קוראים, וכך שמע מהזקנים. ולא רצה לפרט יותר (הרב אליהו ע"ה, כשהיה עם חכם ישועה קרא כפי שקרא חכם ישועה, וכשהיה עם הרב דרוזי, קרא כפי שקרא הרב דרוזי. כך מסר לי הרב זעפרני שליט"א). ומהרב בניהו שליט"א שמעתי שחכם סלמאן מוצפי היה קורא לא כמ"ש בבא"ח, אלא כמו שהורגלנו לקרוא עם חכם ישועה (ומכאן שחכם סלמאן מוצאפי לא נהג תמיד כד' הבא"ח, ויש עוד מס' נידונים מועטים כאלה, שנטה מדרכו, ולמשל שהיה מתפלל ערבית דוקא קודם צאה"כ, ולבא"ח עדיף להתפלל אחר צאה"כ. ומ"מ, הרב דרוזי, למרות שהחשיב עצמו כתלמיד של חכם סלמאן מוצאפי, מ"מ לא נטה בכח זה מד' הבא"ח).

תפילות בגוש קטיף

כמו כן, היה עורך תפילות בגוש קטיף עצמו. ופעם באנו לאחד היישובים (נצרים), התפללנו שם בבית הכנסת עם הקטורת וז' כורתי ברית ועשינו הקפות מסביב לישוב וכו'. ואח"כ השאיר חבילה של חוברות ("לישועתך קייתי ה'") לרב היישוב וראש הישיבה (הרב טוויל). וכשהבין שהרב הנ"ל חושש קצת מענייני קבלה וכו', הרגיע אותו, ואמר לו שזה לא למקובלים..., וחשוב שיקראו ויתפללו בזה הרבה.

הכוונה החשובה ביותר

פעם התבטא החכם, שעיקר הכונה בתפילה היא בתחילתה, שקודם שמתחיל להתפלל יראה עצמו כאילו נכנס בשערי הר הבית, ועולה במעלות ונכנס דרך העזרת נשים אל עזרת ישראל, ונכנס אל האולם ואל ההיכל, ומשם עובר את הפרוכת המבדילה בין הקדש ובין קדש הקדשים, ונכנס לבית קה"ק, ושם בין בדי הארון עומד ומתפלל ושופך שיח. ואמר שיקח כמה שיקח, לא יותר על כוונה זו, ובפרטות.

כוונות וייחודים וענייני קבלה

- סיפר לנו שישנם שתי שיטות בלימוד הכוונות. יש אומרים שצריך ללמוד כל הכוונות, ורק אז להתחיל ולכוין, אבל שיטת הרב שרעבי היתה מה שלומדים מכוונים. והגם שאלו ואלו דברי א"ח, הרבה עשו כמהר"מ שרעבי ועלתה בידם, והרבה רצו לעשות כשיטה השניה ולא עלתה בידם.

מצמיח קרן ישועה

- כמו כן סיפר שהוא הכיר את הלומדים אצל הרב שרעבי. ורוב הלומדים לא היו דוקא גאונים גדולים בפשט, אבל היו יראי שמים, ובעלי אמונה תמימה ואמיתית, וזה מה שהרב שרעבי חיפש, והוא בנה את ישיבתו ושיעוריו ע"ג המצע של יראת שמים טהורה ואמיתית.
- עוד אמר על ישיבתו של הרב שרעבי "נהר שלום", שממש מרגישים שם את גן עדן. והיה מכון בד"כ ע"פ הסידור שהוציא הרב בניהו שמואלי שליט"א. וכמה פעמים שאלתי אותו, כשנתחדשו פרטים בלימוד או כל כיו"ב אם יש להוסיף או לגרוע מהסידור, וענה לי להיות צמוד לסידור של הרב בניהו (וכך סבר למשל לגבי מטבע ברכה, שיש שהוסיפו עליו, או שינו הסדר והקדימו החיצוניות לפנימיות כידוע. והוא היה צמוד לסידור הנ"ל). והוא אהב מאוד מאוד את הרב בניהו שליט"א. וכשעמדתי בפרשת דרכים מסוימת בלימוד, ורציתי ללמוד תחום מסוים בכוונות, שלח אותי לרב בניהו, והוא בעצמו דיבר עם הרב בניהו שימצא לי חברותא טובה, וכך היה (גם ר' אקליה גנרס זצ"ל סיפר לי שכששהה בירושלים בשנת שבתון, הכיר לו חכם ישועה את הרב שלום הדאיה זצ"ל שילמד עמו "עץ חיים" על הסדר).
- אמר שצריך ללמוד היטב את האוצרות חיים כמה פעמים, ולהבין היטב את האיפה שלימה, והוא פתח ושער להבנה אמיתית בדברי הרש"ש. ומי שרגיל לעיין בשמן ששון ופתח עיניים יש לו בסיס טוב לכוונות בפועל.
- אמר שיש יתרון למתחילים להתחיל לכוין בשנת השמיטה, וזאת משום שסבר שיש לכוין למעשה כסברת השד"ה, וכמו שנהג הרש"ש בשנתו האחרונה (שנת התקל"ז), באופן כללי – שיש לכוין רק בבחי' פב"פ מבאהבה ואילך. ולא כסברת הש"ש ולא כפסק (פשרת) מוהריט"א.
- שיבח את הסדר שהנהיג מו"ר הרב עוזיהו שרבף שליט"א בכולל שלהבת בחברון, ללמוד קודם כל אוצרות חיים, ואח"כ מבוא שערים, ואח"כ עץ חיים ורש"ש. אצל הרב עוזי שליט"א היינו לומדים הרבה בספרי הלשם, הן הקדמות ושערים וספר הדע"ה ועוד מהכללים והביאורים. והרב עוזי סיפר לנו שהוא ראה (בתקופת המשפט) את חכם ישועה מעיין הרבה בשער הפונה קדים, שבידוע אינו ממהרח"ו. וכששאלתי לזה את חכם ישועה אמר לי: נכון, אבל רבותי אמרו לי לא ללמוד בזה, ועכשיו אני אומר לך לא ללמוד זה..
- כמובן, חכם ישועה הקפיד על אזהרת הרש"ש בנה"ש שלא ללמוד בספרים אחרים שאינם ממהרח"ו, אבל אהב מאוד ללמוד ולעיין בדברי הרמ"ק ובמיוחד בפירוש אור יקר על הזוה"ק.

מצמיח קרן ישועה

- הרבה פעמים שאלתי שאלות בלימוד, ולעתים השמעתי לו תשובות ולפעמים פלפולים, את חלקם קירב וחלקם הרחיק.. ופעם אחת במוצאי שבת כשהתארח אצל בנו רבי אברהם שליט"א (היינו שכנים דלת מול דלת), עמד לעשן בחדר המדרגות, ודברתי אתו באיזה ענין, ואמר לי "תביא אוצרות חיים", נכנסנו לבית, והראה לי באצבע, מ"ש שם בדף יג' ע"א באש"ל ד"ה עוד אחשוב למצוה "כי במקום מסוכן הזה אין ללמוד דברים שנתחדשו מסברה וכו' כי דברי הגוב"י הנז' אין להם על מה לסמוך", והאריך לחדד הדברים. המעניין, שאשתי שתחי' אינה יכולה לסבול עישון, אפילו שיהיה רחוק ממנה, ואפי' כשמעשנים בחדר המדרגות רחוק מהדירה, היתה מבקשת לסלק משם הסיגריות. אך חכם ישועה נכנס אלינו לבית עם הסיגריה מעלה עשן בידו למשך דקות ארוכות, ואשתי לא הרגישה בזה כלל...
- פעם כשחזרנו מתפילות בגוש קטיף, ודברנו על הכוונות, סיפר לי שהצליח לכוין כראוי בקריאת שמע שעל המטה. וזה לקח לו יותר משעתיים. ואמרתי/שאלתי: אבל להירדם אח"כ הצלחת? וחיך וצחק ואמר לי איך אפשר...
- שאלתי אותו איך ישנם מכוונים שמכוונים במהירות יחסית, ויש כאלה שמאריכים הרבה? ואמר לי שהדבר תלוי בכמה סיבות, וגם במעוף נשמתו, ולדוגמה הזכיר את הרב עבדיה הדאיה ע"ה בעל הישכ"ע שהיה מכוין מהר מאוד הפלא ופלא (וכן מורי ורבי חכם שמואל דרזי שיחסית היה מכוין מהר, ובעיקר כשהתפלל כשליח ציבור).
- כמובן, יש לציין שחכם ישועה היה מתעמק ומכוין בכל מילה ומילה ובכל אות ואות והיה מתעכב הרבה מאוד על כל פרט ופרט. ולעתים תוך כדי כוונה בסידור היה נושא עיניו לשמים וממשיך לכוין באותו פרט בעיניים עצומות, ואח"כ חוזר לאותה כוונה שהיה בה קודם מתוך הסידור. כמו כן, לראות ולהתבונן בו מכוין, בהעברת האצבע על כל פרט, היה אפשר ללמוד הרבה, גם כמוסר אבל גם כלימוד ממש.
- שאלתי אותו פעם בנוגע לייחודים, שהרי כתוב שיש סכנה למי שמייחד ייחודים ומפסיק מלייחדם. ומה יעשו אנשים פשוטים שכעת יכולים ללמוד ולייחד, אבל ייתכן שבהמשך הזמן לא יוכלו לייחד ולכוין? ואמר לי (בהתלהבות ובדבקות עצומה) "ואהבת את ה' בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך" "ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם", אתה צריך לעשות מה שביכלתך עכשיו, ולא לחשוב מה יהיה, ולא לחשוש.
- שאלתי פעם, אדם שלומד ורוצה לכוין בפועל (כנ"ל שיטת הרב שרעבי), והוא מתבייש לתפוס סידור בבית הכנסת, וגם אם הוא מתפלל בצד ובהצנע זה לא עוזר להרגשתו, וחושש ליוהרא. האם יש איזה צד היתר להתפלל ביחיד בשביל זה? וענה

מצמיח קרן ישועה

שבשום פנים ואופן לא יתפלל ביחיד, אלא רק בציבור, ועם סידור הכוונות ובהצנע כמה שאפשר, ולא יחוש ליוהרא (ועי' מ"ש הרב שריה דבליצקי זצ"ל בהקד' לפת"ע החדש, מדוע אין בלימוד ובעסק החכמה הזאת משום יוהרא...).

- שאלתי על מה שכתוב בשעה"כ דצ"ח (ע"ב) שמבואר שם שפי השופר הקצר יהיה למעלה, ופיו הרחב יהיה למטה, שיתכן וזה אמור רק ע"ד הכוונה, ויש שלמדו מלשון זו שצריך להניח את השופר שיהיה פיו הרחב כלפי מטה, וזה היפך ממ"ש הרמ"א סי' תקפ"ה. וענה לי שיש מהזקנים שנהגו כך, ויש שנהגו כך, ונהרא נהרא ופשטיה.

מצמיח קרן ישועה

סיפורים עובדות והנהגות על חכם ישועה בן שושן זצ"ל

כפי שנשמעו ע"י תלמידיו ומכריו¹

הערכים בפרק זה: ארץ ישראל, ברית מילה, גוש קטיף, הדרכות, הלכה ודקדוק במצוות, המחותרת היהודית, עם מרן הרב מרדכי אליהו, טהרת בני ובנות ישראל, סגוריה ואהבת ישראל, עובדות שונות, צבא, צדיק גוזר, צפייה לישועה, שבת, תורה, תפילה. זכרונות ומעשים מפי ר' אברהם אזנקוט ומפי ר' דוד ברוקנר.

ארץ ישראל

מוסר ליהודי מחו"ל לעלות לארץ ישראל

סיפור שהייתי נוכח בו לפני כשנה:
לפני כשנה לקחתי תורם שלנו מארגנטינה לחכם ישועה בן שושן זצ"ל. ציפיתי שליבו יתרחב וכך יגדיל את תרומתו.
זה היה ביום שישי אחרי חצות עם משפחתו. הרב הכניס אותנו והתחיל לתת לו מוסר למה הוא לא עולה לארץ ישראל. הוא התחיל להתפתל ולתרץ בעיות של פרנסה וכו'. ענה לו חכם ישועה: וכי הקדש ברוך הוא לא יכול לפרנס יהודים בארץ??? עניי ה' אלקיך בה... והתחיל לתת לו מוסר. רציתי לקבור את עצמי. הלך עליי...
הוא פתח את חק לישראל של אותה פרשה (פרשת ראה) והקריא פסוקים משבחה של ארץ ישראל.
אחר כך היהודי הוציא כסף לתת לו תרומה על הביקור, וחכם ישועה שלעולם לא קיבל כספים מאחרים (בדידי הוה עובדא בבריתות של בניי), זרק את זה לאויר ואמר לו תיקח את זה מכאן...
בקיצור רציתי למחוק את האירוע הזה מזכרוני ומזכרונו של אותו יהודי. שבוע שעבר כשנפטר חכם ישועה שלחתי לו את התמונה של חכם ישועה וסיפרתי לו שהוא נפטר.
הוא כתב לי:
תדע לך שהוא היה צדיק אמיתי. אשתי ואני התפעלנו מהאמת שלו, מהצניעות, מהפשטות ומהקדושה שהקרינה מפניו. קירות ביתו זעקו את עומק צדקותו. זה היה הביקור הכי מוצלח שהיה לנו בארץ ישראל. מכל הנסיעה זה היה האירוע שהכי התביע בנו את חותמו. תודה לך שזיכית אותנו להכיר כזה צדיק. כך הוא חתם את דבריו.

¹ היות ופרק זה נערך מהרבה קבצים ואפשר שיהיו טעויות בשמות האנשים המספרים וכן בתוארים כי אני לא מכיר את כולם, לכן אבקש בכל לשון להודיעני על טעויות כדי שאוכל לתקנם במהדורה הבאה. ובנתיים אני מבקש מחילה וסליחה מכולם על כל טעות שהיא, מכיוון שהזמן היה ממש צפוף ולא יכלתי לברר כל סיפור וסיפור מי כתב אותו אלא סמכתי על שם הכותב שהיה כתוב בקובץ. סידרתי את זה לפי סדר א"ב של הנושאים.

מצמיח קרן ישועה

חבל על דאבדין. (אוריאל סעייד)

אבני חול גסות יותר

פעם ארגנו לעצמנו, כמה חברים מהישיבה, שבת אצל הרב חיים גרינשפן, שהיה שכנו, ובתוך כך תיאמנו עם הרב ישועה שנבוא אליו בצהריים ל"שיעור", או "עונג שבת" – אני זוכר כבר מה הייתה ההגדרה שנתנו לזה, בלשון בחורי הישיבות. כשהגענו בשעה היעודה, הרב ישב בסלון ביתו, ופשוט היה באמצע לעבור בנחת על הפרשה, אולי גם עם תרגום, ופשוט קרא איתנו במקום שהיה בו, בנחת, ומדי פעם דיבר על הפסוקים. דיבורים בסגנון פשוט מאוד – וחודר מאוד. זו הייתה אחת מהפרשות שעוסקות הרבה בשבח ארץ ישראל – היכן שהוא בספר דברים – והרב הרחיב מאוד בשבח הארץ. בכיבוד שהיה על השולחן סודרו שתי עוגות פרוסות, אחת כהה ואחת בהירה, בסידור כעין לוח שחמט, והרב אמר לנו: "אתם יודעים מה מיוחד בעוגה הכהה?". אחד החברים ענה – "שהיא מקמח מלא?", והרב הרעים בקולו, כמעט בצעקה: "מה אכפת לי שהיא מקמח מלא? גם העוגה השנייה היא מקמח מלא! העוגה הכהה מיוחדת, כי היא מקמח של חיטים שגדלו בארץ ישראל!!!", והאריך עוד הרבה בשבח הארץ ובקדושתה.

בתוך כך סיפר שכשעבר את התעלה לכיוון מצרים הרגיש רע עם זה, בגלל שלא רצה לצאת מן הארץ, ובפרט למצרים, אבל עודד עצמו שזה לשם הצלת ישראל. וסיפר שהאבנים בצד השני של התעלה – "ממש היה אפשר לראות עליהן שהן גסות יותר". גם אם גיאולוגים לא יסמכו על ההבחנה הזאת, אני חושב שזה מעשה יפה מאוד, בין שהוא מעיד על הראייה הרוחנית החודרת של הרב, ובין שמעיד על הרהורי לבו התמים והקדוש. (ר' דוד ברוקנר)

ברית מילה

אמירת דברי סגוריה לפני הברית

באופן קבוע לפני המילה, הוא היה אוזן במידתו של רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א, והיה מתחיל כ-5 דקות לדבר עם הקדוש ברוך הוא וללמד סגוריה על עם ישראל. כמה יולדות יש בעם ישראל, כמה בתי מדרשות, כמה יהודים מוסרים נפשם על ארץ ישראל, כמה חיילים צדיקים מוסרים את נפשם להילחם וכו'... וכשהיה מסיים היה אומר: אליהו! ראויים בניך לגאולה. (אוריאל סעייד)

מצמיח קרן ישועה

אם הקהל היה יודע איזה תיקונים עושה חכם ישועה...

פעם שאלו את הרב מרדכי אליהו זצוק"ל אם זו לא "טירחה דציבור" שככה הרב מאריך בכל מילה ומילה ומכוון ע"פ כוונות האר"י זצוק"ל.

הרב מרדכי אליהו זצוק"ל ענה –

"אם הקהל היה יודע איזה חסדים ותיקונים הרב עושה כרגע לכל נשמות הקהל שכאן, היו מבקשים שיאריך עוד ועוד!". (לא זוכר ממי זה)

האבות והאמהות היו בברית

אחרי הברית של יהודה נוקד הי"ו בן איל נוקד ז"ל, במערת המכפלה, אמר חכם ישועה להורים שראה את הנשמה נכנסת לגוף, וגם שאל: "מה, לא ראיתם את האבות והאמהות? הם היו בברית!". (הרב אריאל לוי)

גוש קטיף

מנחה של שבת בנצר חזני

בין כל התפילות זכורה אצלי אחת מיוחדת במינה. בשבת פרשת דברים תשס"ה, בנצר חזני, בתפילת המנחה, כאשר פתחו את הארון להוצאת ספר תורה, נעמד ליד ארון הקודש ואמר לציבור שכעת, בעת רצון של תפילת המנחה, נאמר יחד את שיר השירים, ושהדבר מסוגל לעורר רחמים גדולים. כך אמרו יחד כל הציבור הגדול, בית כנסת גדוש וצפוף בתושבים ובשב"ח"ים, את כל מגילת שיר השירים, בדבקות גדולה, כשהרב עומד ליד ארון הקודש הפתוח ומוביל את הקריאה עם העוצמות הגדולות שלו.

לאחר שהמעמד הסתיים הוציאו את הספר, ובהגבהה שלפני הקריאה הצביעו על המקום שבו פותחים וקוראים כעת: "ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר, ה' אלוהים אתה החילות להראות את עבדך... אעברה נא ואראה את הארץ הטובה וגו'". וזו בדיוק הייתה ההרגשה, ממש "חשמל" באוויר, של תחנונים גדולים לפני ה' על היישובים היפים והפורחים האלה, שלא יחרבו בעוד ימים ספורים. כאילו מה שכתוב באותיות שבספר נכתב עלינו, על מה שהתרחש בין כותלי בית הכנסת ממש כעת.

מאז ועד היום, בכל פעם שמגביהים את הספר כשהוא פתוח בפרשת 'ואתחנן', אני חוזר ונזכר במעמד התחנונים המיוחד והחד-פעמי ההוא, שהוביל חכם ישועה ליד ארון הקודש שם. (ר' דוד ברוקנר)

מצמיח קרן ישועה

הדרכות

הדרכה לחתן ביום חופתו

בשנת תשס"ד ליוויתי חבר ביום חופתו. ביום שלפני החופה לקראת הערב, הלכנו לסיבוב אצל צדיקים לקבל ברכות. הגענו לביתו של חכם ישועה. הרבנית אמרה שהרב יצא ולא יודעת עוד כמה זמן יחזור. יצאנו, ותוך כדי התלבטות בינינו אם לחכות בחוץ, אנו רואים את חכם ישועה עם שקיות מלאות בידים, חוזר מקניות בשוק מחנה יהודה. התקרבו אליו וביקשנו ברכה. הרב הוריד את השקיות ובירך. כשהחבר אמר לו שמתחתן מחר, הוא ביקש שנבא אחריו. נכנסנו לביתו. ישבנו ליד השולחן בסלון. אני חשבתי לעצמי, בטח הרב רוצה לתת לו כמה עצות והדרכות לקראת החתונה. חכם ישועה הוציא ספר טור בית יוסף ענק. פתח באו"ח סי' מז, ואמר לחתן שיקרא את דברי הב"ח הקדוש, בעניין הכוונה בברכות התורה והדבקות בה'. כשהחתן הגיע למילים "שנהיה עוסקים בתורה כדי שתתעצם נשמתנו בעצמות ורוחניות וקדושת מקור מוצא התורה..", חכם ישועה דפק בחוזקה על השולחן ואמר לחתן: "הבנת מה קראת???" נשתתקנו. הלב דפק בחוזקה. חכם ישועה אמר לו לקרא שוב. ושוב פעם חכם ישועה דופק בחוזקה על השולחן ושואל: "אתה מבין מה כתוב כאן???" כך העניין חזר על עצמו 4 או 5 פעמים. אח"כ אמר לו להמשיך לקרוא. כשסיים לקרוא, חכם ישועה סגר את הספר, ובירך אותנו ברוגע ושלווה נפש ויצאנו. עד היום הלב שלי דופק כשאני נזכר בעוצמות הגדולות של חכם ישועה מאותו מעמד. (ר' חביב טולידאנו)

הדרכה בעבודת ה'

חבר סיפר לי שהיה אצל הרב פעם בשושן-פורים, והיה שם בחור צעיר, שהיה נראה פשוט מאוד, לא אחד ש'קוטף מלאכים' ומחפש מקובלים – אולי הזדמן לבית הרב במקרה או עם איזה חבר. אותו בחור ביקש מהרב הדרכה בעבודת ה', והרב אמר לו: "לברך בכל יום את ברכות השחר בשמחה גדולה ובהתלהבות". ונאים הדברים לאומרם, כמובן. (ר' דוד ברוקנר)

הלכה ודקדוק במצוות

עלייה להר הבית בזמן הזה

דוד ברוקנר: באלול תשס"ג, כשהר הבית נפתח מחדש לאחר שלוש שנות סגירה, שאלנו אותו לגבי העלייה. הוא אמר שלדעתו ראוי שהעולים להר יקפידו גם על טהרה מטומאת טבול-יום, והדגיש שזו לא אמירה הלכתית כלל, אלא רוחנית, כאילו לומר כלפי שמיא – "מכל מה שיש בידינו להיטהר – נטהרנו".

שאלנו אותו על מה ראוי לחשוב כשנמצאים בהר, והוא ענה שצריך לדעת (ולהתרכז בכך) שהמציאות האמיתית שיש שם היא מציאות המקדש – שקדושתו מפני שכינה, ושכינה אינה

מצמיח קרן ישועה

בטלה וכו'. ולעומת זה לא להתייחס כלל לכל מה שיש שם עכשיו, למציאות האסלאמית וכל הקשור בה, שהיא בטלה ומבוטלת מצד האמת, והוסיף על זה את הביטוי: "מכתת שיעוריה!".

נדמה לי (אך איני זוכר בבירור ממרחק השנים) שגם שאלנו מה בעיקר ראוי להתפלל שם, ואמר שאת התפילה "מלך רחמן רחם עלינו וכו'".

היינו גם 'חצופים' קצת, ושאלנו מדוע הוא עצמו אינו עולה. והוא השיב ברצינות ובחצי חיוך: "ועלו מושיעים בהר ציון". ושכנו וידידו הרב חיים גרינשפן, שגם הוא עמד שם, הגיב לו בחיוך: "נו, 'מושיעים' היינו 'ישועה'..." (ר' דוד ברוקנר)

הקפדתו בכשרות המאכלים

בעניין הקפדתו לא לאכול בחוץ עד היכן הגיעו הדברים: גם לארועים משפחתיים קרובים יעל הייתה מכינה לו סירים עם אוכל לשבתות. בשבע ברכות שלנו הוא אכל אך ורק פיתה בשעה שאנחנו נהנינו מסעודת שלמה בשעתו.

הוא סיפר לי שפעם כאשר הוא עלה מהכותל עם סבא אז סבא הזמין אותו לצהרים והוא סירב, סבא התעקש איתו ואמר לו איזה קציצות אשתי הכינה אל תשאל! אז חכם ישועה ענה לו בבדיחותא – אני לא שואל! וככה התחמק מההזמנה. (ר' עדיאל חסדא גין)

המחתרת היהודית

אני זוכר את עיניו הבורקות

כשהייתי נערה נעצרתי באיזו הפגנת נשים עם אשתו של זמביש. הסוהר הבין שאנחנו קשורות לעצירי המחתרת (אבי עירא רפפורט) וקיבל אותנו בשמחה ובחום, אפילו אפשר לנו להכניס תיקים.

כל זאת בזכות החכם ישועה.

הסוהר אמר: 'החכם ישועה איזה איש', אני זוכר טוב את העיניים הבורקות שלו וחיוכו החם! (מוריה שפירא)

חזר לבלא לפני הזמן

אני זוכר שפעם חכם ישועה סיפר לנו שהייתה לו חופשה מן הכלא שהסתיימה ביום פורים של הפרזים והוא היה בבעיה, כיוון שאם יישאר בבית ויחזור רק ב-ט"ז באדר הוא בעצם יפספס את פורים כיוון שהוא גר בירושלים...

מצמיח קרן ישועה

אז הוא היה האסיר היחיד בעולם שחזר לכלא לפני התאריך שהוא היה אמור לחזור – הוא חזר ב-י"ד אדר, אבל הגיע אל הכלא עם בקבוק יין והסביר לסוהרים שהוא עדיין בחופשה ולכן מותר לו לשהות בתא שלו עם בקבוק היין... (ר' אליה סגרון)

עם מרן הראשון לציון רבי מרדכי אליהו זצוקללה"ה

קשר של שנים ארוכות

על הקשר של חכם ישועה עם הרב מרדכי אליהו זצ"ל – הקשר הוא שנים על שנים. עוד בצעירותו של חכם ישועה, כאשר עוד היה קצין צעיר בצבא, ועוד לפני כן בענייני הסוד, כמו שכולם יודעים היתה אהבה והערכה גדולה מצד מרן לחכם ישועה מפני שידע שהוא איש של אמת שלא חת ולא זע מפני איש, ואהבתו לארץ ישראל ולעם ישראל היתה ללא גבולות. כמו כן באזני שמעתי את מרן שהגדיר את חכם ישועה כגדול המכוונים בדורינו. כמובן שהקשר פרץ החוצה בזמן שלפני הגרוש של היהודים מגוש קטיף בתפילות הרבות שנערכו בהדרגת מורנו ורבינו ובהנהגת חכם ישועה עליו השלום. (ניסים לופס)

שיעור אור החיים הקדוש בליל שבת

לפני למעלה מעשרים שנה, כשעוד הייתי בחור בישיבה, היינו הולכים אליו כל ליל שבת ללמוד אור החיים.

באחת השבתות הגר"מ אליהו זצוק"ל הלך לשירת הבקשות בבית הכנסת מוסאיוף. כשסיימנו את הלימוד עם חכם ישועה הלכתי למוסאיוף כדי לשמוע את דרשת הגר"מ אליהו זצוק"ל.

אך הוא כבר היה בדרכו חזרה ופגשתי את הפמליה ליד ישיבת פורת יוסף.

ניגשתי לומר שבת שלום לגרמ"א והוא שאלני מאיפה אני מגיע.

אמרתי לו שיש לנו שיעור אצל חכם ישועה. הוא הסתכל מופתע אך לא אמר דבר.

באותו שבוע נודמנתי לנסיעה עם הגר"מ אליהו. באמצע הדרך הוא שאל – מה אתם לומדים אצלו.

אמרתי לו שהלימוד הוא באור החיים הקדוש.

לאחר דקה הרב פונה אלי ואומר: "תדע לך, שתיקון וכת התפילה שלו – אין אף אחד בדור שיכול לפעול כך". (הרב דביר זעפרני שליט"א)

פדיון נפש על חכם מרדכי

כשהרב מרדכי אליהו היה בבית החולים פעם קפצתי לבקר את חכם ישועה וכשנכנסתי הוא היה בטלפון והיה בשמחה, כאשר סיים סיפר לי שלפני איזה זמן התקשרו להגיד לו שיתפלל

מצמיח קרן ישועה

על הרב שחלה התדרדרות במצבו, הוא לקח כסף ועשה לו פדיון נפש ובעת התקשרו לבשרו שהרב יצא מהסכנה. (ר' עדיאל חסדא גין)

טהרת בני ובנות ישראל

מציל בנות ישראל מהגויים

השבת היה אצלנו מיכאל בן חורין וסיפרנו על שחכם ישועה היה הראשון לחלץ בנות יהודיות מכפרים ערביים, אז הוא סיפר שפעם אחת הוא הגיע אליהם עם עוד מישהו (שכחתי את שמו) וחכם ישועה סיפר להם ששניהם עוסקים בחילון נשים מערבים ומחפשים מחסה למישהי שהם הולכים לחלץ, ואכן הם חילצו והיא השתכנה בנוב אצל מיכאל.

אשתי זוכרת שהוא היה עושה שיעורים אצלו בבית לבנות שרות לאומי בדיוק לחזק את הזהות היהודית, והיו פעמים שהערבים היו ממתינים מחוץ לבית שלו לחכות לבנות והוא בעצמו היה יוצא ומעיף אותם משם.

וכן פעם הוא נסע באוטובוס וראה בחור ערבי מציק לבחורה יהודיה, בלי להתבלבל ניגש אליו ונתן לו סטירה או אגרוף, שהוא סיפר שכאבה לו היד אח"כ יומיים מעוצמת המכה. חבר של הערבי שראה את זה קם לעזרתו ואף הוא זכה למנה, בתחנה הקרובה כל הערבים שהיו על האוטובוס ירדו. (עדיאל חסדא גין)

מלמד בחור על יסודות הבית היהודי

ראשית אני מלא יראה ופחד לדבר על חכם ישועה זצ"ל. וגם שהסעתי אותו הרבה פעמים אפילו לגוש קטיף תמיד הרגשתי יראה גדולה ... ולמרות שתמיד ברך והודה. הייתי מביא אליו חניכים להתברך לפני חתונתם והיה מברך ולאחר מס' דק' יוצאים, באחד הפעמים הבאתי בחור שדאגתי שלא למד כראוי (כי למד תוך כדי השרות אך לא בטוח שיכל להעמיק וביסודיות כראוי לנושא חשוב זה), ופתאום חכם ישועה מבלי שנדברנו קודם מושיב אותו מעל חצי שעה ועובר איתו על יסודות הדברים של בית יהודי כאילו יש לו את כל הזמן שבעולם.... רק לאחרונה סיפרתי לו את זה. הקשיב ולא הגיב. (דורון גלבוע)

מצמיח קרן ישועה

סנגוריה ואהבת ישראל

אף יהודי לא חוטא בזדון

מספר ר' אליהו יעיש: כתב חברי שמואל בקוש הי"ו:
זכיתי והשלמתי לחכם ישועה מניין ביוה"כ שנת ה'תשס"ז.
חויה בלתי נשכחת של אדם המלא כל כולו דבקות אלקית שאי אפשר לתאר.
התפילות היו בנעימות קול ובשמחה עצומה!
בטחון התשובה בקע מגרונו. אמר לנו לפני תפילת מוסף: כשאנחנו אומרים 'אשמנו' –מיד
הקב"ה מוחל וכבר אין 'אשמנו' ממילא אין מה לבכות אלא לשמוח שמחה עצומה של
ניקיון!

בחזרת הש"ץ של מוסף (לאחר תפילת לחש-שעתיים!!) כשהגיע ל'על חטא' – באומרו על
חטא שחטאנו לפניך בזדון – דפק על הבימה וזעק –
'בזדון, ריבוננו של עולם!
שום יהודי לא חוטא בזדון!!!
אני לא מאמין לזה!!!
אף יהודי לא חוטא בזדון!!!
וכך המשיך לזעוק כשתי דקות רצופות על כמה שעמ"י צדיקים...
ואז השתתק לדקה ואמר – 'טוב, רבש"ע, חז"ל הקדושים תקנו בתפילה את הנוסח – אז אני
אומר אותו, אבל תדע לך רבש"ע שאני לא מאמין לזה...
ואז חזר ואמר בכאב – על חטא שחטאנו לפניך בזדון...

מי ייתן לנו תמורתו
זכותו יגן עלינו אמן!

חכם ישועה שיתף איתו פעולה

זכורני באחד הפעמים שהגענו לבקרו בשושן פורים, אברך צעיר ירא שמים רצה מאד לברך
עם כוונות את ברכת בורא הגפן על כוס יין, אך כנראה שלא ידע אז. מתוך שכרותו ניגש
לחכם ישועה וביקש ממנו שהוא יברך לאט וחכם ישועה יכוון בשבילו. חכם ישועה שיתף
איתו פעולה... (ר' חביב טולידאנו)

לברך את עמו ישראל באהבה

באביב תשנ"ח הרב ישועה זצ"ל נסע עם אבי (ר' יעקב נוביק) יבדלח"א לנחם אבלים אצל
משפחת דריבן בחוות מעון לאחר הרצחו של דב הי"ד, ואני הצטרפתי לנסיעה.

מצמיח קרן ישועה

במהלך הנסיעה שאל אותי הרב ישועה אם ברכתי ברכת כהנים באותו בוקר, השבתי בחיוב. הרב שאל אותי "איך אתה מברך?", לא ירדתי לסוף דעתו, הרב שאל שוב "איך אתה מברך?". מכיוון שלא הבנתי לאן הרב ישועה מכוון, שתקתי במבוכה. הרב אחז בידי בהתרגשות ואמר: "אתה מתרגש? לברך את עמו ישראל, את עמו ישראל... אתה זוכה לברך את עמו ישראל, צריך להתרגש, זו זכות". (ר' דוד נוביק)

הטבע של יהודי למסור את נפשו

פעם אחרת שאלתי אותו – כתוב בסידורים שבאמירת שמע ישראל צריך לכוון שאני מוכן למסור את הנפש. אמרתי לו – בכנות, אני לא בטוח שזה אמיתי לי. לא יודע אם באמת בשעת מבחן אני אהיה מוכן למסור את הנפש. הרב אמר: אל תדאג. כל יהודי יהיה מוכן למסור את הנפש. זה משהו טבעי בעם ישראל! זה הטבע שלנו! (ר' אסף יפין)

מרכבות עמי נדיב

כשנרצח בניו (בן יוסף) הי"ד הגעתי קודם כל אל חכם ישועה והתפרצתי בבכי (מהיכרות קצרה מאד שהיתה לי עם בניו בחברון ונקשרנו זה לזה). חכם ישועה לא הוזיל דמעה אחת במועד מפני קדושת המועד וזה ממש היה נורא, ולהיפך אחרי שחיכה עד שאסיים אמר: עליו נאמר הפסוק: "לא ידעתי נפשי שמתני מרכבות עמי נדיב". שלפעמים האדם לא יכול לעמוד מול המרוצה הקדושה של מרכבת הנשמה שלו והוא במצב של לא ידעתי נפשי שמתני, וזו מדרגה גבוהה מאד של קידוש ה'! (הרב איתמר לופס)

עובדות שונות

הצמח לנו ישועה

כמי שזכה לטעום מעט מזעיר מקדושתו של חכם ישועה זצוק"ל, התעטפתי בכאב ובצער גדול על הסתלקותו הפתאומית. את צערי שיתפתי בכתב לזכרו. יה"ר שלא נדע עוד צער, ובימינו תוושע יהודה, וישראל ישכון לבטח בארץ הקודש, בביאת הגואל ובבנין אריאל במהרה בימינו אכי"ר.

הצמח לנו ישועה!

בין טרפי הצמחים, בינות לאבנים ירושלמיות, צמחה לה קרן ישועה.

מצמיח קרן ישועה

לב פועם אל הקודש, עיניים בורקות צופיות אל הגאולה.

מציון זרח האור, שמש צדקה, מרפא ומזור.

עת שבילי רקיעא נהירא, ומלאכי שמיא ברתת ובזיע, עמד ה' ושתלה לקרן הישועה.

בתוככי עמה האירה, זיוה הזהירה, וכנוגה זרחה, קדוש יאמר לה לצמיחת הישועה.

צקון לחש לגאולת עולמים, חרדת קודש לישועת עשוקים.

עד כי נשמת הקודש פרשה את כנפיה, אצה רצה אל צור מעונים.

בטרם זרחה שנה חדשה, דמעות עשוקים מנצנצים בעינה.

נשבה ארון הקודש, אראלים ותרשישים ונשמת ישראל בנהי קולה, מיבבת שואלת איה העטרה?

ושכינה צועקת, הורם הנזר ושמש בצהרי השישי בא.

מבקשת היא בדמעות רותחות מאת אלוקי הרוחות, זו השנה תכלה קללתה, ובתשע"ט החדשה תאיר גאולה. (ר' בנימין יעקב הלוי)

שרשרת ניסים ב"צוק איתן"

חכם ישועה היה חבר קרוב מאוד של חותני, ולא רק שזכיתי שימול את שני ילדי (חתיכת חוויה... בפעם הראשונה התעלפתי) יצא לי לבקר אצלו בבית מס' פעמים (בית מגניב ממש מול השוק, ריהוט של פעם, אוירה אמיתית של בית. קשה להסביר. אני אדם שלא חש בנוח הרבה פעמים אצל אחרים ואיכשהו אצלו זה היה שונה) לשבת איתו על קפה וסיגריה, ואפילו פעם אחת כשחש ברע הסעתי אותו לבית חולים וחזרה.

חכם ישועה היה שילוב נדיר של ספרא וסייפא – רב, מקובל, גיבור ישראל ממלחמת יום כיפור (נפצע תוך כדי כיבוש מתחם מבוצר והמשיך להלחם עד הכיבוש, אאל"ט בחווה הסינית), היה חלק מ'המחתרת היהודית' כשבעיני זה לא טעם לפגם אלא להיפך – עדות לאכפתיות הגדולה ולחוסר המוכנות לשבת ולחבק ידיים כשחשב שצריך לפעול.

מצמיח קרן ישועה

כשפגשתי אותו אחרי צוק איתן – הלכנו לבקר אני ורחלי כדי לתאם את הברית של אלדד – עוד הגעתי צולע, והוא התעניין ושאל איך ומה היה.

היה לי קצת לא נעים כי בכל זאת – ביחס למה שהוא עבר ביום כיפור באמת הכל היה בדיחה, אבל אחרי דקה או שתיים הוא קטע אותי ואמר לי – אתם חייבים לספר. מה היה שם, הניסים, אתם חייבים לספר.

טוב... אני מהנהן במבוכה וחושב לעצמי – את רחל אימנו לא בדיוק פגשתי בעזה, ותכל'ס – לחימה נראית כל כך אקראית שאתה פוטר הרבה מההצלחות כצירופי מקרים, או משתחן וטוען למקצועיות.

אבל הוא לחץ. חזר על כך שוב. הוא לא שאל אותי על מקרים כדי לשמוע סיפורי קרבות, חכם ישועה חי בספירה בה אין מקרה והכל קשור והכל מכוון.

ואני הקטן, הייתי רוצה להאמין שככה זה, ולפעמים – כשפורטים את הסיפורים אחד לאחד, ופתאום קולטים שיצאנו משם יחידה שלמה ללא הרוגים בכלל ברוך ה', ומעט פצועים, שגם הם (למעט אחד) ברוך ה' נפצעו ברמה שאפשרה חזרה לחיים מלאים...

אז נתחיל קצת. ואם יש לחבר'ה מהיחידה או יחידות אחרות מה להוסיף אשמח.

טוב, ניסים זה דבר מסובך...

האם כשרקטת rpg עפה על הכוח, ופוגעת באיזה עמוד מטר ממנו במקום בארבעה חיילים, וחייל אחד נפצע וברוך ה' הוא כבר מתפקד והתחתן והתחיל ללמוד – זה נס?

וכשקמים מההתקלות, והחוליה של הסמל מוצאת רימון נפל ליד הרגליים שלהם שפשוט לא התפוצץ?

ממש על מיקום החוליה...

ובכניסה לחירבת אחזעה, כשנכנסנו לתוך מארב נט ודרסנו זירת מטענים שלא גרמו נזק כשהתפוצצו – אפילו לא פריקת זחל – והמוביל של אחת האכזריות מתאר לי איך עומד מחבל עם רפג 15 מ' ממנו והוא יורה והמחבל מ-15 מ' מעיף לשמים? כמו להחמיץ פנדל בלי שוער... וחצי שעה התקלות, צוות שלם מחופר (ואני מחמיא להם כאן..). ליד בית (אשכרה הבית היחיד בשכונה בלי מחבלים. לך תבין...) ויורים פה, ויורים משם, וחצי שעה לא מצליחים לפרוץ לבית, וכל החיילים שלמים, אין אחד שחוטף?

וכשמסגריה שכבשנו וסרקנו, מלאה בלוני גז, נשרפת ומתפוצצת כשאנחנו מעבר לקיר לבנים עלוב – וכלום? כולנו פיקס?

וכשכובשים בית שבהגדרה ממוטען, ויש איתור ודאי של מחבל שמחכה להפעיל, וטנק נותן פגז אחד ומעיף את המחבל עם יחידת ההפעלה וחלק מהמטענים (בלי שהוא זיהה אותו אגב)...

ולכבוש בית, בצהרי היום, ביבש, עם מנהרה בגינה, ושני מחבלים בפנים מתחבאים מתחת למיטה, עם נשק ושלושה מטעני שוואז מפוזרים בבית – והם לא מפעילים מהפחד? (תיפול עליהם אימתה ופחד, מישוה?) נכנסתי לחדר הזה וסרקתי סריקה ראשונה והם מתחת למיטה – לא עושים כלום רבנו של עולם.....

רפיח, כובשים בית, כולי צולע, מגלים בקומה השנייה שטייר 0.5 (כמו בארט בדיוק) m16 והמחבל ברח?

מצמיח קרן ישועה

ועוד בית עם מטען שלא פוצצו.
וחמל חמאס עם ארבעה מחבלים שמחכים, מטענים, יושבים עם pk במרתף, מפוצצים ומחוררים את הכלב, וכולנו שלמים...
וקצין שמקבל כדור וצרור, וכשמגיעים לטפל בו בכוחותיו האחרונים לפני איבוד הכרה הוא מספיק להגיד לכוח המטפל שיש לו ביד רימון ללא ניצרה.... לא התחשק לו להחטף...
זה ככה, על קצה המזלג.
אז, סליחה על העיכוב חכם ישועה (כל כך נוח לי לקרוא לך חכם ולא רב), לפחות לספר את הניסים, כי יש ניסים, ויש השגחה, וגם מפקד טוב שמחליטים החלטה נכונה זה לא טריוויאלי וזה נס לכל דבר ועניין, ולוחם שמתפקד בפעם הראשונה כמו שצריך זה נס עצום, וגם כאלו היו לנו – מפקדים ולוחמים שהם ניסים בפני עצמם.
ותעף מבט מלמעלה, זרוק מילה, תהיה הרב של הלוחמים כי הקדוש ברוך יודע כמה אנחנו צריכים אותך שם בשבילנו...

ממש אשמח אם תפוצצו, עם שורת הסבר לפני אם אפשר, וארגיש שמילאתי את ההבטחה של לפני ארבע שנים כמעט. תודה. (ליאור נחשון)

חפירת קברו ע"י יהודי

לבקשת הרב חיים, בנו הצדיק של חכם ישועה זצוק"ל, חפרתי עם שכניי מתושבי הר הזיתים את קברו, וזאת במקום העובד הישמעאלי שנהגו שחופר. (אריה קניג)

צבא

כח רצון אדיר ונועם הליכות

ישועה בן שושן שכונה ע"י חבריו בשם יושע, לא התחיל את השרות הצבאי ביחידה.
בעת שהדרכתני כמ"כ באימון הלוחם של מחזור פבר' 68, צורף יושע לכיתתי ואני הייתי מפקדו הראשון במסלול הלוחם. היה בחור קטן בגופו, צנום בעל קול דק ובמראהו שברירי מאוד לכאורה.
במהרה נכונה לכולנו הפתעה גדולה מעוצמת חוסנו הנפשי, המוטיבציה האדירה להצליח ועמידתו בקשיים הפיזיים שאיתם התמודדו כל חבריו לאימון.
למרות היותו "עוף" שונה לחלוטין מכולם הצליח להתחבב על כולם בזכות כוח הרצון האדיר שהפגין ונועם הליכותיו.
לימים לאחר ששוחרר מהכלא ביקר אצלי בביתי ובביקור זה באה לקיצה חברותנו על רקע חילוקי הדעות בינינו בנושא המחתרת היהודית.
יהי זכרו ברוך. (שמשי שקד)

מצמיח קרן ישועה

הקפיד לקיים את כל המצוות לא על חשבון אחרים

לזכרו של יושע היקר, כמו שימשי זכיתי להכיר את יושע כשהדרכתני את פבר' 68. לא אוסיף על כל שנאמר אבל על רקע הימים האלו ומה שאנחנו שומעים על ההדרה ומערכת היחסים בין הדתיים לחילוניים בצבא, יושע שהיה דתי חרדי הקפיד לקיים את כל המצוות אבל לא על חשבון הזמן של האימונים ותמיד תוך התחשבות מלאה ביתר החברים.

במסגרת שיחותי הרבות עם פואד, כאשר היינו מגיעים לדבר על יושע, העיניים של פואד ברקו. דיבר עליו בהשתאות ובהערכה רבה. (מוטי סקלר)
(הערת הרב יהונתן יוסף: אציין כי שמעתי מאבא זצ"ל שחכם ישועה סיפר שפואד ידע על חלק מפעולות המחתרת ושתק שתיקה אוהדת).

תפילה בכוונה גם בזמן היערכות לסיוור

לזיכרו של יושע ז"ל, מתוך "בנק הזיכרונות" הצרובים ושמורים בקדושה רבה בקודקודי הפרטי כבר 50 שנים: אפריל 1969 בשטח ההיערכות ליציאה לסיוור בוקר שמטרתו היא פתיחת הציר לטמפו. רק לפני מס' ימים לאחר חפיפה עם שיפמן, קבלתי את תפקיד המ"מ בפלוגה ג' בפיקודו של יורם קרני. כעת ההסלמה במלחמת ההתשה בתעלה נמצאת בעיצומה ומצאתי עצמי בשעה של טרם שחרר ממתין עם הצוות בשטח ההיערכות בחורשת אקליפטוס, לא רחוק מגדות התעלה, צפונית לתחנת הרכבת, לאישור החמ"ל להתחיל את הסיוור. האישור בושש לבוא, וצפירי הבוקר כבר מלחכים באדום את אופק ביצות המלח שלמזרחנו. אנחנו ממתנים על הזחלמ"ם, האנשים שקטים, מכונסים בתוך עצמם, מוחאסיין הגשש שתפקידו לגלות ולהצילנו מהמוקשים והמטענים שאולי הונחו בלילה ע"י קומנדו מצרי שיתכן וחצו את התעלה, ואני לידו של מוחסיין, בקידמת כלי הרכב הראשון. העצבנות הפנימית אצלי הולכת וגוברת, החשש לירי מצרי בכנון ישיר ואש מרגמות הולך וגובר ככל שאור היום הולך ומתחזק. עצבים ... אבל אני חייב לשמור על חזות חיצונית רגועה. רק אמש ערכנו מסדר יציאה ואני עדיין לא מכיר את כל אנשי המחלקה ...

והנה, לפתע נפתחת הדלת האחורית של הזחלמ"ם השני, ודמות קטנה, משונה וחרیגה למראה, מדלגת החוצה, משילה את הקסדה מעל ראשה, ופורסת טלית כפי שחסידה לבנה פורסת כנפיה רחב רחב לפני הנחיתה. פניו המעוטות בזקן עלומים רך ומסולסל של יושע, מתמלאות בכוונה מפקסת של המעמיק בתפילה, וכל הכוח נועץ עינים בפליאה ותמהון בעלם שהצטרף אלינו מעולמות זרים ורחוקים, כאינו מאמין למראה עיניו. על רקע הזחלמ"ם החומים וסוללות החול הצהוב, המראה היה כמתוך חלום סוריאליסטי. יושע נשא תפילת צדיקים והסיוור הפעם עבר בשלום.... שלכם, נדב ממלוק.

מצמיח קרן ישועה

הטעם שהרב למד מילה

ישועה הגיע אלי לפלוגה ג', היה לוחם אמיץ.
אני נזכר באחד האימונים בערד בשנת 1968 בא אלינו בחור דתי מערד ביום ששי וחיפש מוהל למול את בנו, בכל ערד לא נמצא מוהל.
זה שיגע אותו שביישוב לא נמצא מוהל.
נתתי לו את הגייפ שלי וישועה קפץ לבאר שבע והביא מוהל. ערכנו את הברית באחד האולמות. ואז ישועה נשבע ואמר לי שילמד להיות מוהל.
עברו שנים, יום אחד, כמו לכל יהודי טוב נולד לי נכד מבתי הבכורה שחיה בגוש עציון.
אני מגיע לברית, ומי המוהל של הנכד שלי?
כן ניחשתם, ישועה.
סיפור קטן על איש גדול.
יורם קרני. (רקפת כהן ביתו של יצחק גנירס)

חייל מצבא דוד המלך

גרנו בשליחות במושב מתתיהו לפני שלושים וחמש שנה, בתקופה שחכם ישועה היה מפקד הגמ"ר באיזור.
צפיתי בתדרוך שקיים לחיילים ולא יכולתי ללכת..
עמד לפני עדינו העצני בעצמו. ראיתי חייל מצבא דוד המלך.
עוצמות, קדושה. אור בוקע מפניו. מדים וציציות ופניו להבים.
לא אשכח את המחזה.

לימים, זכינו דרך ילדינו שיחיו להתקרב עוד לצדיק.
זכינו שמל היום לפני 16 שנה את בכור נכדינו בצום גדליה, ואחריו במהלך השנים עוד נכדים.

יתומים היינו ואין אב.
מתגעגעים לטוהר ולקדושה שנבעו ממנו ממקור החיים. (רות בנימין)

דוגמא לתלמידים בבית הספר

בשנת תשכ"ט למדתי בבי"ס דוגמא בירושלים בכיתה ח'. פעם אחת פתאום באמצע השיעור נפתחה הדלת, והמנהל מר דב וירצבורג ז"ל, איש גדול ורחב, נכנס לכיתה כשהוא דוחף לפניו חייל רזה ונבוך עם זקן מדובלל.

מצמיח קרן ישועה

המנהל אמר למורה שהוא מבקש להפריע כמה דקות, והוא הציג את הבחור – 'תלמידים, קוראים לבחור הזה ישועה בן שושן, הוא סיים כאן כיתה ח' בבית ספרנו לפני שש שנים, ועכשיו הוא ביחידה מיוחדת בצבא, וגם מקפיד במצוות ולומד תורה'. הוא פנה אליו: 'את נהר הירדן כבר עברת באחת הפעילויות שלך בצבא? והבחור הנבון משיב 'כן'. 'ולמצרים נכנסת?' 'כן'. 'ואתה מניח תפילין ולומד תורה כל יום?' 'כן'. 'תלמידים, כבוד היה לי להציג את התלמיד לשעבר שלנו לפניכם, תהיו גם אתם כמוהו'. וכך יצא מהכיתה ועבר אתו מכיתה לכיתה עם אותו טקס...

אח"כ פגשתי אותו בהזדמנויות שונות, ובין השאר למדתי בישיבת הר עציון כאשר הוא היה הקמב"ץ של הממשל בבית לחם והיה מגיע לפעמים לישיבת הר עציון ללמוד, וכמה פעמים גם ביקשו ממנו החברה להעביר שיעור. ממש לא הופתעתי כאשר התברר שהוא גם היה חבר במחתרת היהודית. יהודי באמת מיוחד במינו כל חייו. תנצב"ה. הק' יואל. (הרב יואל קטן)

מה שאתה היית מאשר אני הייתי קורע

בשבוע האחרון לחייו של סבא פגש בבית חולים ידיד יהודי צדיק שעבד יחד איתו בממשל בבית לחם. אחרי שהתחבקו ושמחו אמר לו סבא בחביבות – אתה זוכר כל מה שהיית אז מאשר לערבים אני הייתי אחר כך קורע.. (הודיה בן שושן)

אכילת פת עכו"ם במלחמה

מרן הרב מרדכי אליהו סיפר שבזמן מלחמת לבנון (הראשונה) קיבל טלפון מלבנון. על הקו היה הרב ישועה ששאל אותו אם מותר לחיילים לאכול מפת עכו"ם בעת מלחמה (היו במאפיה בביירות). הרב אליהו ענה שכן. אך מאוחר יותר, סיפר לו הרב ישועה שאמר לפקודיו: "הרב מרדכי אליהו מתיר לאכול, אבל הבה נתחזק במלחמה, ולא נאכל פת עכו"ם", וכך עשו. (אוצר החכמה)

מכבד כל אדם באשר הוא

מוטי ברקוביץ מסיירת שקד כותב עליו: אבד לי ולנו חבר אמיץ, יקר ושונה. שירתתי עם הרב המקובל ישועה בן שושן זצ"ל בעת השירות הסדיר, זכיתי להיות בין מחלציו, בסוף קרבות מלחמת יום הכיפורים. ליויתי את הרב ישועה זצ"ל לאחר פציעתו, בהמשך שירותו הצבאי ביו"ש, טיפלתי בו במהלך מעצרו ומשפטו בנושא המחתרת היהודית, ליויתי את ישועה שנים לאחר שיחרורו ממאסרו הממושך, ואף זכיתי להיות מקודש ומחותן על ידו. זכיתי להכיר ולהוקיר איש אשכולות אוהב ארץ ישראל והאדם באשר הוא אדם, איש כן ואמיתי, אשר ידע לכבד ולהעריך את הזולת בהיותו אדם, ללא קשר לאמונתו ודעותיו.

מצמיח קרן ישועה

צניעותו של הרב בן שושן ומוכנותו לסייע לכל חבריו וידידיו ללא כל סייג, תוך עמידה איתנה על אמונתו שלו ועקרונותיו, ראויים להערכה, להכרה ולזיכרון. יכולתו של הרב המנוח לשמוע לכבד ולהעריך את הזולת למרות חילוקי הדעות והאמונות, היו עבורי מסר חשוב וראוי, אשר ילכו עם זיכרונו לדורות. תהא נשמתו צרורה בצרור החיים.

קורותיו בסיירת שקד

שייקה פרנקו מהסיירת כותב עליו: "בסוף ינואר 1968 סיימתי קורס קציני ומשק"י חבלה בבסיס חיל הנדסה באדוריים ושבתי ליחידה במשמר הנגב. פואד קרא לי למשרדו והציע לי הצעה שכמובן לא יכולתי לסרב לה והיא לגייס ולהדריך כמ"כ את מחזור פברואר 1968.

בראשית יולי של אותה שנה, בתום הטירונות בבא"ח 35 של הצנחנים, הגיע המחזור ליחידה במשמר הנגב ואז פואד קרא לי שוב למשרדו, והפעם לא ממש הציע אלא הודיע לי שאני ממשיך ללוות את המחזור באימון הלוחם כסמל מחלקה ומי שיהיה מפקד המחלקה יהיה שמחה שירמן.

יום או יומיים לאחר המינוי, בעוד אנו מתארגנים לקראת האימון, פואד זימן את שמחה ואותי למשרדו. כשנכנסו נתקלו עינינו בחייל לבוש במדי חיל אוויר שעמד ליד שולחנו של פואד.

ללא הקדמות כלשהן פואד הציג אותו בפנינו "תכירו זה ישועה בן שושן, הוא יצטרף אליכם למחלקה לאימון הלוחם". קל להבין את תדהמתנו, שלי ושל שמחה, באותו רגע. ישועה היה צנום, מדי חיל האוויר היו גדולים עליו בכמה מספרים, הוא נעל נעליים שחורות חצאיות, מזוקן שנראה מבוגר מאתנו בכמה שנים. אבל היה בו משהו שמשך את תשומת ליבי מהרגע הראשון שראיתי אותו ואני זוכר אותו עד היום, היו אלה שתי עיניו שנצצו וההבעה על פניו, הבעה של מי שהשיג את מטרתו והגיע למקום ששאף להגיע אליו. ישועה צורף למחלקה לאחת הכיתות.

קשה היה למצוא לו באפסנאות מדים במידה שהתאימה לו, ותמיד היה נדמה שהוא הולך לאיבוד בתוכם. יחד עם הקיטבג שאתו בא ליחידה הביא עמו ארגז אחד או שניים של תחמושת – של פגזי תותח, שהיו מלאים ספרי קודש, בעיקר ספרי קבלה, ואת אלה נשא עמו לכל מקום שאליו הגענו במשך האימון.

הלוחם ישועה, או יושע כפי שקראנו לו, לא היה אדם חזק, בגלל ממדי גופו הצנום ומשקלו הנמוך היה תמיד זה שנישא על כתפי חבריו לכיתה כפצוע מאולתר או על אלונקה. חסרה הייתה לו מידת החספוס והחיילות שנדרשת מלוחם בסיירת שקד אבל הוא היה בעל כוח רצון עצום ועבר את האימונים הקשים של אימון הלוחם ללא שהחמיץ ולו אחד מהם ומעולם לא השמיע קיטור כלשהו. להיפך, תמיד היה עם חיוך על פניו, וכששאלו אותו מה מצחיק אותך נהג לענות "כשאני חושב על מה שעשיתי לפני חודש או חודשיים בשעה כזו, יושב

מצמיח קרן ישועה

ושותה כוס תה במשרד בתל נוף, ואיפה אני עכשיו זה עושה לי טוב בלב ואני מחייך. יושע כאמור לא פספס אף אימון, הוא נהג להשכים בבוקר לפני כל המחלקה להתפלל תפילת שחרית ולהצטרף לכיתתו לאחר מכן. לאחר תום האימונים, בערב או בשעת לילה, היה שולף מארגז התחמושת אחד מספריו ולומד. אף לא פעם אחת ביקש לכפות את אורח חייו כאדם דתי על חבריו למחלקה, דבר שזיכה אותו ביחס של כבוד והערכה.

עם תום אימון הלוחם יושע השתבץ בצוותים המבצעיים כלוחם. בהתחלה בצוות שלי ולאחר שהשתחררתי מצה"ל באוגוסט 1969 בצוותים אחרים. יושע חתם קבע השתתף במלחמת יום הכיפורים ונפצע בקרב מעבר לתעלה.

צדיק גוזר

כי הוא אמר ויהי

בצעירותי עשיתי השקעה כושלת בתחום מסויים. אלא שלפני שעשיתי את ההשקעה נתתי מעשר כספים רציני ללומדי תורה. החברה שהשקעתי בה איבדה את הונה.. וביום אחד הפסדתי הון עתק.

הלכתי לסבא זצוק"ל (הרב מרדכי אליהו).. שהיה אחרי ארוע מוחי. חכם ישועה זצוק"ל היה ליד המיטה.

וכשסיפרתי לסבא ושאלתי על "יובחנוני נא בזאת" ?

עמד חכם ישועה על רגליו ואמר "כי הוא אמר ויהי הוא ציווה ויעמוד" (יתכן וזה היה פסוק אחר אבל עם אותה המשמעות).

וסבא שלא יכל לדבר הנהן אחריו.

למחרת כנגד כל הסיכויים ההגיוניים. ראיתי בחשבון הפקדה מאותה חברה. (ר' עמיחי אליהו)

כי בשמחה תצאון

לפני 16 שנים, התקשרתי לרבי ישועה ואמרתי לו שאנחנו נשואים כבר 3 שנים בלי ילדים. ביקשתי שהרב יעשה לנו איזה תיקון.

מצמיח קרן ישועה

הרב אמר: לא צריך תיקון. מה שאתה צריך לעשות – תהיה בשמחה! (אתם, שמכירים את הרב יכולים לדמיין לבד את הקול של הרב, עם הח' הגרונית, עם המתיקות ועם ההתלהבות וההדגשה של המילים).

אמרתי לו: בסדר, ברור אהיה בשמחה, אבל חוץ מזה אולי משהו תקוע וצריך לעשות תיקון. הרב אמר: לא צריך. תהיה בשמחה! אמרתי לרב: ברור. אבל אולי בכל זאת? תהיה בשמחה!.

אם אתה רוצה, אתה יכול לתת 3 פרוטות לצדקה כל יום. אבל זה לא העיקר. העיקר – תהיה בשמחה! (ר' אסף יפין)

עם הצחוק הזה נפתרו הרבה בעיות

ניגשתי יומא חדא לחכם להתיעץ על ענין אישי עם החכם. הוא יצא איתי החוצה לעשן. שמע את השאלה האחת שהיינו זקוקים להכרעה והכריע מה שהכריע ... שמע את השאלה השניה והתחיל לצחוק וצחק וצחק בעדינות האופיינית שלו, צחוק של הבנה את השאלה, וזו היתה תשובתו ולא הסכים להוסיף מילה... רק שעם הצחוק הזה נפתרו כל כך הרבה בעיות עד היום הזה..... (הרב איתמר לופס)

צפייה לישועה

איזה רבנים משמחים אותי

בברית של בכורנו, שבה הוא היה המוהל, והתקיימה בישיבת הכותל, זכינו שיכבדו אותנו כמה מיקירי ירושלים. הרב אביגדור נבנצל כובד בברכות, והרב מרדכי שיינברגר בעמידה לברכות – והרב ישראל אריאל אף הוא נכח באותה ברית, ונותר בקהל (סוף סוף בברית אין הרבה 'כיבודים' לחלק, ויש גם משפחה...). דוד –שלמה גרינשפן, שליווה את הרב בהלוך ובחזור, סיפר לי אח"כ שהרב שמח מאוד, ואמר לו: "ראית מי היה שם? הרב ישראל אריאל!...". זה המחיש לי איזה 'סוג' רבנים משמח ביותר את הרב...

דוד –שלמה סיפר גם שבדרכם אל האוטובוס, כשעברו על פני המנורה של מכוון המקדש שעמדה אז במדרגות בדרך לכותל, הרב שמח מאוד והתפעל. והוסיף בצחוק: "שמע, הרב היה ממש ב'אורות'...". (ר' דוד ברוקנר)

לא יכול לצאת מהעולם כל עוד יש פרונקל במקום המקדש

לפני למעלה מעשר שנים היתה לו ירידה חדה בדופק. הרבנית יעל שתחי' ראתה שהוא לא חש לכך, והזמינה לו מונית שתיקח אותו לבי"ח ביקור חולים.

כשנכנס למיון הערכים היו נמוכים מאוד.

מצמיח קרן ישועה

הוא עבר פרוצדורה רפואית ללא הרדמה בגלל דחיפות העניין ובמהלך היום הושלל לו הקוצב.
הגעתי למחלת לבקרו.
שאלתי לשלומי.
תגובתו הייתה בערך במילים אלה:
"דביר, אתה יודע מה זה אומר שהקו ישר? אני שוכב על המיטה מסובב את הראש ורואה את הקו מתיישר.
אמרתי לעצמי: ישועה, אתה לא יכול לעזוב את העולם הזה כל עוד יש פרונקל במקום המקדש, וזה נתן לי כח"
יה"ר שכעת יבקש על מקדש ומשיח כמו שהיה בעוה"ז כך כעת ישירות ליד כסא הכבוד.
(הרב דביר זעפרני)

שבת קודש

עונג שבת אצל חכם ישועה

כשלמדנו בישראל"ן היינו הולכים אליו לבית לעונג שבת בליל שבת בזכות אברהם בנו שלמד איתנו בכיתה.
זאת היתה תמיד חוויה מיוחדת.
ללכת בליל שבת לשמוע חיזוק באמונה וסיפורים מהמלחמה.
אני זוכר כמו עכשיו שהרב ישועה דיבר על עניין האמונה דרך ההסתכלות על הכוכבים והירח ודרך ההתבוננות על היקום. הרב דיבר בהתפעלות עצומה שחדרה ללב שלנו.
גם סיפר לנו איך לחם בידים חשופות במצרי בתעלה ושהוא היה גבוה מאד.
לאחר שגבר עליו מכן לקח ממנו את המשקפת תלה אותה על הצוואר והמשיך לרוץ קדימה עד שירו עליו. המשקפת התנפצה לרסיסים וככה הכדור נעצר קצת ובזכות כך ניצלו חייו.
הרב היה דמות מעוררת השראה והערצה גם לתלמידים השובבים שחיפשו אקשן.
כל מצוה עשה ברצינות ודרך התבוננות בטעמה של המצוה. (ר' יעקב)

תורה

מה שלמדתי הוא הספיק לשכוח

שאלנו פעם את ראש הישיבה מורנו ורבנו הרב שבתאי סבתו שליט"א על חכם ישועה.
אמר לנו: מה שאני למדתי, הוא כבר הספיק לשכוח (דהיינו שלמד הרבה והיה תלמיד חכם עצום בקבלה. (ר' אלעזר בן אליהו)

מצמיח קרן ישועה

לימודו אצל חכם דוד לניאדו

חכם ישועה למד אצל חכם דוד ציון לניאדו, וכאשר חכם דוד לניאדו נסע בשליחות לחו"ל שאל אותו חכם ישועה למי לפנות והוא הפנה אותו לחכם מורדוך. מגיל 14 בערך הוא החל ללמוד אצל חכם דוד. (ר' ניסים לופס)

למד תורה אצל "סבא שלמעלה"

ממה שחכם ישועה סיפר לי שבתחילה למד אצל "סבא שלמעלה" הלוא הוא חכם מרדכי בן שושן, סבו, שגר דירה מעליהם. אח"כ אצל חכם לניאדו ואז אצל הרב גץ וחכם מורדוך. (ר' עדיאל חסדא גץ)

תפילה

הושענות בשעה 13:00

שנה שעברה לקחתי את התלמידים שלי בסוכות לקבל ברכה מחכם ישועה. הגענו לסוכה שלו ב13:00 (!! בצהריים). מצאנו אותו בסוכה נעמד ליד סטנדר עם סידור כוונות ענק ושמן, באמצע ההושענות. הרב בירך בשתיקה וסימן שלא יכול להפסיק בדיבור.. כך היה גם בשעה 2... 3... (ר' חביב טולידאנו)

תפילה מול העיר שכם

מאז שהמשפחה שלנו עברה לגור מול עיה"ק שכם היה חכם ישועה אומר לי לומר את התפילה שהודפסה בקונטרס שלו "לישועתך קיויתי ה'" (עמ' ס"ד והלאה), מול שכם ולכוון היטב ב"קרבו גויים" וכו' (פורענות על שונאי ישראל). (ר' יוסף פלאי)

להוסיף לפחות תפילה אחת בהוצאת ס"ת בשבת

פעם חכם ישועה התפלל בשבת בבוקר במקום מסוים, שמחמת טורח ציבור מיד אחרי בריך שמיה הוציאו את הס"ת. דבר זה לא היה כ"כ טוב בעיניו, ואמר שצריך להוסיף (בשבתות השנה) לפחות תפילה אחת, ואמר לי כדוג' "לעולם ה'" וכו' או התפילה שאחרי פס' "ה' אדוננו מה אדיר" שהוציאו מש' הרב פתיה זיע"א. ואגב, דעתו הייתה במי שבירך לחיילים לומר "חיילי ישראל", ולא "חיילי צבא הגנה לישראל". אני יודע שיש שמתנגדים לזה בחריפות (בציבור הדתי והתורני לאומי), אבל כך אמר לי מפורש, והסביר שהוא כולל בזה גם את האנשים שאינם מגויסים לצה"ל, אבל בפועל נלחמים על אחיזתנו בארץ, ומוסרים נפשם עליה. (הרב שמעון ברק)

מצמיח קרן ישועה

וענה לו על זה ר' אליה סגרון: באופן פשוט זה כולל גם את השב"כ, המוסד וכיתות הכוננות.

וכתבה נכדתו של חכם ישועה, שיראל בן שושן – עפ"י הבנת בנו של חכם ישועה: הגדרה זו דווקא מצמצמת – ולא כוללת את מי שאינו בן ברית...אע"פ שהוא בצבא הגנה לישראל.

וענה על זה הרב שמעון ברק – כתבתי מה שאמר לי. ואמר לי בפירוש שהוא כולל בזה את כל מי שמסור נפשו על ישוב אר"י והאחיזה בה. ותו לא מדי.

וענה על זה הרב יהונתן יוסף: כלל בתפילה גם חרדים ממאה שערים שמתפללים ומחזקים את המניינים בקבר שמעון הצדיק וגם את אלה מברסלב שנכנסים לקבר יוסף ויהושע בן נון ו-70 זקנים וכדומה.

תפילות ב"פתחא דקרתא"

ביום פטירת הגר"א (י"ט תשרי) היה מנהגו של חכם ישועה היה ללכת בגן הילדים באזור רחוב הנביאים, מקום הנקרא "פתחא דקרתא" שם יש מסגד וכנסיה² חרבים להתפלל תפילת הגר"א שה' ית' יסכסך בין אדום לישמעאל³.

והוסיף לי ידי"ן הרה"ג דביר זעפרני שליט"א כי חכם ישועה היה הולך לשם בעוד פעמים מלבד חול המועד, היה הולך באיזור פורים וגם בעיתות צרה או פגישות פיסגה. היה קורא שם תפילת "קרבו גויים"⁴, קטורת והקפות, גם פעם עשה שם הקפות יהושע בן נון, והכל לפי הענין.

זכרונות ומעשים מר' אברהם אזנקוט

מתפלל רק על הגאולה וצרותיהן של ישראל

חכם ישועה. המקובל, המוהל, עורך החופות, איש הסיירת והמחתרת. לפני כמה שבועות כשגילו לו את המחלה סיפר לו יהודי שהתפלל לרפואתו בציון הרשב"י במירון.

והחכם עונה: טוב מאוד. טוב מאוד שמישהו מתפלל עלי. לא עשיתי את זה 30 – 40 שנה.

² הערת הרב יהונתן יוסף: אולי הכוונה לכנסיה ברחוב אתיופיה.

³ זו תפילת "עוד יוסף חי" שנדפסה ב"קול התור" פרק ה'.

⁴ נדפס ב"לישועתך קיייתי ה'" עמ' ס"ד.

מצמיח קרן ישועה

מיד כשבישרו לו הרופאים על המחלה לקח אותו הבן הרב חיימי לתפילות אצל הרב אליהו והחיד"א בהר המנוחות. החכם מתפלל עד לב השמים. על צרות עם ישראל, הגאולה, צרות אחרים. שום מילה על הבשורה שקיבל רק לפני שעה. משם לקבר רחל. והחכם בבכיות אצל אמא רחל. שתחזור העטרה לעם שכינה, שישתלקו שונאיהן של ישראל, שישרה הקב"ה שכינתו עליהם. אפשר עוד להתפלל! מילה לא על עצמו.

מלמד את החיילים רמב"ם

הייתי במחזור ראשון של הגמ"ר שומרון. מפקד אימון ההקמה היה קצין שעד אז לא הכרתי, ישועה בן שושן. הוא העמיד את החיילים מסביבו, פתח את הרמב"ם והקריא על היוצא למלחמה ישים נפשו בכפו שנעשה את האימון בכל לבבנו ובכל נפשנו. העלה אותנו לגובה 30,000 רגל לתחילת האימון.

אני שגדלתי בין רבנים לא ראיתי בימי חיי אדם כמותו. דומה עלי הצער שהרגשתי בהלוויתו לצער שהרגשתי בהלוויתו של סבי זצוק"ל.

מי שלא ראה את עיניו לא ראה עיניים בוערות באהבת ה' מימיו. דומה כאילו גחלת בוערת בתוכו והעיניים – הן רק הראי לבערה הזו.

כולו מכף רגל ועד ראש ציור מדויק של לשון הרמב"ם: כיצד היא האהבה הראויה, הוא שיאהב את ה' אהבה גדולה יתירה עזה מאוד עד שתהא נפשו קשורה באהבת ה', ונמצא שוגה בה תמיד כאלו חולה חולי האהבה שאין דעתו פנויה מאהבת אותה אשה והוא שוגה בה תמיד, בין בשבתו בין בקומו בין בשעה שהוא אוכל ושותה. יתר מזה תהיה אהבת ה' בלב אוהביו, שוגים בה תמיד כמו שצונו בכל לבבך ובכל נפשך.

אמירת סליחות המרכזית בכותל המערבי

כל שנה היינו מתקשרים לביתו של חכם ישועה לבקש שיגיע להתפלל עמנו בתפילת הסליחות המרכזית בכותל המערבי (תפילה שאנו שותפים בה זו השנה השישית). גם השנה התקשרנו, "הרב ישתדל" אמרה לנו רעיתו, ולא יספה. לעיתים התפילה בכותל הייתה מתנגשת עם הזמן בו היו מארגנים תפילה במערת המכפלה, היה חכם ישועה זצוק"ל מיצר על כך ואומר בטרוניה "ומי ילך להתפלל אצל אבא ואמא?".

מצמיח קרן ישועה

גם בתוך הרעש וההמולה מתייחס לכל יהודי

לפני כמה שנים חלטה מישהי "במחלה". בשנה שעברה בסוף תפילת הסליחות בכותל, נגשתי לחכם ישועה ובקשתי שיתפלל ויעתיר בעדה. בתוך הרעש וההמולה כשהמוני בית ישראל מגיעים לבקש את ברכתו, שרים וחברי כנסת עומדים מסביב, עמד לו חכם ישועה זצוק"ל, כאילו לא שת ליבו לכל אלה, מכוון את ליבו לדאגתנו, עיניו מביעות את כאבו על צערנו. הוא עומד עוצם עיניו בתפילה ועוברות הדקות הוא עדיין עוצם את עיניו ופניו הולכות אט אט ומאירות, "תזכו ותחיו ותראו ישועה בקרוב". זכינו וראינו בחוש איך נתקיימה ברכתו של אותו צדיק.

קלסר עם זכויותיהן של ישראל

כשנתבקש סבא הרב מרדכי אליהו זצוק"ל למרום. הגיע במרוצה חכם ישועה בן שושן ובידו קלסר. "הרב", כך הוא אמר. "ביקש ממני לכתוב את הזכויות של עם ישראל בדור הזה. לכתוב ולטעון כעו"ד כלפי רבוננו של עולם שאנחנו דור שכולו זכאי". "את הקלסר הזה", הוא המשיך. "אני מבקש שתטמנו עם הרב". וכך היה.

לא היה מראה את ייסוריו

כאבים גדולים היו לחכם ישועה מהפציעה שנפצע כלוחם בסיירת שקד, עד שלעיתים היה בולע טיפות של "נפט" על מנת להרגיע את מכאוביו. ופניו של איש אלוקים ומלאך ה' מאירות תמיד בשמחה על עם ישראל ועל גאולת ישראל.

זכרונות ועובדות מר' דוד ברוקנר

מהנהגותיו בענייני ברית מילה

זכינו שיהיה המוהל של בננו הבכור. הוזהרנו מראש: הרב מחמיר מאוד בכל הקשור לצהבת. אכן, מצאנו עצמנו, הורים טריים ונרגשים, עם ילד צהבהב קצת, נוסעים לבדיקות בילירובין מדי יום, ומתקשרים לרב עם התוצאות, לשאול אם אפשר לקיים את הברית במועדה או לא.

יום לפני שהתקיימה הברית, כשנראה שהמגמה תאפשר לקיים את הברית בקרוב, עברנו בביתנו שיראה את התינוק. בזמן שהתינוק אכל – קיים בי הכנסת אורחים בשיחה לבבית.

מצמיח קרן ישועה

סיפר לי עד כמה חשוב להיזהר בעניין הצהבת. סיפר שיש שמלים גם ברמה גבוהה מעט יותר. נקב במספרים המקובלים לדירוג. "ויש ברמה כזו, ויש בכזו. ואמר לי מישהו שהוא מל גם ברמה כזו וכזו – אמרתי לו: אתה שופך דמים!".

מיד כשהיה אפשר, בדחייה של יומיים מורטי עצבים, אורגנה הברית במהירות. היה ברור לנו שצריך לדאוג לרב למונית או להסעה. התקשרנו כשעה לפני הזמן שנקבע, כדי לתאם את העניין, ונענינו שהרב כבר יצא לדרך – ובאוטובוס. לא ידענו את נפשנו.

גם אחרי הברית – יצא לפני ששמנו לב, וחזר בעצמו באוטובוס.

לא הסכים לקחת כסף עבור הברית כלל, ואפילו על הנסיעות וטרחתן. הצלחנו להעביר לרבנית מאה שקלים. התביישנו מאוד שזה כל שכרו מאיתנו. ניסינו להעביר בדרכים אחרות, ובשידול על ידי שכנים טובים שלו, קרובים אליו, ולא היה עם מי לדבר. בסוף הלכו השכנים לביתו, והשאירו שם מעטפה עם עוד סכום, גם לא גדול במיוחד. אחרי כמה זמן דפקו על דלת ביתם עם המעטפה שהשאירו: "שכחתם אצלנו כסף...".

מחזק ומעודד את תושבי גוש קטיף

בגוש קטיף היה בתוך רשימת הרבנים הקיצונים שכניסתם נאסרה. בכל זאת פשטה השמועה בנצר חזני – חכם ישועה הגיע. הרב הגיע לערוך ברית ביישוב – אפילו איני זוכר אם באישור מיוחד לשם כך, או שגם הוא 'הסתנן'. הסתובב בינינו מספר ימים שם, שבת חזון, תשעה באב. הוביל תפילות רבות, חיזק באמונה. יד השם לא תקצר, אפילו בתוך צרה גדולה. סיפר את מעשה פציעתו הקשה בקרב מול קציני הקומנדו המצריים. הדגים לנו בידיו את המרחק הקטן שהיה בינו לבינם, ותיאר איך מדיו נפרמו מהקליעים שירו עליו, והמחסנית של נשקו חוררה. ארבעה קליעים חדרו לגופו, אחד מהם אל תוך ריאותיו. משם לקחוהו לבית החולים. וסיפר שהגיע לשם מחייד. "הרופאים אמרו לי: במצב כמו שלך – איך אתה מחייד? עניתי להם: אם הייתם איפה שאני הייתי, ויוצאים משם בחיים, גם אתם הייתם מחייכים...". והוסיף – "והנה אני פה, חי ושלם". ענה מישהו: "אבל הרבה אחרים שהיו שם לא חיים...". הניף בהכנעה את ידיו, בשתיקה. והוסיף: "אבל אני פה". כאילו אומר: מה אפשר לעשות. אבל יד השם לא תקצר.

עוד יש מה לספר על אותם ימים שם. די בזה.

ספירת העומר עם כוונות

פעם באתי אליו בימי ספירת העומר לשאול משהו. הרבנית פתחה את הדלת. הרב עוד בספירת העומר, אך מסיים תכף. אתה יכול לשבת בינתיים. ישבתי לידו. עומד על יד הסטנדר, בריכוז ובדבקות, עם סידור הכוונות הגדול, הופך עמוד אחרי עמוד. אחרי כעשרים דקות סיים, שם לב אליי, פנה לשאלתי. זה אכן היה תכף – סדר ספירת העומר על פי הכוונות היה לוקח כשעתיים מדי יום.

מצמיח קרן ישועה

לפני כמה שנים, כשלקה בליבו בתוך ימי ספירת העומר, ספר ככל הסדר והכוונות בו ביום שהובהל לבית החולים כשהוא שוכב על המיטה. למחרת כבר ספר בישיבה, וביום שאחריו – חזר לספור בעמידה.

עשרים הדקות הללו של הישיבה השקטה לידו, כשהוא מרוכז בכוונותיו, היו כאילו ביקור פרטי בעולם אחר.

”מה שם ביתך?”

כשהלכנו פעם אחת עם אישתי לקבל את ברכת הרב כשאמרתי לו את שמי הוא שאל, ומה שם ביתך? אז אמרתי את שם משפחתי, ושוב שאל ומה שם ביתך ואז הבנתי שהרב מתכוון לשמה של אישתי. ענוותנותו בשמירת הפה מאוד הפעימה אותי.

כל הנהגתו בפשיטות וענווה

כל שיחה ומפגש איתו היו כמו פגישה עם עולם אחר. הוחזק לאחד מגדולי המקובלים והצדיקים שבינינו, ובכל זאת כל שיחתו הייתה תמיד בפשיטות ובצניעות, כביכול בגובה העיניים. דיבורים של אמונה פשוטה, של דבקות בהשם, של חביבות המצוות וארץ ישראל. תמיד בהארת פנים, בנקיות הדעת, בשמחה, באנרגיות שאין גם אצל צעירים חזקים ובריאם.

מצטער בצערן של ישראל

בתקופה שלאחר שאחי הצעיר נפטר בפתאומיות, יצא לי להיפגש פעם עם אחת מאחיותיי בירושלים, ולקחתי אותה אל הרב, לדבר קצת על מה שיושב על הלב (היא הייתה אז בערך בגיל שבע-עשרה).

כשסיפרתי למשפחה כעת שהרב נפטר היא הזכירה את העניין הזה, וסיפרה שמאוד הרשים אותה, וזכור לה עד היום, איך רב גדול כמוהו הקשיב לנערה צעירה כמותה, והתעניין מאוד. גם אני זוכר שהיה אפשר לראות כמה כואב לו, וכמה הוא משתתף בצער שלנו. באותה הזדמנות, כעין ניחום, הוא קרא לנו מפירוש האור החיים על בראשית מז כט, על עניין תפקיד הנשמה בעולם הזה.

ספרי תהלים של הרב גורן

בתקופה שבה אספתי סיפורים על הרב גורן שאלתי גם את הרב אם יש לו סיפור או זיכרון. הוא סיפר שהרב גורן ביקר אותם פעם בתעלה, בתקופת מלחמת ההתשה, ושתוך כדי כך התחילה הפגזה והרב גורן לא פחד כלל, אלא חילק לכל החיילים ספרוני תהלים

מצמיח קרן ישועה

וחיזק על אמירתם (מן המפורסמות שהרב גורן היה מחלק לחיילי צה"ל ספרוני תהלים קטנטנים).

כמדומני שהרב ישועה סיפר שאחר כך, בסוף הביקור, הרב גורן השאיר אצלו ספרוני תהלים, שיחלק אותם לחיילים.

(לצערי לא רשמתי מיד את פרטי המעשה, ואולי אחרים, קרובים יותר אל הרב, אם שמעו ממנו על כך, ידעו לדיוק ואולי להוסיף).

ותמיד כפלא מעולמות אחרים, ממקור חיים אחר. וכעת איננו עוד בינינו, כי הלך אל עולמו.

נזכה שיהיה מליץ יושר בעדינו ובעד עמו ישראל לחיים, לאחדות ורחמים גדולים.

ת.נ.צ.ב.ה. אמן.

מצמיח קרן ישועה

הספרו של הרה"ג גלעד בן שושן שליט"א בהלווית אביו חכם ישועה זלה"ה

ערב שבת ואין זמן להאריך.

אבא, לפני שעתיים קראת קריאת שמע, אמרת "יושב בסתר", וידוי, "אנא בכח", אמרת את הפסוקים "יעלו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם", וסיימת "יהי רצון שיבנה בית המקדש במהרה בימנו".

שרים לך עכשיו בשמים "כה אמר ה', זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולותייך, לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה".
אתם יודעים, אתם יודעים מה זה להאמין ב'ה' בארץ לא זרועה???

זה לבטוח בה'!! כשאבא מחכה בהמתנה שתפתח הדלת של הרופא ויבשר לו את הבשורה האיזומה של המחלה, ואבא מחזק אותנו ובוטח ב'ה'.
אמרת לנו: כשעמדנו בתעלה, מול מאות טנקים ומטוסי מיגים, שהיו ערוכים כמו מסדרי נצחון, היה פחד, אימה וחלחלה, עמדתי ואמרתי לחיילים "כי תראה סוס ורכב, עם רב ממך, לא תירא מהם! כי ה' אלוךך עימך!".

מה אתם מפחדים? אמר לנו אבא במהלך ההמתנה לרופא, וגם אחרי שהרופא בישר לו, הושיט את ידו לרופא בחוזקה ואמר לו: "אינני דואג כלל!!".
זהו "לכתך אחריך במדבר בארץ לא זרועה!!".

היום הזה יצאה יד מהשמים וקיבלה את המפתחות שזרקו הכהנים ואמרו "אם לא הצלחנו להיות נאמנים לביהמ"ק...", היום הזה יצאה היד וקיבלה את נשמתו של אבא, מה אנחנו לא ראויים שאבא יתפלל עלינו כאן? כולנו היו ישנים בלילות והוא היה מתפלל, מה אנחנו לא ראויים שיתפלל עלינו?

לא!! לא!! לא!! אבא עלה בסערה השמימה להתפלל עלינו שם עם כל רבותיו, חכם מורדוך, הרב דוד לניאדו, הרב גץ, הרב מרדכי אליהו, ושם מתפלל עלינו, אך עתה ללא צילו של גוף.....

כשאמא רצתה להביא לאבא פתקים לתפילות על שמות הילדים והנכדים, אמר – מעולם לא התפללתי על עצמי רק על כלל ישראל.

סיפורים שסופרו בימי השבעה

נכתב ע"י ר' אברהם אזנקוט

ר' אליהו: לאחר הפציעה במלחמה הלכנו לבקר אותו בבית חולים, ואמא שלו, של חכם ישועה, בירכה אותנו "תודה שבאתם לבקר את בני תראו איך הוא ניצל, תגידו תהלים, תתפללו". ולא הזכירה לא את הפציעה ולא את המלחמה, אלא את ישועת ה' שהציל את בנה. וכך עשינו, התפללנו וקראנו תהלים, וכך עם הידיים הפצועות ישב ולמד שנים רבות אע"פ שמצבו היה קשה מאוד ופציעה קשה חבלה את ידיו ישב והתמיד בתורה הקדושה. אשריו שגדל בכזה בית המחנך לתורה ומצוות וישועת ה'.

ר' חיים בן שושן: הוא חי ככה כל החיים, "על חטא שחטאנו בזדון?? מה פתאום, לא יהיה מעולם! והייתה כוונה למסור נפשו על קדושת ה', ולא עזב עד שהרגיש ממש שמוסר נפשו על קדושת ה', פניו היו לוהטות כאש באותו רגע, כמה אלוקי טובות גמלתני, תבער האש בליבי.

אם יש גיבור ישראל זה חכם ישועה בן שושן, תמיד היו לו ספרים לדרך, ש"ע קטן, זהר קטן וכו' ותמיד היה לומד בהם. מסופר שבמלחמה לקח איתו את השולחן ערוך ותמיד היה נפתח לו משמיים באותו מקום שהיה צריך, ונפתח לו במלחמה "מי שנפצעה ידו איפה יניח תפילין" וכן במנחה של שבת חלם שקוטעים לו את היד.

כשהיה בכלא ואמרנו איתו נשמת כל חי כל שנה, אמר שכל יום ויום זוכה בתפילה להרגיש מהו "השם נפשנו בחיים ולא נתן למות רגלנו". ואמר, זכיתי כמה וכמה פעמים להכיר את מידת חסדו וטובו של הקב"ה, "זכיתי לרגעים רבים רבים להכיר את חסדו וטובו של הקב"ה עמנו והיו עיני זולגות גיל ושמחה", הלב הטהור שלו דיבר מתוכו.

כל שנה ושנה בתאריך של הפציעה והשחרור ובתאריך של הקוצב לב, היה מארגן מניין בכולל וקורא יחד "נשמת כל חי", "השם נפשנו בחיים ולא נתן למות רגלנו".

אמר ר' חיים, אבא שלנו עלה לשמיים עם ברזלים בגוף, הקליע ברגל שנכנס לו בניסים גלויים לא שבר לו את הרגל כי אם הוא היה שובר לו את הרגל הוא היה נופל ומת. "אותות ומופתים באדמת בני חם", מה אני יגיד לך? אמר הרב, רואים שהאדמה היא אדמת בני חם, אדמה חומה כזו, כורכר.

אבא היה אוהב להזכיר את מה שיצחק היה אומר שבשנה השישית היו לוקחים את הגפן למכון וולקני והיו רואים שפי 3 אחוז העצים היו מניבים פרי, והיה מספר את זה להראות את דברי התורה כמה הם אמת וקיימים, שנאמר "וציויתי את ברכתי ועשת התבואה לשלוש שנים".

מצמיח קרן ישועה

במסדרון במיון אמר הרב, כמה זיכה לנו הקב"ה, כמה חסדים זיכה לנו הקב"ה "כמו שאומרים בסליחות "שמך נקרא עלינו, שמך נקרא בקרבנו", ואמבולנסים מגיעים ופצועים, והרב "שמך נקרא בקרבנו" בתוכנו, כמה זיכה לנו הקב"ה, וכל אחד שהגיע בדרך אותו הרב, את האחיות אחת אחת בדרך "מה שמך? חנה שתזכי להיות כחנה הנביאה".

הרב הביא לר' אברום שפירא כבש¹, אמר ר' אברום 80 שנה אני כהן ועדיין אף אחד לא קיים לי את זה.

התקשר אלינו הרב ושאל האם יש לנו ציפור, קן ציפור? ביצים? אני רוצה לעשות שילוח הקן.

לא אמות כי אחיה ואספר מעשי י-ה. אני רוצה לחיות אמר הרב באחד הלילות, הרב צבי יהודה אמר "אני רוצה לחיות".

כשהרב אליהו נפטר הוא היה אצל ר' ישמעאל כהן גדול ואמרו לו שהרב נפטר. והוא היה באמצע תפילה, וכשסיים אמרו לו שוב, אז הוא אמר להם "הם חשבו שלא שמעתי מה הם אמרו לי, אבל אני שמעתי ואני ממשיך להתפלל ולייחל כי אני בטוח בה', הרב מלומד בניסים ואני מאמין שיעשה גם ניסים עכשיו, אז אני ממשיך לייחל ולצפות".

בשבת האחרונה של הגירוש בנצר חזני במנחה של שבת התפלל והיה בוער בעצמותיו, "מה הייתי עושה להם" היה אומר. תן לי רק אוגדה ואני רומס אותם! הרב אמר לבנו, תדע לך, אם רק רוצים, יכולים! יכולים! זה עניין של אם רק נרצה! היום אפשר לבנות את בית המקדש, הכל עניין של רצון. וכך המשיך בלהט. ואפי' שנתנו כבר פקודה להרוס את הבתים המשיך הרב והתפלל. (סיפורים בין הרב חיים וגלעד חבר המשפחה).

פעם שאלתי את הרב, הרב במשנה ברורה שצריך בתקיעות שידעו את הכוונות לתקיעות, אז הרב הסביר לי את הרמב"ם בהלכות, ואז אמר הרב "תביא לי את הסידור" ופתח הרב את הסידור ועמדו שערות ידיו ואמר לי, תראה מה זה שכתוב "סמר מפחדך בשרי".

כשהוא היה קצין הגמ"ר הוא חילץ צעירה יהודיה מהכפרים, הוא בא לרב קנוהל ואמר לו, אני צריך את העזרה שלך.

הייתי ניפגש איתו כמה פעמים שבאתי לשוק, הוא ראה אותי, רצתי אחריו לנשק לו את היד והוא ברח, עד שהגעתי אליו באתי לנשק את ידו והוא אמר לי- בשום אופן, בשום אופן! "פעם אחת הצלחתי אבל".

¹ כנראה לקיים מצוות זרוע לחיים וקיבה.

מצמיח קרן ישועה

הרב דודי דודקביץ: יום שישי ב-11 בבוקר טילפנתי אל הרבי ממכנובוקא, אתה יודע על ר' ישועה, מאיפה אתם מכירים? שאל הרבי ממכנובוקא, מאחת הבריתות ענה הרב דודי. אני (הרב דודי) מבקש מהרבי שיתקשר אליו להגיד לו שנה טובה, והרבי אמר בטח! תן לי מיד את המספר, זה היה חריג, בד"כ הרב ממכנובוקא לא מתקשר אך לחכם ישועה התקשר.

בבית חולים היה את בנו ר' חיים ששמע את השיחה, ואמר לו חכם ישועה, בע"ה שאפגוש את 'הרבה' ואני מברך אותו בשנה טובה וקדושת השבת שעתה יורדת תשרה בכם שמחה וקדושה, והוא בירך אותו עוד ועוד וממש התעורר לחיים מהברכה הזו, ממש חיים חדשים שנכנסו בו.

הרבי מערלוי ביקש ממנו שיעשה לו פדיון נפש. באחת השנים שהרב דודקביץ נסע איתו לרבי מערלוי, והרב עם חולצה פשוטה כהרגלו, כפתור פתוח, והרבי מערלוי לומד עם תפילין. ברגע שהרבי מערלוי ראה את חכם ישועה הוא קפץ מהמקום בשמחה ובמהירות, הגיע לחכם ישועה וביקש ממנו שיסביר לו משהו שהוא למד. כמובן שהייתה שיחה חמה באורך, וכשהאדמו"ר יצא עם חכם ישועה כל הילדים ראו אותם וברחו לכל הכיוונים, אמר להם הרבי, תבואו מיד, תורידו את הראש ותבקשו ברכה. וכל הילדים הגיעו, הורידו ראשים וחכם ישועה בירך את כולם.

בפעם אחרת הזמין אותו הרבי מערלוי לאירוסין של בתו, ובליווי החוצה כל החסידים יצאו וליוו אותו, וחכם ישועה התחיל ללכת לכיוון תחנת האוטובוס (כהרגלו), והרבי מערלוי תמה "אין לך נהג?" והרב בענווה, לא, אני באוטובוס, ככה אני רגיל. מיד קרא למישהו שיסיע אותו.

סיפר הרב דודי: בשנה שחידושי הרי"ם נפטר, באותו שבוע אמר התפארת שלמה אני יתבקש לישיבה של מעלה. חידושי הרי"ם נפטר והוא ירצה שליח ציבור לקבלת שבת למעלה, והוא ירצה אותי. באותו יום שישי נפטר התפארת שלמה, והרב אמר, כאילו חטפו אותו ללמעלה.

מספר ר' חיים: בזוהר כתוב שקודם ראש השנה שלשה ימים היה מביא את התוקע להתכונן לתקיעות, וכך הרב עלה לישיבה של מעלה לתקוע. תקיעותיו היו להפליא, כבר בגיל 13-14 היה תוקע בשני מניינים. ואח"כ בכוונות עם השופר והחצוצרות. מסתמא עומד גם שם ומשמש.

מצמיח קרן ישועה

מאמרים שכתב הרב אריאל לוי שליט"א איש חברון תובב"א

מאמר א'¹

מצמיח קרן ישועה

אהבה בתענוגים, אהבה בלי קץ וגבול אהב חכם ישועה חי בן שושן את הקב"ה.

"שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב!" היה חכם ישועה שמח בכל מצווה ומצווה והיה שרוי כולו בתוך המצווה. במתינות, ביישוב הדעת בעוצמה ייחודית ובדבקות מוחלטת בה'.

היה עולה ועולה, עולה ומתענג על ה'. העונג שהיה לו לחכם ישועה בקיום המצוות היה מרומם את כל סביבתו, את העולם כולו. כל מציאותו הייתה כיסופים לגאולת ישראל.

לא היה לו שום דבר בעולמו מלבד לעשות את רצון ה', לעשות נחת רוח לה'. לאקמא שכינתא מעפרא. גם כשהיה מברך "שהכול נהיה בדברו", היה כולו בתוך הברכה, בדבקות עליונה.

מצוות ברית המילה הייתה חביבה עליו עד מאד, והיה מכתת רגליו במסירות נפש למול ילדי ישראל. בברית המילה היה מכוון כוונות ומוסר את נפשו, ואמר שהיה צריך לעצור את עצמו בכוח לפני ש"לא יהיה מי שימול"..."כמעט ויצאה נפשו בדבקותו העילאית בה'!

לפני ברית המילה לא היה אוכל כלום באותו יום. גם אם המילה הייתה בשעות אחה"צ.

מעולם לא הסכים לקחת כסף! גם אם טלטל את עצמו בדרך ארוכה. פעם הפצרתי בו שייקח קצת כסף. הוא ענה ואמר בתקיפות: "אני לא לוקח כסף על מצוות!" לקח אותי לצד, וסיפר לי: פעם מלתי ילד של אמריקאי עשיר, ואביו הביא לי תיק ג'יימס בונד מלא שטרות של דולרים. אמרתי לו: "אני לא לוקח כסף על מצוות!"

כל חייו של חכם ישועה היו אך ורק לשם שמיים. לא היה מעניין אותו כבוד, לא פרסום ולא קריירה. לא היה לו שום אינטרס, שום צד אישי. חי בפשטות, בדירה קטנה. נקי וצדיק.

¹ כ"ט אלול תשע"ח.

מצמיח קרן ישועה

היה לו מנוע פנימי לבבי חזק שמעולם לא נגמר. גם עם קוצב לב, היה מכתת רגליו לתפילות במערת המכפלה, בקברי צדיקים בצפון, להתפלל על עם ישראל. על גאולתן של ישראל. הכול בדבקות עצומה בה', בהתמדה שלא ניתנת לתיאור. בהצנע. בענווה.

הייתה לו לחכם ישועה עוצמה של תורה שחודרת כליות ולב. כשהיה אומר דברי תורה, היו הדברים נחקקים בלבבות השומעים הדק היטב. פעמים והיה אומר: תחזור שוב! על משפט בדברי הגמרא, או בדברי רש"י. והיו הדברים שמחים כנתינתן מסיני. בהסכמה לחוברת התפילות "לישועתך קויתי ה'" שהוציא חכם ישועה כתב עליו חכם מרדכי אליהו זצ"ל: "שאהבת התורה יוקדת בקרבך"

את האהבה הגדולה שלו לארץ ישראל לא ניתן לבטא במילים. היה נטוע כולו באדמת הקודש של ארצנו הקדושה, מעולם לא יצא ממנה! קשר מיוחד מאד היה לו לירושלים עיר הקודש. כולו כיסופים לגאולה.

חכם ישועה אהב את ניגוניו של רבי שלמה קרליבך, והיה מנגן אותם בדבקות עם הכוונות שהיה מכוון.

הכבוד שהיה לו לתלמידי חכמים, הערכה לגדולי התורה מכל הגוונים, הוא לימוד בפני עצמו.

חכם ישועה ביטל את עצמו לחלוטין למורנו ורבנו חכם מרדכי אליהו זצ"ל שהעריך ואהב אותו עד מאד. סיפר הרב יוסף, בנו של מרן הרב מרדכי אליהו זצ"ל, שהיה בא חכם ישועה לביתו של חכם מרדכי והיו ממתקים סוד ביחד. עיתים והיו יושבים ושותקים ומביטים זה בזה. סוד שיח שרפי קודש.

סיפרו בניו הקדושים איך היה חכם ישועה אומר את הפיוט "לך אלי תשוקתי בערב יום הכיפורים" והיו עיניו זולגות דמעות של כיסופים לה'.

איך היה שמח אחרי קדושת כתר בחג השבועות, ואמר שהלך אחר כך ברחוב והרגיש כמו מרחף באוויר. עוצמות של דבקות בה' שאין לתאר ולשער.

כמה אהבו אותו גדולי התורה. הרב צבי יהודה נישק אותו בבית הכנסת. הרב יצחק כדורי אהב וחיבב אותו עד מאד.

לפני שהתגייס לצה"ל הלך להתייעץ עם הגאון הרב יוסף שלום אלישיב זצ"ל, שאמר לו: "אני במקומך הייתי הולך לצבא". וגם כשהיה בצבא היה נלחם באויבי ה' בעוז ובגבורה, היה

מצמיח קרן ישועה

קצין בצבא הסיירת שקד ונלחם במלחמת יום הכיפורים. במלחמה נפצע והיה גופו הזך מנוקב מכדורים. 45 שנה סבל כאבים שהביאו שינה מעיניו, וקיבל הכול באהבה. באחרית ימיו אמר לבנו הקדוש: "תמצית חיי היא: וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלוקים, אין עוד מלבדו!"

כל עבודתו את בוראו הייתה בקדושה ובטהרה. העיד על עצמו ש"מעולם לא פגם, לא במחשבה, לא בדיבור ולא במעשה" חכם ישועה לא יכל לסבול את צער השכינה כשיש שיקוף על הר הבית.

נעצר במחתרת היהודית, ישב בכלא כמעט שלוש שנים על מסירותו להרמת קרן עם ישראל.

לפני כמה חודשים, כאשר הרוחות סערו והלבבות כאבו על פתיחת בריכה מעורבת בקרית ארבע, ביקשו מבנו חביבו לספר לאביו, ואמר הבן: אבא לא מרגיש טוב. בשורה כזו עלולה להכאיב ולצער אותו והוא עלול חלילה להסתלק מן העולם מרוב צער! לאחר מכן, כשנודע לו הדבר, סיפר לבנו איך כשרצו לפני שנים רבות לפתוח בריכה עם פריצות בירושלים, יהודים מחו ומסרו נפשם ונעצרו שוב ושוב, עד שהוסרה החרפה מעיר.

פעם כשנסע באוטובוס בירושלים ראה שם ערבי ארוך שהציק לבת ישראל והטריד אותה, ניגש אליו ונתן לו אגרוף בעוצמה גדולה. כבודם של ישראל. הציל הרבה בנות ישראל מידי ידי ערלים.

לאחרונה גברו יסוריו, ואמר שהוא מקבל את הייסורים באהבה כדי "לכלה פשע ולהתם חטאת מעל כל עם ישראל"

ביום שישי ערב שבת פרשת ניצבים, אמר חכם ישועה וידוי, קרא קריאת שמע, אמר יושב בסתר, ועלתה נשמתו הטהורה השנייה. רוכב ערבות שש ושמח בבוא אליו נפש נקי וצדיקים. הלואי ונירש מתרומיות מידותיו. זכותו יגן עלינו אמן.

מצמיח קרן ישועה

מאמר ב²

מצפים לישועה

בימים מיוחדים אלו, עשרת ימי תשובה עליהם נדרש הפסוק "דרשו ה' בהמצאו, קראוהו בהיותו קרוב", אנו מוסיפים בתפילה גם בקשה על חיים. "זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים כתבנו בספר חיים למענך אלוקים חיים". איננו מבקשים מה' רק חיים לגוף, אלא קודם כל חיים לנשמה. מה טעם לחיים בלי עשיית רצון ה'? איזה חפץ יש בחיים כאלו?

יש מי שחי את חייו בתרדמה. לא נותן מוזן לנשמתו הכמהה, הצמאה לדבוק בשרשה, בחי החיים ברוך הוא.

ויש מי שאמנם זכה ושומר תורה ומצוות, אך לא תמיד בראש מעייניו ובגולת הכותרת של חייו עניין הדבקות בה'. מה לעשות, עולם השקר מתעתע בנו, מסיח דעתנו מן העיקר. לכן כה חשוב לשאת עינינו לגובה, להיזכר במי שזכה וחייו חיים אמיתיים, שראוי להיקרא עליו שם "חי"!

כזו הייתה מסכת חייו של המקובל האלקי רבנו הצדיק חכם ישועה חי בן שושן זצ"ל. הוא צופה הישועה, פועל ישועה, כתר ישועה, והוא היה חי במלוא מובן המילה.

מילדות הכיר והשיג חכם ישועה את נועם אור ה' יתברך, והתשוקה האהובה ביותר עליו הייתה להידבק בו יתברך. גדל בירושלים של מעלה, למד תורה אצל ענקי עולם. אצל רבי דוד לניאדו. אצל חכם מורדוך עטיה. הסתופף בצלו של ה"בית ישראל" מגור.

העיד על עצמו שלפעמים מרגיש שכמעט ותצא נפשו מחמת התשוקה להתדבק בנועם אור ה'.

בהלוויה הזכיר בנו הקדוש רבי חיים שליט"א, כמה אהב אביו את פירוש אור החיים הקדוש על התורה. כמה היה חוזר ומשנן את דבריו הנפלאים על הפסוק "ויכולו השמיים והארץ": "יש לך לדעת, שאין תשוקה בעולם ערבה וחביבה ונחמדת ונאהבת ונתאבת ומקוה לנבראים, ובפרט לחלקי הרוחני המכיר ויודע בחינת אור האלוהות, כהדבקות באורו יתברך. ואליו יכספו כל נפש חיונית המגעת להכיר קצת מנועם אורו יתברך, תצא נפשם לחזות בנועם ה'".

כל מציאות חייו היתה לקדש שם שמיים.

² ד' תשרי תשע"ו.

מצמיח קרן ישועה

זכות עצומה, חוויה מטהרת לב ונשמה הייתה אפילו רק בראיית פניו הקדושות! כולו מפיק אורה! כל שכן שהייתה זכות עצומה ומרשימה לראות ולשמוע אותו בשעה שאמר קדיש או מתפלל. והיה בבחינת "כל עצמותיו תאמרנה ה' מי כמוך".

כל שכן שהייתה זכות ורוממות לראותו בשעה שהיה מתפלל, לומד תורה, נוטל לולב, יושב בסוכה, מדליק נרות חנוכה, מברך על המילה, מקפל את הטלית, מברך את ישראל באהבה ובסבלנות....

לימוד עצום היה לראות איך הדבקות העצומה שלו בה' לא מנותקת מחיי המעשה.

כיבוד ההורים שלו היה הפלא ופלא.

הרגישות שלו לצער הזולת מישראל, יהיה מי שיהיה, גם היא לימוד בפני עצמו. עם כל אהבתו לתורה הקדושה והתמדתו בה, היה יכול לשבת עם שבורי לב ולחזקם ולעודדם משך שעות רבות.

לפני 21 שנה כשהייתה לי שאלה בהלכה ומו"ר חכם מרדכי אליהו לא היה בעיר, נסעתי לביתו של חכם ישועה. הוא אמר קודם שרוצה לנגן בכינור, לקחני לספסל מחוץ לביתו וניגן כמה ניגונים. אח"כ נסע עימי לביתו של הרב אייזנברגר מו"צ דחסידות צאנז, להתייעץ עמו בהלכה.

התביישתי מאד שהטרחתי אותו, וביקשתי סליחה. הוא ענה בהתלהבות: "מצווה רבה! שמח לעזור ולסייע.

לפני כשמונה שנים כשעברנו תקופה מורכבת, פעם כשבאתי לביתו, היה אז סובל מדלקת באוזניים. ישב בחדר הפנימי מוטה על צידו ולומד משניות. ביקשתי אז ממנו ברכה בשביל חברנו איל נוקד ז"ל שהיה אז חולה (איל היה קשור מאד עם חכם ישועה שאהבו אהבה גדולה, הקשר ביניהם הוא נושא לסיפור בפני עצמו, בע"ה), סיפרתי לו את מצבו הקשה של איל. נתן חכם ישועה את עיניו, ושאל: "ואתה, מה איתך? איך אתה מרגיש?" ושאלני על הבן המיוחד, נתן כמה עצות שמאד הקילו על הלב הנשבר לאורך זמן. עודד, חיזק באמונה ובטחון.

פעם המשטרה פשטה על ביתו של חתן צעיר בקדומים באישון לילה ועצרה את החתן, דבר שגרם לו ולאשתו צער גדול מאד. אחרי תקופה הלך אותו חתן ושאל את חכם ישועה אם הוא (החכם) מוחל לאלו שציערו אותו (עצרו וחקרו אותו). ענה לו חכם ישועה: אני מוחל לאלו שהם מזרע ישראל. אבל אלו שאינם מזרע ישראל, אני מוחל להם, שילכו לאלף עזאזאל!

מצמיח קרן ישועה

חכם ישועה "נתן עיניו ולבו להיות מיצר בצרתן של ישראל". היה רגיש מאוד לסבלם של אסירי ציון בציון. היה מעודד את משפחות האסירים. נסע לשיחת עידוד וחיזוק עם שמואל מידד (זנגי) למשפחות האסירים.

זכורני לפני כ-18 שנים, באירוסין של בנו רבי אברהם, באותו יום החליטו בג"ץ לא לשחרר את יורם שקולניק למרות שהמדינה נתנה לו חנינה (קיבל מאסר עולם על חיסול מחבל שבא לרצוח יהודים בסוסיא). חכם ישועה ישב באירוסין, ולפתע הרים את קולו ואמר דברים חמורים על בית המשפט. (קשה לפרט בדיוק את המילים)

כל שהות במחיצתו הייתה משרה יראה ורוממות. כל מבטו על העולם היה מתוך נשמתא דאורייתא.

גם הרחוקים בתכלית מקרבת ה' שהלכו לשהות במחיצתו, ידעו ש"ישנו בוודאי"! הנה יש מי שזכה לתת לעולם הזה את הפרופורציה הנכונה, לבזז לאילי הכסף והזהב, להיות אוהב אמת ושונא בצע. לשמוח בדירה קטנה ובפשטות מופלאה, ולשמוח כל כך במצוות!!

היו בריתות שפניו היו כה קורנות ומאירות! דומה היה שאין אדם מאושר ממנו עלי אדמות. ולאשר הזה זכה תוך כדי מסכת ייסורים וכאבים שנמשכה שנים ארוכות! את הכול קיבל באהבה.

חכם ישועה היה חביבו ואהובו של מו"ר חכם מרדכי אליהו זצ"ל. מרן הרב זצ"ל היה מזכיר אותו לעיתים בשיעוריו ומספר על יראת ה' המופלגת שלו.

היה ידיד נפש של מו"ר חכם יעקב יוסף זצ"ל שאהבו אהבה עזה, עוד מילדות. גם חכם יעקב הזכיר לפעמים את חכם ישועה בשיעוריו וסיפר עליו לתלמידיו ולשומעי לקחו, והיה חכם יעקב אומר תמיד לבניו הקדושים של חכם ישועה שהשתתפו בשיעוריו: "ד"ש לאבא".

חכם ישועה זצ"ל היה מקורב מאוד לרב יוסף שלום אלישיב זצ"ל, ובא לביתו לעיתים להתיעץ עמו בהלכה, והרב אלישיב היה מארחו ומשקיע בו זמן רב.

לפני שנים רבות היה לומד גמרא עם הרב עובדיה יוסף זצ"ל שחיבבו, וכששכב חכם ישועה פצוע בבית החולים, הגיע הרב עובדיה לבקרו ואף השאיל לו את התפילין שלו.

אמנם היה חכם ישועה חי עמנו כאן בעולם הזה, אך עולמו היה פנימי, עמוק ונשמתי. לא נתן מקום חיצוניות בכלל. פעם זכיתי להסיע אותו והוא שאלני על הקלטות של שיעורי הרב יעקב יוסף, ואיך אפשר לשמוע אותם, כששאלתי אותו אם יש להם מחשב, התעטף בשתיקה ולא ענה.

מצמיח קרן ישועה

באחת השמחות פנה אליו אחי ושאלו איך מתמודדים בדור הזה עם בעיות האינטרנט. חכם ישועה שתק ולא ענה. המבט שלו על העולם היה ממקום מאד מרומם ונשמת.

פעם בפורים בביתו המיוחד והקדוש, היה בחור אחד שבשכרותו ראה את קדושתו של חכם ישועה ומשפחתו, והצטער עד מאד על ריחוקו מכל הטוב האמיתי הזה. כשהתפללו מנחה והגיע למילים "ושים חלקנו עמהם ולעולם לא נבוש כי כך בטחנו", שר את המנגינה של רבי שלמה קרליבך ז"ל על מילים אלו זמן רב, בכיסופים לקדושה העליונה הנעלמת...

כמה הכרת הטוב אנחנו צריכים להכיר לאשתו הרבנית הצדקת שתחיה, שעמדה לימינו במסירות ובנאמנות.

כמה געגועים ממלאים את ליבנו לאורו העצום. כשהסתלקו מאיתנו רבותינו המאורות הגדולים חכם מרדכי אליהו וחכם יעקב יוסף זצ"ל, התנחמנו במציאותו של חכם ישועה בדורנו. ועתה, שנסתלק גם הוא, גדול כים שברינו. הלוואי ונזכה לשאוב רשמים מדמותו הכבירה, להיזכר מה הם באמת חיים אמיתיים, ולאמץ את האמת אל קרבינו. על חיים כאלו אנו מבקשים: "זכרנו לחיים, מלך חפץ בחיים!"

מאמר ג³

כשחכם ישועה קיבל הוראה לבטל פיצוץ בית מחבל

חשיבות גדולה יש לספר סיפורי צדיקים. כשאנו זוכים ומספרים סיפורי צדיקים, לומדים לשאת עינינו אל על, לשאת מבט לגובה, להתבשם מרוממותם של אלו אשר זכו להיות מקדושים אשר בארץ המה, ולשים את כל חפצינו בצדיקים האמיתיים ובאורם הגדול.

עיתים ועלולים סיפורי צדיקים להחליש אדם בדעתו, בראותו כמה הוא רחוק מעולמם הפנימי של אלו אשר רחקו מן החשבונות הרבים אשר ביקשו להם בני האדם, והתמסרו לחלוטין אך ורק לעבודת הבורא.

חשוב לזכור שמטרת סיפורי הצדיקים היא רק לרומם אותנו, שנשמח במאורות הגדולים אשר שתל יוצר המאורות בעולמנו, שנשמח שיש בעולמנו צדיקים. שנזכור כמה רחמנים הם צדיקי אמת, כמה אמוץ יש להם בנשמות ישראל. שנתחזק ממה שאנחנו יכולים לקלוט אל תוכנו מהאור הגדול של צדיקי אמת.

³ י"ד תשרי תשע"ט.

מצמיח קרן ישועה

בחסד ה' העצום עלינו זכינו בדורנו לאור גדול עצום ורב, אורו של חכם ישועה חי בן שושן זי"ע.

אפשר וחשוב לספר על גודל קדושתו וטהרתו, על אהבתו לכל יהודי, על מאור פניו וסבלנותו הרבה. אפשר לספר על אהבת התורה שלו, על הכבוד המופלג שלו לתלמידי חכמים מכל גווי עם ישראל.

אך עם זאת, חשוב לספר גם על אהבתו לעם ישראל ולארצנו הקדושה, על מסירות נפשו להרמת קרן ישראל. להלן קצת "פירורים משולחן גבוה":

סיפר הרב גלעד בן שושן על אביו חכם ישועה זצ"ל:

א. פעם השייך ג'עברי של חברון היה עריץ. והקצינים היו מדברים אליו בהתרפסות. אבי הכ"מ היה תמיד מבזה אותו, ופעם אחת ירה רימון עשן בכוונה לתוך הלישכה שלו.."

ב. הוא לא נתן לערב רב אחיזה. פעם היה צריך לפוצץ בית מחבל. פתאום בשטח קיבל טלפון "מגבוה" וההוראה – לבטל. מיד ענה: כבר מאוחר, הכל פוצץ... ומיד הכין הכל ופיצץ...

ג. היה חוק שאסור לערבי לעקוף רכב צבאי. יומא חד מושל בית לחם עקף את אבא הכ"מ. מיד הורה לנהג לעקפו וסינוור אותו שיעצור. זה הערל יצא קוצף וזועף, אך מיד קיבל שתי סטירות לחי שהחזירוהו למקומו ימ"ש.

סיפר מו"ר רבי אברהם בן שושן, בנו של חכם ישועה זצ"ל: בשבועות האחרונים, כשאבא היה בבית החולים והסביר לאחים שלי (...) דברים עמוקים, היה שם חולה ששכב בסמוך, שאל אותו החולה את חכם ישועה: מה חידוש התחדש לכם היום בבית המדרש?

ענה לו חכם ישועה בעוצמה שלו: "היום התחדש לנו חידוש ישן נושן, שצריך לעבוד את ה'!, וחזר על הפסוק שהיה רגיל בפיו: "וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלוקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, אין עוד!"

עוד סיפר רבי אברהם שכאשר לקחו את אביו על כסא גלגלים לסיוור במסדרון בבית החולים, היו שם הרבה ישמעאלים, ואמר אביו: מה זה פה? אני מרגיש כמו... צריך ל... ופירט מה צריך, ולא חשש לפרט בקול מה צריך לעשות בהם.

מצמיח קרן ישועה

סיפר רבי בניהו, בנו של חכם ישועה זצ"ל:

כשהיה אבא בטיפול שורש היה עושה זאת ללא זריקת הרדמה עקב השפעתה על הלב לאחר הפציעה. כששאלתיו כיצד מצליח לעשות את הטיפול באופן כזה אמר שלפני כן מרכז את מחשבתו בעניין מסויים ובכך תחושת הכאב מתכהה.

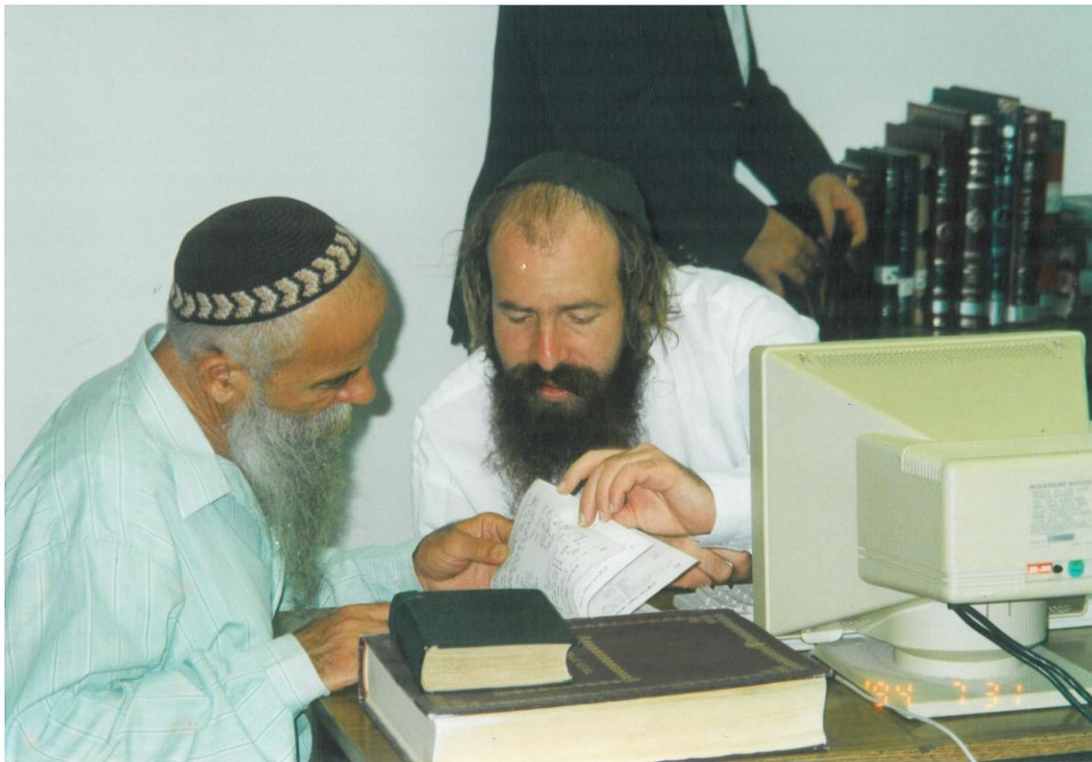
לפני כמה שנים כשאבא חזר מהרופא שיניים (פ.ק) עלה על קו 11 המגיע מהר נוף דרך בית הדפוס. בזמנו כל העובדים הערבים ימ"ש היו תופסים את החלק האחורי של האוטובוס ותופסים עליו "בעלות" בעוד שכל החלק הקדמי של האוטובוס היה מלא וצפוף.

חכם ישועה שהבין ערבית שמע את הערבים מלעזים על היהודים שהם פוחדים מהם פחד מוות. אחד הערבים התמתח לאחריו בכוונה כדי להציק ליהודיה שישבה בכיסא מאחוריו. חכם ישועה שלא סבל חילול ה' פסע לעבר הערבי והכניס לו אגרוף עוצמתי.

חבריו של הערבי התקוממו ואף אותם חכם ישועה הדף. המולה השתררה באוטובוס והאוטובוס נעצר, אנשים ניסו להרגיע. חכם ישועה הורה לערבי שהטריד יהודיה להתיישב במושב שליד החלון וחכם ישועה התיישב לידו כמי ששומר על ילד קטן. בתחנה הבאה כל הערבים ירדו מהאוטובוס...

גיבורן וסנגורן של ישראל. זכותו יגן עלינו

מצמית קרן ישועה

חכם ישועה זלה"ה עם להבדיל בין חיים לחיים חכם יעקב עדס שליט"א

מצמיח קרן ישועה

בציפייה לישועה¹

דביר עמר

סיפור חייו הייחודי של המקובל הרב ישועה בן שושן זצ"ל, שוזר בתוכו מעללי גבורה כלוחם ומפקד שהקפיד על קדושת המחנה ונפצע קשה במלחמה.

לפני כחודש עמדו ילדיו של חכם ישועה בן שושן זצ"ל יחד עמו בדלת חדרו של הרופא. טרם המפגש הם כבר עודדנו בתוצאות הבדיקה, והבינו שבעוד כמה רגעים הרופא יצטרך לבשר לאביהם שהוא חולה במחלת הסרטן. "כל שנייה הייתה כמו נצח. אבא ראה את המבט בעיניים שלנו, שאנחנו פוחדים", משחזר בנו, גלעד בן שושן. אבל האב עצמו לא חשש כלל: "אבא אמר לנו: אני זוכר שעמדנו בתעלה מול הטנקים של המצרים. היה מבהיל להסתכל עליהם, כמות גדולה אל מול הצד שלנו. באותו רגע אמרתי לחיילים: לא תירא מהם כי ה' אלוהיך עמך! ואתם ילדיי, ממה אתם מפחדים?".

ביום שישי שלפני ראש השנה, שעות לפני כניסת השבת, הלך לעולמו המקובל הירושלמי חכם ישועה בן שושן (72) זצוק"ל, לאחר שבחודש האחרון נאבק במחלה הארורה. "אבא היה חזק וחזק אותנו וקיבל הכול באהבה. בשיא הכאב, כשאפילו מורפיוס לא עזר, אמר: אני מקבל הכול בסבר פנים יפות. אחרי אמירת קריאת שמע ווידוי, אמר שלושה משפטים: אני הולך כפרה למשפחה, לעם ישראל, ויהי רצון שייבנה בית המקדש במהרה בימינו אמן. כמה שניות לאחר מכן הוא נפטר", מעיד בנו.

הרב ישועה נולד בירושלים וכבר בגיל צעיר החל ללמוד קבלה אצל גדולי המקובלים של הדור הקודם: הרב מרדכי עטיה, הרב דוד ציון לניאדו, הרב מרדכי שרעבי והרב מאיר יהודה גץ. במלחמת ששת הימים שירת בסיירת שקד תחת פיקודו של בנימין בן אליעזר. "כל התקופה שלו בצבא הוא כפשוטו נלחם מלחמות ה', בלי שיקולים אישיים או פוליטיים, רק להציל את ישראל מיד צר ולקדש את השם. פעם היה צריך לפוצץ בית של מחבל, הוא ארגן את הכול ופתאום הגיע טלפון מלמעלה לא לפוצץ. הוא אמר להם: תגידו בקשר שהבית כבר פוצץ. הוא הכין את הכול והרים את הבית", מספר גלעד, שמתאר כי בכל יום במלחמה הוא הכין את עצמו למסירות נפש ולמות על קידוש השם. "כל בוקר היה מתרחץ ומנקה את עצמו, ואומר: אם זה היום, אני מוכן. כל לילה היה יוצא לסיורים ולא היה מפחד מהמוות. החברים שלו בסיירת שקד רצו לצאת רק איתו. הוא היה עטור בתפילין וכולם ראו אותו כקמע של היחידה. היו סיורים שלא היו בתורנות שלו, והוא היה יוצא כי לא היו רוצים לצאת בלעדיו".

הקדושה בשירות הצבאי הייתה אצלו במדרגה ראשונה. "באחת המלחמות היו לחיילי היחידה של חכם ישועה רק מנות קרב לאכול. הרב אליהו זצ"ל מספר כיצד התקשר אליו

¹ פורסם בעיתון בשבע.

מצמיח קרן ישועה

באמצע המלחמה: יש ערבייה שאופה פיתות חמות והחבר'ה אוכלים רק מנות קרב. מותר או אסור להם לאכול מהפיתות? מספר הרב שמואל אליהו. "הרב אמר לו שבאותה שעה הוא למד רמב"ם בהלכות מלחמה שאומר שלחלוצי המלחמה מותר לאכול אפילו בשר חזיר, ולכן מותר. חכם ישועה אסף את החיילים ואמר להם: הרב אליהו אמר שמותר, אבל אנחנו יוצאים למלחמה. פת עכו"ם, איך אפשר? כל החיילים אמרו בקול: לא נאכל! והמשיכו לאכול מנות קרב. כשהרב היה מספר את זה, הוא כמעט היה בוכה: תראו מה זה עם ישראל".

ההקפדה שלו על קיום המצוות וטהרת המחנה, כך מתברר, גם הצילה את חייו. "אבא סיפר שבמלחמה היו חיילים שפחדו לצאת רחוק לשירותים, והוא הקפיד ליישם את מה שכתוב בפרשת כי תצא 'והיה מחניך קדוש' ובכלל זה לכסות את הצואה", מוסיף גלעד. "לכן הוא לקח את חפירה וכיסה את כל הצואה במחנה. בדיוק כשסיים, הגיעו מטוסי מיג מצריים והטילו פצצות על המחנה. הפצצות החטיאו והמשיכו הלאה. הוא ראה בעיניים איך אם זה היה מחניך קדוש נתקיים בהם זנשמרת מכל דבר רע".

במלחמת יום הכיפורים שירת כמפקד פלוגה בגדוד צנחנים ונפצע קשה בקרב פנים אל פנים מול חייל מצרי. למרות זאת, המשיך להילחם כשהוא פצוע. על הניסים שקרו לו אז, היה מודה בכל שנה. "שמונה פעמים עלה על מוקשי רכב. הוא היה זוכר את כל הניסים, ובכל פעם בתאריך שקרה האירוע היה מספר על הניסים והנפלאות". חרף הפציעה הוא הקפיד לנהל סדר יום מלא תורה וקבלה לצד החברותא שלו, ראש ישיבת השלום, הרב דוד בצרי. "חכם ישועה שאל את הרב אליהו: כל הגוף שלי מלא רסיסים וחשוב לי ללמוד קבלה, אבל קבלה צריך בטהרה. ומה אני אעשה, כשאני טובל במקווה כל הרסיסים זזים והם משפיעים עליי ואני יכול להתעלף מרוב כאב", מספר הרב שמואל אליהו. "הרב אמר: תטבול ושמישהו ישגיח עליך. חכם ישועה הקפיד ללמוד רק בטהרה".

בית המקדש מתחת לכרית

הרב ישועה בן שושן היה חבר במחתרת היהודית שפעלה בשנות השמונים, הורשע ונידון לשנתיים מאסר בפועל. "כשיוסף מנדלביץ' הלך לבקר אותם בכלא בזמן המחתרת, אחד אמר לו: בוא תראה מה יש לי מתחת לכרית, וכשהרים את הכרית ראה תמונה של משפחתו. חכם ישועה קרא לו ואמר: בוא תראה מה יש אצלי, תמונה של בית המקדש", מספרת שכנתו במשך כשלושה עשורים בשכונת מקור ברוך, הרבנית בת אל גרינשפן.

המעשים שתכנן כחבר המחתרת היו מבחינתו בעלי מימד קבלי. מספר הבן גלעד: "הרב יעקב הלל, ראש ישיבת המקובלים 'אהבת שלום', סיפר לנו שיום אחד הוא קיבל טלפון ואמרו לו שמדברים ממגרש הרוסים, וחכם ישועה רוצה לבקר אותנו. הוא הגיע לישיבה ביחד עם השוטרים. הם קמו והתחבקו, כי היו חברים טובים. חכם ישועה פתח בדברים ואמר:

מצמיח קרן ישועה

הרבה מתייסרים, ויכול להיות שיש חברים שמתחרטים על כל הסיפור של המחתרת. הוא פחד שהחרטה תפגום ברעיון, כי אצלו זה היה רעיון עילאי כל מה שתכננו. הוא פחד שמא החרטה תפגום באתערותא דלתתא. הוא רצה למסור מודעה כמו בהתרת נדרים, שכל המחשבות חרטה שעלו – לבטל אותן. לא העסיק אותו מצבו האישי, אלא שלא ייפגם רעיון כלפי שמיא. גלעד מציין שהקשר עם ילדיו לא חדל גם כשהיה בכלא. "הוא היה שולח מכתבים לכל ילד בנפרד ושומר את דמי הכיס שקיבל, ובזמן הביקור קונה לנו איתם ממתקים".

גם בתקופת מאסרו, מפקדיו מהצבא המשיכו לשמור איתו על קשר חם. "המפקדים שלו לא שכחו אותו לרגע אחד. אפילו כשהיה בכלא, מאיר דגן, פואד ואריק שרון גילו את כל אהבתם אליו. בשבעה באו כמה בנים שלהם ואמרו שגדלו על הסיפורים על אבא שלנו. פואד היה אומר תמיד שהוא עד כדי כך העריץ את חכם ישועה, שיבארנק שלי אין תמונה של אשתי, יש את התמונה של ישועה".

חייו של חכם ישועה נסובו סביב כלל ישראל. "הוא אסף עשרה דיינים שבקיאם בחושן משפט שידונו בשאלה אם עם ישראל זכאי או חייב", מספר הרב שמואל אליהו, "לבסוף הוציאו פסק דין שעם ישראל זכאי ושהמשיח והגאולה צריכים לבוא ושלא צריכות להיות פורענויות. כל שנה כינס אותם מחדש לחידוש ההחלטה. כשהרב אליהו נפטר, הוא שם את פסק הדין בתוך הקבר כדי שהרב יזרו בשמיים את הגאולה".

"דביר בר חי היה מחוסר הכרה בעופרת יצוקה, וביקשתי מחכם ישועה שיבוא לסורוקה להתפלל עליו. נסעתי יחד איתו והוא עמד שם והתפלל בדבקות על פי הקבלה. כשגמר להתפלל, יצא בוכה ואמר: יש לו פני מלאך, ועשיתי את כל מה שאני יודע", מספרת הרבנית גרינשפן. "איזו אהבת ישראל. קם ובא איתי במיוחד, הוא לא אמר: באר שבע זה רחוק לי". למרות עיסוקו בענייני הכלל, היה פונה ומתייחס גם אל כל אחד ואחד. "הילוכו היה בנחת ולא היה מחזיר איש ריקם. תמיד כשהיה מגיע מבריתות עם בגדי הלבן, היה מברך בסבלנות אחד אחד. הוא למד לנגן על כינור בכלא ואת הכישרון הזה היה מיישם כדי לשמח את אנשי השכונה. כשיצאו מהשכונה חתנים וכלות, הוא היה יוצא עם הכינור ומנגן לכבודם. הוא היה גם חובש, אז כל מי שנפצע היה מגיע אליו והוא היה חובש אותו".

לצד הילוכו בנחת ובסבלנות, היו נושאים שבהם גילה תקיפות. "הוא היה תקיף מאוד בזמן שהיו פיגועים, ועל הלהט"ב היה אומר: זה רק יצר הרע, לא שום דבר אחר". אחד המאבקים המרכזיים שלו היה להציל את בנות ישראל מידי ערבים. "הייתה בחורה ממשפחה חילונית שעבדה ככלכלנית, והמשפחה שלה פנתה לחכם ישועה שיוציא אותה מהכפר. חכם ישועה הוציא אותה, וכל פעם היא חזרה. לבסוף חכם ישועה הלך לרב כדורי והוא כתב קמע ואמר לשים בכוס של מים ולתת לה לשתות ובה זמן נגמר. יותר היא לא חזרה לערבי". הבן גלעד מוסיף: "היה מקרה של בחורה שיצרה את הקשר, ואבא נכנס לבית שלה בכפר כדי להציל

מצמיח קרן ישועה

אותה. התחילה המולה ועוד רגע העסק יצא מכלל שליטה. היא התמהמהה ואמרה: אולי אני אקח עוד משהו, ואני מפחדת לצאת כי יעשו לי משהו. אבא תפס אותה בחגורה ומשך אותה לתוך האוטו אל מול הערבים. מרוב התעוזה שלו, הם לא העזו לעשות להם כלום. הבנות שלה, שניצלו יחד איתה, הזמינו אותו לבת מצוות שלהן".

ברכה של חצי שעה

הרב ישועה היה מוכר לציבור הרחב כיד ימינו של הרב מרדכי אליהו זצ"ל בכל אירוע, הן כחלק מהחבורה הקרובה סביבו והן כתוקע בחצוצרות בזמני תפילות וצרות, וגם היה ידוע בשל עיסוקו כמוהל. בבריתות או בחתונות היה נוהג לברך במלוא הכוונה זמן ממושך. בחתונת בנו בניהו הברכה שבירך בחופה ארכה כחצי שעה.

גלעד מספר על הנהגות אביו גם בבית: "בתשעה באב הוא היה מושיב אותנו סביבו וקורא אגדות החורבן בדמעות שליש. בסוכות הוא היה מחובר לקדושה של הסוכה ולא היה יוצא ממנה אפילו לבריתות. ביום הכיפורים היה רוצה להרגיש כהן גדול, והיה יודע מה הכהן עושה בכל שנייה בסדר העבודה. מוסף של יום הכיפורים האחרון היה אצלו שבע שעות. הוא אמר לנו אחר כך: בכלל לא הרגשתי. הראש שלו היה עם הכהן גדול".

מצמיח קרן ישועה

לוחם, חבר, חסיד

פרופסור ר' יואל אליצור – עפרה

את ישועה בן שושן היכרתי בשנת תשכ"ט (1969). הייתי חייל צעיר ביחידה די טובה שנקראה 'סיירת הנח"ל' ושכנה במחנה פארן שבגבול הערבה. לצידנו ישבה פלוגה של 'שקד', יחידה מובחרת – ה'פיבוריט' של אריק שרון אלוף פיקוד הדרום עטור הגבורה, שרובה קיבוצניקים, ומפה לאוזן סופרו אגדות על מפקדה הקודם המיסתורי הבדואי 'עמוס ירקוני' ועל מפקדה הנוכחי פואד בן אליעזר ובמיוחד על סגנו הנערץ אמציה חן המכונה 'פצי'.

אנחנו בדרך כלל עשינו סיורים ומארכים 'רגילים' ואילו הם היו חיות שטח שיצאו בלילות למשימות סודיות. כך בכל אופן היתה תחושתנו (המפגש הזה והתחושה הזאת גרמו לי לעשות מאמצים וגם להצליח, לעבור אחר כך מנח"ל מוצנח לשקד). לפעמים יצאנו למשימות ומרדפים יחד איתם.

ואז התוודעתי לישועה. חייל ותיק ב'שקד', בחור שבניגוד למראהו הצנום היה בעל כושר ומוטיבציה אדירים וביחוד בעל כחות רוחניים בלתי רגילים. ב'שקד' הדת היתה מחוץ לתחום. המטבח לא היה כשר, ועל האש בושלו לעתים דורבנים ושאר חיות שהובאו מהשטח. ישועה לא ניסה להילחם במציאות הזאת ובתופעות האלה. הוא עצמו נזהר מאד בכשרות ובמשך כל השרות אכל ממנות הקרב בכלים משלו, אבל הביא את דבר ה' אל תוך 'שקד' בהתעלמות מוחלטת מסולם הערכים של חבריו ליחידה.

בכל הזדמנות היה בלי להתבלבל עולה על איזה סלע או על קומנדקר ומרביץ בחבריו דבר תורה קצר. לסיור שיצא בליל שבת הוא בא בבגדי אל"ף ולפני היציאה קידש בקול ובנעימה, דרש שלוש דקות בדברי תורה ומוטיבציה ואיש לא העז להפריע לו, חילק לחברים 'מצופים' וממתקים – ואז יצא עם כולם לסיור. ישועה היה איש אלוקים ממש. שום דבר שנוגע אליו באופן אישי לא עניין אותו, לא חופשות ולא תנאים אישיים, גם לא סמלים של מעמד כמו זכויות ה'ותיקים' או הקלשניקוב שבו התהדרו רוב חיילי שקד דאז. לישועה היה בראש רק הקדוש ברוך הוא. באופן מפתיע הוא הפך בשקד לסוג של קמיע שכל המפקדים רצו שיהיה איתם.

האומץ הזה הרשים אותי. ההתמודדות שלי ושל חבריי כחיילים דתיים בצבא היתה להשתדל שלא להיסחף בזרם, להצליח לשמור כשרות, שבת ותפילה. בשלבים מסויימים במהלך השרות המסגרת של גרעין נח"ל של בני עקיבא סייעה בכך, אבל לא תמיד היינו יחד, וכמדומה שפחות הצלחנו בעניין קדושת המחנה וזהירות מניבול פה והתעניינות לא ראויה בבנות. הוא היה בליגה אחרת.

מצמיח קרן ישועה

במלחמת יום הכיפורים היה ישועה לוחם מצטיין ב'כח פצי', שאותו הקים פצי יש מאין ויצא למשימות מיוחדות בדרום. ישועה סיפר לי שבהסתערות על מוצב מצרי הוא ירה בתעלות לפי הקצב של השיר הנפוץ אז "ענני, ענני במרחבי-ה".

אל הפן הקבלי שהתפתח אצלו אחר כך, לא התחברתי. להערכתני צד זה שבאישיותו הוא שהביא אותו אל 'המחתרת היהודית'. בתקופת משפט 'המחתרת היהודית' שחבריה היו שכניי ומיטב חבריי, לרבות ישועה שהיה אז קצין הגמ"ר באזור בנימין, חשתי מידה של הזדהות עם אותם חברים שפעלו בהיבט הבטחוני נגד ראשי הערים הערביות שהיו מנהיגי טרור לכל דבר ושפגעו בערבים לשם יצירת הרתעה ונקמה בימים של פיגועים קשים. באחד מאותם ימים באתי לראות ולשמוע ולפגוש את החברים באולם בית המשפט. בהפסקה בין הדיונים התאפשר לנו לשוחח בשקט.

ישועה מצץ מן הסיגריה שבידו ושאל אותי: יואל, אתה זוכר שפעם הסעתי אותך טרמפ ביום חורפי בגיף שלי מכוכב השחר לעפרה? עניתי: זוכר. – אתה זוכר על מה דיברנו? חשבתי רגע: לא אני לא יכול לזכור. ובכן, אומר ישועה, אזכיר לך. דיברנו אז על הר הבית ... ו – אז נפסלת....

אזכור תמיד בהערצה את ישועה איש האלוקים, הלוחם, החבר, החסיד.

קצין חי"ר, מקובל ומחובר להר הבית

חגי סגל¹

ישועה בקשור, חכם ישועה בפי ירושלמים רבים, הלך לעולמו ביום שישי שעבר אחר הצהריים. ברבע לשלוש נקבע מותו, ובארבע כבר הצטופף קהל גדול בבית ההלוויות שמגר. לבס של אוהביו ותלמידיו לא הניח להם לוותר על מצוות ליווי המת של מי שעוד בצעירותו השתבץ בפסיפס צדיקי ירושלים. שעת הדלקת נרות קרבה והלכה, אבל הסופדים התקשו לקמץ במילים. רק בסביבות חמש יצא מסע ההלוויה בדרכו להר הזיתים, שם נטמן ישועה ליד הוריו, שלפני כ-73 שנים העניקו לו את שמו המיוחד והמחייב. בדרך עוד נמצא זמן לעצירה ולאמירת קדיש מול שער הרחמים של הר הבית, כפי שנהג ישועה בהלוויית אמו.

ככל הידוע, הוא עצמו לא עלה מימיו להר הבית. לו הייתה מתגשמת הצעתו להסרת ה'שיקוף' (מטבע לשון מקורי שלו לכיפת הסלע המוסלמית), היה מתעורר צורך מבצעי בעלייתם של עשרות יהודים לשם, אך בדיעבד ברור שישועה לא היה מאפשר את הוצאת התוכנית אל הפועל. הוא האמין בצדקתה ואפילו נדר נדר לממשה, אך לימים ערך התרת נדרים. אתגר הסרת ה'שיקוף' הפך אצלו מתוכנית לתפילה. תפיסתו האמונית המתקנת גרסה שאפשר להסתפק בהכנות ארציות לפעולה, הכנות בלבד, ולהשאיר לידי ההשגחה העליונה את הלחיצה על מתג ההפעלה. בשפתו הקבלית דובר על אתערותא דלתתא, שאולי תביא לאתערותא דלעילא.

פעם רשמתי מפיו הכחשה נמרצת, אפילו נזעמת, לטענה שרעיון טיהור הר הבית נשען על יסודות קבליים, אבל כל חייו הבוגרים הוא התנהל כאיש תורת הסוד, כך שבכל זאת קשה להפריד בין הדברים. ישועה האמין שמי ששולט בהר הבית שולט בארץ כולה, וזה לא היה רק ניתוח פוליטי קר של דברי ימי ישראל וישמעאל. "הדברים ברורים", נהג לומר בעמימות ולשאוף שוב מהסיגריה הנצחית שלו.

בדרך כלל דיבר חרישית, אם כי בשעת הצורך ידע לצעוק, כמו למשל בשיחת הנפש ערב ההתנתקות עם מכרו ומוקירו אריאל שרון.

ביום ובלילה שקד על לימודו ותפילותיו, בעיקר בלילה. מכאובי פציעתו הקשה ממערב לתעלה במלחמת יום הכיפורים בקושי הניחו לו לישון. מעת לעת היה גוזר על עצמו תענית דיבור. בנימין בקאליעזר (פואד), מפקדו לשעבר בסיירת שקד, בא לבקרו פעם בכלא באחד מימי התעניות הללו, ונאלץ להסתפק בהנהוני גוף של המארח. בשלב הטיעונים לעונש התייצב פואד בבית המשפט כדי לספר לשופטים על החייל הדתי הצנוע שהצטרף בשלהי שנות השישים אל הסיירת החילונית, ולהפתעת ותיקי היחידה נעשה ללוחם מצטיין.

"העיניים של פואד ברקו כשדיברו בסביבתו על ישועה", כתב אחד מהם בקבוצת ווטסאפ שנפתחה השבוע לזכרו של ישועה.

¹ עיתון מקור ראשון, ח' תשרי תשע"ט.

מצמיח קרן ישועה

בקיץ '74, אחרי אשפוז ארוך, השתלב ישועה הצעיר בהרפתקאות גוש אמונים בשומרון. אחר כך חזר לצבא. כששמעתי עליו לראשונה דובר בו כצירוף פלאי של קצין חי"ר מעולה ותלמיד חכם. בימים ההם היו מעט מאוד תופעות אנושיות כאלו בנוף הצה"לי.

כשנעצר באביב 1984 עדיין לבש מדים. הוא נחשד במעורבות משנית בכמה מהפרשיות המפורסמות שנקשרו במחתרת היהודית, ואז הדהים את חוקריו במידע על פרשה אחרת שעד אותו רגע הם לא ידעו עליה דבר, כי נגזזה עוד לפני מימושה: התוכנית לפיצוץ כיפת הסלע. בתמימותו קיווה להגיע להסכם על חשיפת מידע תמורת חסינות למעורבים ואיפול כללי. בכיר השב"כ יעקב פרי נתן לו להבין שאפשר לסגור עסקה, וישועה לא סלח לו מעולם על אימימושה. גם לעצמו התקשה לסלוח. כשהוצע לו לעבור לאגף ידידותי יותר בכלא, עקב מצבו הרפואי הרעוע, היה צורך בעצומה של כל שאר חברי "המחתרת" כדי לשדל אותו לעבור. אחרי חודשים אחדים קיבל חנינה ושב לביתו.

במשך עשרות השנים הבאות עסק בתורה ובמצוות בלבד. לפעמים היה מושך גם בכינור, אומנות שרכש בכלא. הדרת פניו החייכניות וזקנו שהלבין הפכו את ביתו הקטנטן יעד עלייה לרגל של מבקשי ברכה. חכם ישועה היה גם אחד המוהלים המבוקשים יותר בירושלים ובגב ההר, שלא על מנת לקבל שכר. במודעות האבל המועטות שהודבקו בשכונה במוצאי שבת נכתב, בדיוקנות רבה, כי היה "ירא ה' מנעוריו ולא מש מאהלה של תורה, עמוד צלותהון דישראל, דבק בקונו, חסידא וקדישא, גיבור ישראל".

עשרה ילדים הוא גידל בצניעות עם אשתו יעל בדירת חדר ומשהו מול שוק מחנה יהודה בירושלים. בערב ראש השנה היא הייתה צרה מלהכיל את המוני המנחמים, והגברים האבלים במשפחה נאלצו לנדוד לבניין סמוך. מפה לאוזן סופר שם כי שעה קלה לפני מותו בבית החולים מסרטן הריאות שאובחן אצלו לאחרונה הספיק לקרוא שמע ישראל בדעה צלולה, וגם להביע צער שהוא עומד להסתלק מהעולם כשהר הבית טרם החלים מהפצע שבלבו. עד יומו האחרון האמין ישועה בקיומן של שושן שסדר העניינים יהיה הפוך.

מצמית קרן ישועה

כתבי יד של חכם ישועה בן שושן זלה"ה

במשך השנים שזכיתי להכיר את חכם ישועה זכיתי שיכתוב לי מכתב פעם אחת וכן שיכתוב לי הקדשה על תנ"ך וכן שיכתוב הקדשה לבני יאיר נר"ו על סידור, לקראת הבר מצוה שלו, ועוד.

כעת נפרסם כאן לראשונה את הכת"י האלה של הרב.

כת"י א

הקדשה על ספר תנ"ך

למעלת היקר ר' מרדכי נ"י

והגית בו יומם ולילה

יה"ר שלא תמוש התורה מפניך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך עד עולם, יקיים בך מקרא שכתוב בהתהלכך תנחה אותך, בשכבך תשמור עליך והקיצות היא תשיחך: כי בי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים: אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד: ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום.

המברךך תמיד

באהבה אחוה שלום ורעות

ע"ה ישועה בן שושן

אור לכ"ג אי"ר תשס"ד

מצמית קרן ישועה

כת"י ב

הקדשה על סידור לבני יאיר נר"ו

יה"ר שתזכה להבין להשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות את כל דברי התורה"ק, להיות זקן יושב בישיבה ועובד ה' באמת לחבר האוהל להיות אחד.

מדיד אביך

ישועה בן שושן

צילום כת"י ב'

מצמיח קרן ישועה

כת"י ג

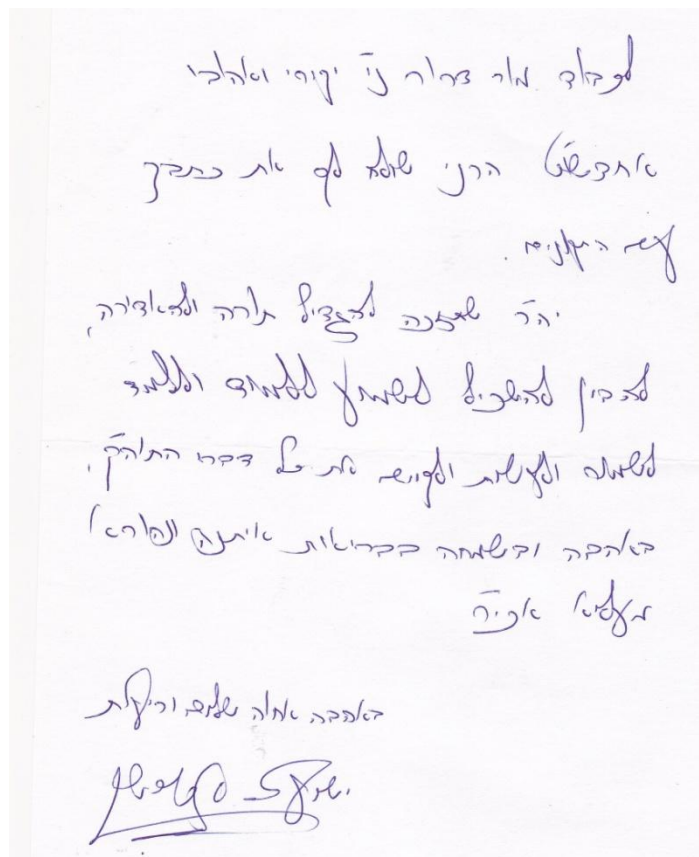
מכתב

כשעמדתי להוציא לאור את הספר שו"ת "ויכתוב מרדכי" ח"א רציתי לצרף לשם מאמר שאמר חכם ישועה לפני קבוצת שוחטים. מאמר זה הוא אמר בשיבת השלום לפני קבוצת שוחטים ואני הקלטתי אותו ואח"כ העתקתי אותו מתוך ההקלטה. שלחתי לו בדואר את המאמר כדי שיעבור עליו ויתקן מה שצריך. הוא שלח לי אותו עם התיקונים וצירף לזה מכתב¹. מכתב זה מתפרסם כאן. המאמר מתפרסם בספר זה בעמ' ט"ו.

לכבוד מור דרור נ"י יקירי ואהובי

אחדש"ט הרני שולח לך את כתבך עם התקונים. יה"ר שתזכה להגדיל תורה ולהאדירה, להבין להשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי התורה"ק, באהבה ובשמחה בבריאות איתנה ונהורא מעליא אכי"ר.

באהבה אחוה שלום ורעות
ישועה בן שושן

לכבוד מור דרור נ"י יקירי ואהובי
אחדש"ט הרני שולח לך את כתבך
עם התקונים.
יה"ר שתזכה להגדיל תורה ולהאדירה,
להבין להשכיל לשמוע ללמוד וללמד
לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי התורה"ק,
באהבה ובשמחה בבריאות איתנה ונהורא מעליא
אכי"ר.
המאמר מתפרסם בספר זה בעמ' ט"ו.
25.12.2018

צילום כת"י ג'

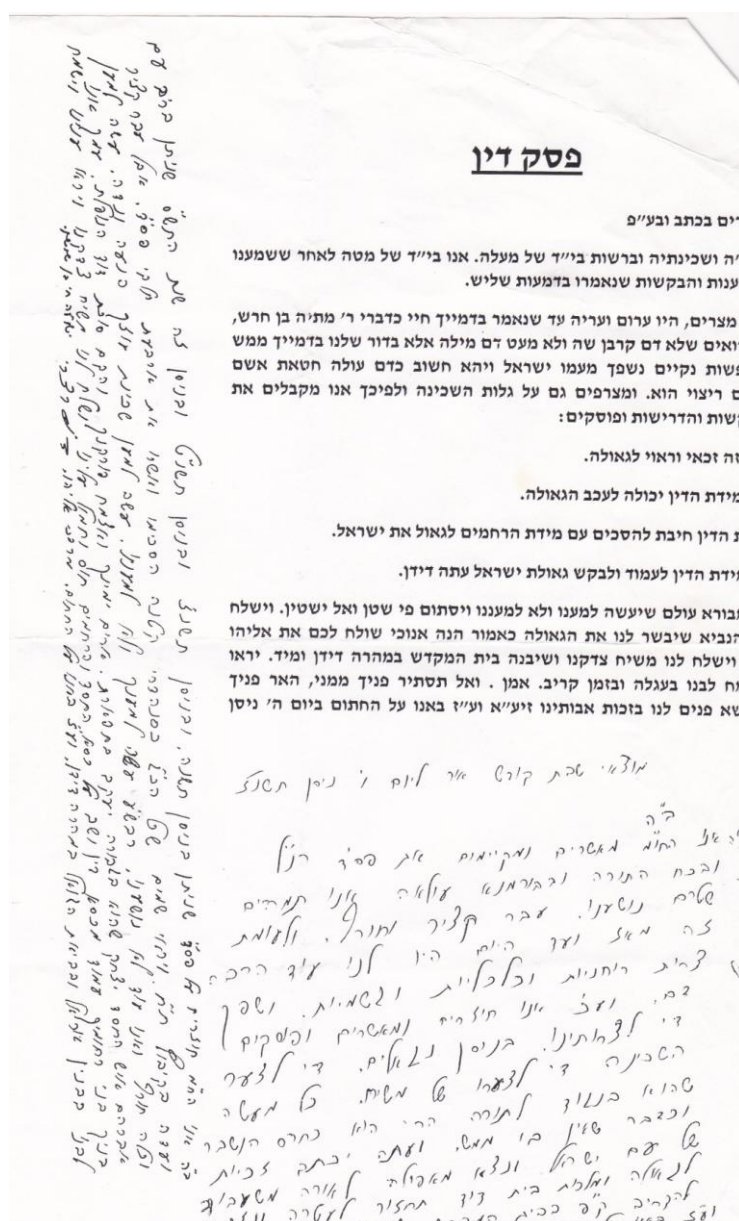
¹ בחודש טבת תשס"ו.

מצמיח קרן ישועה

בת"י ו

פסק דין

ידוע שחכם ישועה היה חבר בבית דין לגזור גזירות טובות על ישראל. מצ"ב פסק דין בכתי"ק של מרן הגאון רבי מרדכי אליהו זצוק"ל ובחתימתו ובחתימת חכם ישועה זצ"ל ולהבדיל בין חיים לחיים חכם דוב בצרי שליט"א. עין בהקדמה עמ' 2 מה שכתבתי בענין פסק דין זה.

צילום כת"י ו'

תפלה להצלת הישוב בעם ישראל

אחרי עיון וחיפוש ויגיעה רבה חפשנו ומצאנו בספר המרגליות כ"י קדמון והמיוחסת למ"ו נזר ישראל אבא שלום שבזי זיע"א.

תפלה להנצל מכל צרה וצוקה. להפך עצה וביטול גזירות.

העתקנו אותה לרגלי המצב החמור והצרות תכופות והגזירות קשות הבאות עלינו הן בארצנו הקדושה והן בכל העולם כולו. ואנחנו צריכים לרחמים גדולים ממקור הרחמים. לכן אנחנו מבקשים מכל אחינו בני ישראל בכל מקום שהם. בין בארץ בין בחו"ל שישתדלו ויתפללו וזאת התפלה המיוחסת למ"ו אבא שלום שבזי זיע"א והיא מתעילה בין ליחיד בין לציבור. ואנחנו מקוים ומייחלים שכל אחד ואחד יקבל אותה וישמור עליה כבבת העין. לפי שיש בה הרבה שמות קדושים. וצריכים לנהוג בה כבוד כמו ס"ת ממש. וזכות השמות הקדושים אשר בה יגן עלינו ועל כל ישראל אחינו. וכל אחד יכול לאמרה בכל עת שירצה. ויאמר אותה י פעמים. ותוקע בכל פעם שלשים קולות, ויכולים לאמרה גם בשבת בלי תקיעת שופר. יאמרו קודם כל שם העיר בשילוב קר"ע שט"ן לדוגמא, שם ארץ ישראל עם קר"ע שט"ן כך אקורצע - יששטרנאל וכן בכל עיר, מושבה, או כפר, (פותחין ההיכל)

ואח"כ אומרים זאת התפלה וזה סדרה.

אָנָּא בְּכַחַת. גְּדֻלַּת לְמִינָהּ. תְּתִיר צְרוּרָה (אב"ג ית"ק): קָבֵל רְנַת. עֲמָהּ שְׁגָבְנוּ. טַהֲרֵנוּ נוֹרָא (קר"ע שט"ן): נָא גְבוּר. דְּוֹרְשֵׁי לְחוּדָהּ. כְּבַבְתָּ שְׁמַרְם (נג"ד יכ"ש): בְּרַכְם טַהֲרֵם. רַחֲמֵי צְדָקָתְךָ. תְּמִיד גְּמִלֵם (כט"ד צת"ג): חֲסִין קְדוּשׁ. בְּרֹב טוֹבָךָ. נִהַל עֲדָתְךָ: (חק"כ טנ"ע) חֵיד גָּאָה. לְעֲמָהּ כְּנָה. זֹכְרֵי קִדְשֶׁךָ (יג"ל פו"ק): שְׁוַעְתֵּנוּ קָבֵל. וְשָׁמַע צְעָקָתֵנוּ. יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת (שק"ו צ"ה): אַל נָא קָרַב תְּשׁוּעַת מְצַפִּיָּה (אנקת"ם). פְּתַחְךָ סָר. תוֹצִיא מִמַּאֲסָר. (פסת"ם). פְּדָה שׁוֹעִים. פְּתַח סוֹמִים. לְשַׁעַר מְצַפִּים. (פשכס"ם). דָּלָה יוֹקְשִׁים וְקַבֵּץ נְפוּצִים. סִמּוּךְ יְהִי מְפֻלָּגִים. (דיונס"ם). בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ, לְעוֹלָם וָעֶד: (בשכמל"ו)

מחסי(נו) בה'... באלהים נעשה תהיל וזהו נבוס צרינו: לישועתך קנתי יתה: ימין יתה רוממה ימין יתה עשה תהיל:.

בִּיהוָה בִּיהוָה בִּיהוָה בִּיהוָה בִּיהוָה בִּיהוָה בִּיהוָה בִּיהוָה
בטחתי(נו) נשענתי(נו) סמכתי(נו) חסיתי(נו) נעזרתי(נו) פציתי(נו) דברתי(נו) נסעתי(נו) נשמרתי(נו) אחזקתי(נו)
כתר חכמה בינה חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד מלכות
הפך עצה:

וזהו רחום. וכפר עון ולא ישיגות והרבה להשיב אפו ולא יעיר פלחנותו: יאמר אותו ג"פ. ואח"כ יאמר

ה ו ה ו
בשם עשר בשם חמש בשם שש בשם חמש - תופר עצת כל אויבנו וצרינו ושונאינו
אל תתן מאויי רשע

עָצוּ עֲצָה וְתַפֵּר דְּבָרֵי דְבָר וְלֹא יָקוּם כִּי עֲמָנִי אֵל: (פ"ג). וְיִסֵּר אֶת אַפִּן מִרְכַּבְתִּי
וְיַהֲלֵהוּ בְּכַבְדָּת וְיֹאמַר מוֹצִרִים אֲנוֹסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי יְהוָה זָלוּם לָהֶם
בְּמוֹצִרִים: (פ"ג) מִפֶּן אֲתוֹת בָּדִים וְהַסְמִים יְהוֹלֵל מוֹשִׁיב זֻכְמִים אֲחֹזר וְדַעְתָּם יִשְׁכַּל:
ישר והפוך. (פ"ג) ותוקע שלשים קולות.

בטל גזירה:

לֵךְ יְהוָה הַגְּדִלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַגְּצִיז וְהַהוֹד כִּי־כָל בְּשָׁמִים וּבְאָרֶץ לֵךְ יְהוָה
הַמְּבַלְכָה וְהַמְּתַנַּשֵּׂא לְכָל לְרָאשׁ: וְהַעֲשֵׂר וְהַכְּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל וּבְיָדְךָ כֹּחַ
וְגְבוּרָה וּבְיָדְךָ לְגַבֵּל וּלְזַנֵּק לְכָל: וְעַתָּה אֵלֵהֶם מוֹדִים אֲנֵנוּ לָךְ וּמִתְכַּלִּים לְשֵׁם תְּפָאֶרְתְּךָ:
וְיִבְרְכוּ עִם כְּבוֹדְךָ וּמְרֹבֶם עַל־כָּל־בְּרָכָה וְתַהֲלָה:

אשאל בחי העולמים, אשאל בהיות, אשאל באהיה אשר אהיה ג"פ אשאל בשביבין דינור כורסיה
גלגלוהי נור דליק", אשאל ביה", אשאל באל, אשאל בעלת העלות וסבת הסבות.

אשאל ביהוה יתברך ויתעלה יושב הכרובים מלך חי וקיים לנצח. שתעשה נסים ונפלאות לכל היהודים
היושבים בא"י. (ואם בחו"ל יאמר בארץ הזאת) בכל עת ובכל שעה ובכל רגע. להציל אותם ולהגין עליהם
מכל כלי חרב ומכל כלי זין ומכל כלי ברזל ומכל כלי משחית ומכל כלי מלחמה. שלא יתקרבו אליהם
להזיק. ולא יגעו בהם לרעה ולא ישלטו בהם כלל אנא בכח שמך ותותמך הקדוש "אל שדי" שכל מין כלי
חרב או כלי ברזל או כלי משחית או כלי מלחמה, אשר יוצר או אשר יתכונן לרעה להזיק או לשלוט על
כל היהודים היושבים [בא"י] לא יצלח הכלי משחית של האויב להזיק ולא יגע בהם לרעה. ולא ישלוט בהם
כלל. מפר מחשבות ערומים ולא תעשינה ידיהם תושיה. "שבור זרוע רשע ורע". אנא ה' הושיעה נא לכל
היהודים היושבים [בא"י] להגין עליהם מכף כל אויב ואורב ושונא ומלשין ומוסר ואלם ושליט שלא יוכלו
לשלוט בהם לרעה כלל. ותרחיק גיסות האויבים מכל גבול [א"י] ולא יקדמו על ארצנו מגן ולא ישפכו עליה
סוללה יהי דרכם של האויבים חשך וחלקלקות ומלאך ה' רודפם. יהיו כמוץ לפני רוח ומלאך ה' דוחה. וכל
הקמים או החושבים רע להזיק או להרע לכל היהודים [בא"י], מהרה הפר עצת כל אויב ואורב ושונא. וקלקל
מחשבות כל מוסר ומלשין ושליט ואלם. ויהיו כל האויבים אובדי עצות, ותסתום ותחתום את דרכיהם.
ותאסור ותקשור את לשונם. תפול על כל האויבים אימתה ופחד בגדל זרעך ידמו כאבן. ותחשכנה עיני כל
האויבים והשונאים מראות, ומתניהם תמיד תמעד. שלא יוכלו קום ולא יוכלו לראות. שפך עליהם זעמך שלא
יכולו להרע. ולא יוכלו להזיק לכל היהודים היושבים [בא"י]. מי כמכה באלים ה' מי כמכה נאדר בקדש
נורא תהלות עושה פלא... ויאבדו האויבים הם וכל אשר להם חיים שאולה ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך
הקהל". רבש"ע עשה למענך ולמען תורתך הקדושה ולמען שמותיך הקדושים שתציל [את כל היהודים
היושבים בארץ ישראל] מכל רע ממצור וממלחמה ומשבי ומבזה ומכל הפסד ומכל פחד ומכל סכנה ותציל
ותמלט את כל העומדים על המשמר ילדי עמך ישראל הבחורים והבחורות שמוסרים את נפשם להציל את
נפשות עמך ישראל מיד אויביהם ועל ישוב א"י אתה ה' תשמרם, אתה ה' תצילם, אתה ה' תעזרם, אתה ה'
תנקום נקמותיהם, ה' איש מלחמה ה' שמו" ותקיים עליהם מ"ש להדוף את כל אויביך מפניך כאשר דבר
ה' [ארדוף אויבי ואשיגם ולא אשוב עד כלותם], עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך והצילנו וכפר על
חטאתינו למען שמך, רחום, חנון, שומר, תומך, מציל, ישר, פודה, חוס ורחם עלינו ושמע תפלתנו כי אתה
שומע תפלת כל פה ברוך שומע תפלה, עשה למען שמך, עשה למען ימינך, עשה למען תורתך, עשה למען
קדושתך, למען יחלצון ידיך הושיעה ימינך וענינו, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי".
ותוקע תרועה גדולה [ואח"כ אומרים אלו הפסוקים]:

פֶּלִי-בְּלִי יוֹצֵר עֲלֵיךָ לֹא יִצְלַח וְכָל-לָשׁוֹן תִּקְוִים-אֹתָהּ לִמְשַׁפֵּט תִּרְשָׁעִי זֹאת נִחַלְתָּ עָבְדִי יְהוָה וְצִדְקָתָם מֵאִתִּי
נֹאם-יְהוָה: יְהוָה יִתְּנוּ מְרִיבֹי מְרִיבֵי עַלְוֵי בְּשָׁמַיִם יִרְעֵם יְהוָה יִדִּין אֶפְסֵי-אָרֶץ וְיִתְּנֵעִי לְמַלְכוֹ וְיָרֶם קֶרֶן
מִשִּׁיחוֹ: תְּרוֹם יָדְךָ עַל צִדִּיךָ. וְכָל אוֹיְבֶיךָ יִכְרֹתוּ:

וַיֵּצֵא יְהוָה וַיְנַלְתֵּם בַּגּוֹיִם הָהֵם כִּי־נִסְחָמוּ כִּי־נִסְחָמוּ בְּיוֹם קָרֵב: תִּזְרַם וְרִיחַ תִּשְׁאֹם וְסִעָרָה תִּפְּצֵן אוֹתָם וְאַתָּה תִּגִּיל בִּיהוָה
בְּקָדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל תִּתְהַלֵּל: לֹא-יִרְעוּ וְלֹא-יִשְׁחִיתוּ בְּכָל-תֵּרֶךְ קְדָשִׁי כִּי-מִלְאָה הָאָרֶץ דַּעַה אֶת-יְהוָה כַּמִּים לַיָּם מְכַסִּים:
וְלִכָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִחַר־פֶּלֶב לִשְׁנוֹ לְמֵאִישׁ וְעַד-בִּהְמָה לְמַעַן תִּדְּעוּן אֲשֶׁר יִפְלֶה יְהוָה בֵּין מִצְרַיִם וּבֵין
יִשְׂרָאֵל: וַיַּחַן יְהוָה אֹתָם וַיִּרְחַמֵם וַיִּפֶן אֲלֵיהֶם לְמַעַן בְּרִיתוֹ אֶת-אֲבֹתָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב וְלֹא אָבָה הַשְׁחִיתָם
וְלֹא-הִשְׁלִיכֵם מֵעַל-פָּנָיו עַד-עֲתָה: אֲנִי נִבְהַלְוֹ אֶלֹפֵי אֲדוֹם אֵילֵי מוֹאָב לֹא-חֲזַמוּ רַעַד נִמְגֹו כָּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן: אֲשֶׁר־יָדָה
יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשֵׁעַ בִּיהוָה מִגֵּן עֲזָרָה וְאֲשֶׁר-תִּרְבַּב גְּאוֹתָהּ וַיִּכְתְּשׁוּ אֵלֶיךָ לָךְ וְאַתָּה עַל-כְּמוֹתֵימוֹ תִּדְרֹף:

כַּג שִׁיר מִזְמוֹר לְאַסָּף: אֱלֹהִים אֱלֹהֵי-מִי לָךְ אֱלֹהֵי-תִּחְרַשׁ וְאֱלֹהֵי-תִּשְׁקֹט אֵל: כִּי-הִנֵּה אוֹיְבֶיךָ נִהְמִינוּ וּמִשְׁנֵאִיךָ נִשְׁאוּ
רָאשׁ: עַל-עֲמֻדָּה יַעֲרִימוּ סוּד וַיִּתְּעֲצֻ עַל-צַפְּנוֹיֶךָ: אָמְרוּ לָכֵן וְנִכְחִידֶם מִגּוֹי וְלֹא-יִזְכָּר שֵׁם-יִשְׂרָאֵל עוֹד: כִּי נִוְעָצוּ
לָב יַחֲדוּ עֲלֶיךָ בְּרִית יִכְרְתוּ: אֱהֵלֵי אֲדוֹם וַיִּשְׁמַעְאֲלִים מוֹאָב וְהַגָּרִים: גָּבַל וַעֲמֹזַן וַעֲמַלְק פְּלִשְׁת עַם-יִשְׂרָאֵל צוּר:
גַּם-אֲשֶׁר נָלְוָה עִמָּם תָּוִי זָרָע לִבְנֵי-לֹט סֵלָה: עֲשֵׂה-לָהֶם כְּמַדְנָן כְּסִיסְרָא כְּיֹבִין בְּנִחַל קִישׁוֹן: נִשְׁמַדוּ כַּעֲשֵׂן-דָאֹר
תָּוִי דָּמָן לְאַדְמָה: שִׁיתָמוּ גְדִיבָמוּ פְּעָרָב וְכִזְאָב וְכִזְכָּה וְכִצְלָמָנֶע פֶּלִי-נִסִּיכָמוּ: אֲשֶׁר אָמְרוּ יִרְשָׁה לָנוּ אֵת נְאוֹת
אֱלֹהִים: אֱלֹהֵי שִׁיתָמוּ כַּגִּלְגַּל כָּקֶשׁ לִפְנֵי-רִיחַ: כָּאֵשׁ תִּבְעַר-רִיחַ וְכִלְקַחְכָּה תִּלְהַט הָרִים: בֵּן תִּרְדֵּפֶם בְּסַעֲרָךְ וּבְסוּפָתְךָ
תִּבְחָלֶם: מִלֵּא פְנֵיהֶם קִלְוֹן וַיִּכְתְּשׁוּ שִׁמְךָ יְהוָה יִהְיֶהנִי: יִכְשׁוּ וַיִּבְהַלּוּ עַד-יָעַד וַיִּחַפְּרוּ וַיִּאֲבָדוּ: וַיִּרְעוּ כִּי-אַתָּה
שִׁמְךָ יְהוָה יִהְיֶהנִי לְבִרְךָ עֲלֵינוֹן עַל-כָּל-הָאָרֶץ: ואומרים קדיש יהא שלמא.

ספרים בהוצאת מכון "מורי" ח ניחוח"

קובץ גליונות "מורי" ח ניחוח" שנה א'

קובץ גליונות "מורי" ח ניחוח" שנה ב'

קובץ גליונות "מורי" ח ניחוח" שנה ג'

קובץ גליונות "מורי" ח ניחוח" שנה ד'

קובץ גליונות "מורי" ח ניחוח" שנה ה'

קובץ גליונות "מורי" ח ניחוח" שנה ו'

"אוצר הקונטרסים" ג"ח - אוצר בלום של קונטרסים בנושאים שונים ונדירים.

ספר "אותיות מחכימות" - על ענייני האותיות וסודותיהם.

ספר "ליקוטי מישרים מגיד" - ליקוטים נוראים מהספה"ק "מישרים מגיד".

קונטרס "דניאל איש חמודות" - עניינים נפלאים בנושאים שונים.

ספר "אבנים יקרות" - עמ"ס ב"ב פרק "יש נוחלין" לרבי יצחק אבוחצירא שליט"א.

ספר "זכרון אפרים" - ספר זכרון מכת"י מרן הגר"א גרינבלט זצ"ל.

קונטרס "גנזי יוסף" - חידו"ת, דרשות, מכתבים, מסמכים ותעודות מהגר"ר יוסף דיין שליט"א.

ספר שו"ת "ויכתוב מרדכי" - שו"ת בהלכה מגדולי ישראל.

ספר "תיקון נגד יצר הרע ותפלה נוראה לשריפת חמץ" - יו"ל לראשונה מכת"י ישן נושן.

ספר "ימי סופר המלך" ח"א - קורות חייו של הגה"ק רבי יצחק צבי ברנפלד זיע"א.
ספר "שיר השירים" עם פירוש מרן ה"חתם סופר" זצ"ל - הגה"ק רבי יצחק צבי ברנפלד זיע"א.

ספרים הנמצאים בעריכה מתקדמת

"גנוזות" ח"א - מכתבים וגנזים מגדולי ישראל.
"אוצר הגלגולים" - אוצר בלום בענייני גלגולים והמסתעף.
ספר "צל העולם" - לג"ר מתתיהו בן מוהר"ר שלמה דלקארט זצ"ל.
ספר "שש כנפיים" - על משנת "כל ישראל יש להם חלק", יו"ל מכת"י יחיד בעולם.